

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

Politické aspekty řízení a rozvoje obce Hrádek

Mgr. Rostislav Feber

© 2017 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Mgr. Rostislav Feber

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Politické aspekty řízení a rozvoje obce Hrádek

Název anglicky

Political aspects of management and development in the Municipality of Hrádek.

Cíle práce

Tématem diplomové práce je problematika místní samosprávy a rozvoje obcí. Výzkum bude zaměřen na vybranou obec Hrádek ležící v Moravskoslezském kraji (okres Frýdek Místek). Obec je mimo jiné charakteristická významným procentem občanů polské národnosti. Cílem práce bude v rámci zvoleného tématu: 1. Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele obce a vyhodnotit jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy. 2. Identifikovat aktéry politického procesu v obci (lokální politické subjekty, zájmové skupiny, spolky apod.) a analyzovat výsledky voleb do obecního zastupitelstva. 3. Definovat charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy v oblasti rozvoje obce.

Metodika

Ve výzkumu samosprávy (politiky) na lokální (komunální) úrovni rozhodování se uplatňují dva hlavní směry. První upřednostňuje pohled shora a na komunální politiku pohlíží jako na nejnižší patro politiky jako celku. Nezohledňuje však místní specifika. Druhý směr vychází ze základního tvrzení, že komunálních politik je tolik, kolik je obcí. Jeho základní metodou jsou většinou jednotlivé případové studie, na jejichž základě bývají teprve konstruována zobecňující tvrzení. Při vypracování práce bude využit výzkumný přístup, jenž se snaží zohledňovat odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v obcích různých velikostí. Práce bude postavena jako případová studie. Ke sběru dat budou využity zejména dvě základní techniky – studium dokumentů a dotazování. Dále budou použity další standardní metodologické postupy, především komparace.

Doporučený rozsah práce

60 – 70 stran

Klíčová slova

Hrádek, místní samospráva, rozvoj obce, rozpočet obce, polemika, spolek, volební strana, komunální volby, národnostní menšiny

Doporučené zdroje informací

- BALÍK, S. *Komunální politika : obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2908-4.
- BALÍK, S. Metodologie výzkumu komunální politiky. In Fiala, P., Strmiska, M. *Víceúrovňové vládnutí: teorie, přístupy, metody*. Brno: CDK, 2005. ISBN 80-7325-074-8.
- BERNARD, J. (ed.). *Endogenní rozvojové potenciály malých obcí a místní samospráva*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2010. ISBN 978-80-7330-187-3.
- BERNARD, J. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2011. ISBN 978-80-7419-069-8.
- BUBENÍČEK, V. – ČMEJREK, J. – ČOPÍK, J. *Demokracie v lokálním politickém prostoru : specifika politického života v obcích ČR*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3061-5.
- Council of Europe – Reservations and Declarations for Treaty No.148 – European Charter for Regional or Minority Languages
- ČMEJREK, J. *Participace občanů na veřejném životě venkovských obcí ČR*. Davle: Alfa Nakladatelství, 2009. ISBN 978-80-87168-10-3.
- JÜPTNER, P. Komunální koalice a politické modely. *Politologická revue* č. 2, 2004, s. 80-101.
- PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy : teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.
- REKTOŘÍK, J. – ŠELEŠOVSKÝ, J. *Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací*. Brno: Masarykova univerzita, 1999. ISBN 80-210-2126-8.
-

Předběžný termín obhajoby

2017/18 ZS – PEF (únor 2018)

Vedoucí práce

Ing. Jan Čopík, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 26. 10. 2017

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 1. 11. 2017

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 07. 11. 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Politické aspekty řízení a rozvoje obce Hrádek" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Karviné dne 30. listopadu 2017

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval vedoucímu práce Ing. Janu Čopíkovi, Ph.D. za jeho cenné rady, připomínky a čas, který mi věnoval při odborně vedených konzultacích. Dále bych chtěl zejména poděkovat starostovi obce, panu Robertu Borskému a dalším reprezentantům a obyvatelům obce Hrádek za ochotu a čas, který mi poskytli při zjišťování potřebných informací.

Politické aspekty řízení a rozvoje obce Hrádek

Souhrn

Cílem diplomové práce je určit a charakterizovat aktéry politického života v obci (politické strany a hnutí; zájmové, náboženské a etnické skupiny; podnikatelské subjekty a nezávislé osobnosti obce), jež mají vliv na tvorbu místní samosprávy a ovlivňují politické aspekty řízení, hospodaření a rozvoje obce Hrádek.

V teoretické části je blíže vysvětleno základní pojmosloví vztahující se k dané oblasti, tedy obec, zájmové skupiny, volby, zastupitelstvo, rada, rozpočet. Praktická část se věnuje problematice obnovy obce po roce 1989, socioekonomické a demografické charakteristice zkoumané obce a analýze výsledků komunálních voleb od roku 1990 až do současné doby, respektive až do posledních voleb, které se konaly v roce 2014. V praktické části jsou rovněž okomentovány výsledky voleb a podíl polské národnostní menšiny na chodu obce a rozhovory realizované s představiteli místní samosprávy. K ověření a konfrontaci správnosti názorů aktérů politického života v obci pak bylo vyhodnoceno i realizované dotazníkové šetření.

Diplomová práce má charakter případové studie. Ke sběru dat bylo využito několika technik: analýzy dokumentů, dotazníkového šetření a polostrukturovaných rozhovorů.

Klíčová slova: Hrádek, místní samospráva, rozvoj obce, rozpočet obce, polemika v obecní samosprávě, spolek, volební strana, komunální volby, národnostní menšiny.

The political aspects of management and the development of the municipality of Hrádek.

Summary

The aim of this thesis is to identify and characterize participants of political life in the community (political parties and movements, interest groups, religious and ethnic groups, entrepreneurial subjects and independent personalities of the municipality), that influence the makeup of the local government and influence the political aspects of management, the economy and development of the municipality of Hrádek. The theoretical part explains the basic terminology related to the given topic namely the municipality, interest groups, elections, the town council, administration, the budget. The practical part of the thesis deals with the issue of regeneration of the community after 1989, the socio-economics and demographic characteristics of the given community. It also deals with analysis of the results of municipal elections from 1990 to the present time, specifically until the last elections which were held in 2014. In the practical part, the results of elections are also commented on as well as the percentage of the Polish ethnic minority participating in the running of the municipality and interviews with representatives of the local government. A questionnaire survey was also worked and evaluated so as to verify and confront the correctness of opinions of the participants of political life in the municipality. The thesis was formed as a case study. Several techniques were used to collect data: document analysis, questionnaire-based survey and semi-structured interviews.

Keywords: Hrádek, local government, municipality development, municipal budget, polemics in municipal self-government, association, political party, municipal elections, ethnic minorities.

Obsah

1 Úvod.....	10
2 Cíl práce a metodika.....	13
2.1 Cíl práce	13
2.2 Metodika	14
3 Teoretická východiska	16
3.1 Veřejná správa.....	16
3.2 Samospráva	16
3.3 Územní samospráva	17
3.3.1 Historie územní samosprávy v Českých zemích	18
3.3.2 Současnost územní samosprávy v České republice	29
3.3.3 Shrnutí historického vývoje a východiska pro praktickou část práce.....	33
3.4 Obce	33
3.4.1 Územní základ obce.....	34
3.4.2 Personální základ obce.....	35
3.4.3 Soustava orgánů obce	35
3.4.4 Východiska současného obecního zřízení pro praktickou část práce	40
4 Praktická část-obce Hrádek.....	41
4.1 Popis obce	41
4.2 Historie obce	41
4.3 Současnost obce	43
4.3.1 Demografické charakteristiky obyvatel	44
4.3.2 Výkon obecní samosprávy.....	56
4.4 Postoj občanské veřejnosti	61
4.5 Politická situace v obci.....	63
4.6 Polistopadový vývoj v obci do prvních komunálních voleb 1990.....	63
4.7 Analýza výsledků voleb do obecních zastupitelstev	65
4.7.1 Komunální volby 1990	65
4.7.2 Komunální volby 1994	66
4.7.3 Komunální volby 1998	68
4.7.4 Komunální volby 2002	69
4.7.5 Komunální volby 2006	71
4.7.6 Komunální volby 2010	72
4.7.7 Komunální volby 2014	74
5 Výsledky a diskuse.....	76
5.1 Shrnutí politického vývoje v obci po roce 1989	76

6 Závěr	81
7 Seznam použitých zdrojů	84
7.1 Monografie:	84
7.2 Internetové zdroje:	85
7.3 Zákony a nařízení:	86
8 Přílohy	89
9 Seznam grafů	90
10 Seznam tabulek	91
11 Seznam zkratk:	91

1 Úvod

Při volbě tématu diplomové práce se úvahy formovaly na linii propojení historie a současnosti území, kde autor žije, tedy do prostoru Těšínského Slezska. Toto území se rozkládá od Bohumína, respektive soutoku řek Odry a Olše až po nejvýchodnější bod České republiky ležící v katastru obce Bukovec. Historicky se jedná o území Těšínského knížectví, které vzniklo roku 1290 oddělením od Opolsko-Ratibořského knížectví. Těšínská knížata z rodu Piastovců, se přiklonila k Českému království a těšínský kníže se stal leníkem českého krále. Středem tohoto slezského knížectví, až do rozpadu Rakouska–Uherska byla řeka Olše, knížectví se pak rozkládalo na obou jejích březích. Z národnostního hlediska se jednalo o multikulturní společnost. V roce 1910¹ na Těšínsku žilo 434 821 obyvatel, z toho dle provedeného sčítání bylo 233 850 - 53,78 % Poláků (respektive obyvatel hlásících se k polskému obcovacímu jazyku), 115 597 - 26,58 % Čechů (respektive obyvatel hlásících se k českému obcovacímu jazyku) a 76 925 - 17,69 % Němců (respektive obyvatel hlásících se k německému obcovacímu jazyku (17,69 %)). Sčítání však bylo provedeno dle obcovacího jazyka.² Část obyvatel se však nemohla, nebo nechtěla zapojit do tohoto procesu a nemluvila ”úředně uznávanými jazyky”, jednalo se o národnostně nevyhraněné obyvatele, pro které úřední jazyk nezprostředkoval národní vědomí. Sami sebe považovali za Slezany, tzv. „Šlonzáky“ mluvících nářečím „po naszymu“.³

V době rozpadu Rakouska-Uherska se tato skupina stala ústředním zájmem České i Polské strany. Česko-polský jazykově národnostní konflikt na Těšínsku se na jedné straně opíral o státoprávní nárok Čechů na veškeré země Koruny české, na druhé straně Poláci argumentovali jazykovou a etnickou podstatou obyvatelstva. Oboustranný zájem o území Těšínska vyvrcholil až tzv. „Sedmidenní válkou“ mezi Československem a Polskem ve dnech 23. ledna 1919 – 30. ledna 1919.⁴ Ozbrojený konflikt byl na nátlak Dohody (vítězných mocností I. světové války) zastaven a uzemní spory, byly rozhodnuty až roku

¹ GAWRECKI, D., a kol.: *Dějiny Českého Slezska 1740-2000 I-II*. Opava: Slezská univerzita, Filozoficko-přírodovědecká fakulta, Ústav historie a muzeologie, 2003. ISBN 80-7248-226-2

² Při sčítáních lidu v Rakousko-Uhersku v druhé polovině 19. století, kdy se poprvé začala na území dnešního Česka zjišťovat národnost obyvatelstva, se národnost určovala podle tzv. obcovacího jazyka (Umgangssprache), kterým musel být jeden ze stanovených devíti jazyků: 1) němčina, 2) čeština (v německém originále böhmisch, tj. jazyk Čech)-moravština-slovenština, 3) polština, 4) rusínština, 5) slovinština, 6) srbochorvatština, 7) italština, 8) rumunština a 9) maďarština.

³ Těšínské nářečí (polsky Gwara Cieszyńska), místně nazývané po našymu či po naszymu je nářečí slezštiny používané v Těšínsku, to jak v jeho české, tak i polské části.

⁴ Historický ústav AV ČR, V.V.I. Kongres Poláků v ČR: *Státní politika vůči polské menšině na Těšínsku 1945-1949 – výběrová edice dokumentů*. 1. vyd. Praha-Český Těšín: Nakladatelství historického ústavu 2011. s. 12, ISBN 978-80-7286-194-1

1920 velvyslanceckou konferencí ve Spa. Hranice byla určena korytem řeky Olše a Slezskými Beskydy. Československé republice zůstala v té době jediná železniční tepna, Košicko-bohumínská dráha, spojující Čechy se Slovenskem.

Dalším rozdmýcháním národnostního konfliktu v tomto regionu bylo zabránění Těšínska Polskem v roce 1938 a vyhánění spousty místních Čechů, zejména těch, kteří zde přišli za prací během první Československé republiky. Polská okupace však neměla dlouhého trvání, v roce 1939 zabírá území fašistické Německo. Poláci byli pronásledováni, Češi, jenž měli lepší podmínky, byli buď odsunuti na území protektorátu, nebo násilně germanizováni. Spousta místních se proto hlásila ke slezské národnosti. Tento krok byl fašistickým Německem zneužit v tom smyslu, že Slezané (Šlonzáci) byli zařazeni mezi německé volkslisty.⁵ Ti zůstali na území Těšínska, ale měli spoustu povinností. Mezi které patřily povinné odvody mladých na práci do Říše a povinnost vojenské služby ve wehrmachtu. Uvádí se, že už do 1. 10. 1940 bylo začleněno do wehrmachtu téměř 40 000 „Šlonzáků“, přitom mnohým z nich nebyla volkslista později vůbec přiznána.

Po roce 1945 dochází k odsunu místních Němců, Polákům bylo garantováno postavení národnostní menšiny. Nejhůře dopadli tzv. Šlonzáci, kteří měli být potrestáni za kolaboraci s nacisty. Slezská národnost byla zrušena, obyvatelstvo bylo vystaveno represím a raději než se přihlásit k národnosti polské, se začalo hlásit k národnosti české.⁶ Ta v severní části Těšínska drtivě převládla. S konečnou platností byl spor na Těšínsku ukončen až československo-polskou smlouvou z roku 1958.

V současné době, kdy oba státy jsou součástí Evropské unie, je prostor opětovně přeshraničně spojen do euroregionu Těšínské Slezsko.

Pro případovou studii byla vybrána obec Hrádek, a to záměrně ze dvou důvodů. Zprv k ní má autor osobní vztah, jelikož zde žijí jeho rodiče a za druhé se jedná o obec s procentuálně nejvyšším počtem osob hlásících se k Polské národnosti menšině v rámci celé České republiky.

Na pozadí výše uvedených historických událostí pak zmapujeme a popíšeme vývoj územní decentralizace po roce 1989, spojený s demokratizací společnosti a realizací

⁵ Deutsche Volksliste (listina germánů či listina Němců), zkráceně DVL, byla listina, která měla za cíl zařazení obyvatel na Němci dobytém území za druhé světové války do kategorií podle kritérií „vhodnosti“ sestaveným dle Heinricha Himmlera. Instituce vznikla v okupovaném západním Polsku, obdobné instituce byly následně vytvořeny v okupované Francii a v „Reichskommissariatu“ na Ukrajině. Historický ústav AV ČR, V.V.I, Kongres Poláků v ČR: *Státní politika vůči polské menšině na Těšínsku 1945-1949 – výběrová edice dokumentů* 1. vyd. Praha-Český Těšín: Nakladatelství historického ústavu 2011. s. 16-17, ISBN 978-80-7286-194-1

⁶ Tamtéž s. 22-23.

komunální politiky. Opuštění vlády jedné strany, která byla v regionech zastoupena systémem Národních výborů a postupné budování tradiční zastupitelské samosprávy na ose zastupitelstvo – rada – starosta. Taktéž se budeme věnovat zájmům, protože účelem lidské společnosti, společenského systému v našem případě územní samosprávy je co nejúplnější uspokojování individuálních a skupinových potřeb a zájmů.⁷ Zájem je nejsilnějším praktickým pojátkem jednotlivců, skupin a celé společnosti o lokálním měřítku nemluvě. Společné individuální zájmy jsou realizovány sdružováním politických aktérů obce, jejich společným organizováním se proti případnému soupeři, ale i vyjednáváním a bojem. Mimo hlavní hráče chceme v rámci práce zachytit i postoje polské národnostní menšiny a řadových obyvatel, jaká je jejich aktivnost při zajišťování každodenního života obce, případně jejího rozvoje, či konstatovat, že aktivita většiny občanů končí účastí ve volbách.

Součástí práce bude i vyhodnocení a interpretace anonymních dotazníkových šetření, které realizovala samotná obec v letech 2013 a 2017.

⁷ BROKL, L. a kol: *Reprezentace zájmů v politickém systému České republiky*. 1.vyd, Praha: Sociologické nakladatelství. 1997. s. 13, ISBN 80-85850-48-6

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Tématem diplomové práce je zhodnotit polistopadový politický vývoj v obci Hrádek, počínaje peticí za osamostatnění obce v roce 1990 až do komunálních voleb v roce 2014 a charakterizovat podíl polské národnostní menšiny na rozhodovacím procesu v obci.

Šetření je zaměřeno na obec Hrádek, ležící v Moravskoslezském kraji. Český statistický úřad ve svých datech za rok 2016 uvádí u obce údaj 1841 obyvatel.⁸ Hrádek byl po téměř celou svou historii samostatnou obcí. Výjimku tvořilo období od 1. 1. 1980 do 8. 6. 1990. V roce 1980 byla obec přes silný nesouhlas místních obyvatel přičleněna k městu Jablunkov a proto první aktivity hrádeckých občanů po sametové revoluci vedly k iniciování petice za samostatnost obce.

V rámci zvoleného tématu byly stanoveny následující cíle:

1. Charakterizovat a vyhodnotit hlavní socioekonomické ukazatele v rámci obce a posoudit jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy.
2. Ocenit vliv polské národnostní menšiny na činnost samosprávy obce.
3. Identifikovat a charakterizovat aktéry politického procesu v obci (politické strany, místní sdružení nezávislých kandidátů, národnostní a zájmové skupiny, podnikové subjekty apod.), jejich vzájemné vztahy a analyzovat výsledky voleb do obecního zastupitelstva.
4. Definovat charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy na základě analýzy vývoje lokálního stranického systému a v oblasti rozvoje obce. Na základě takto získaných dat se následně rozhodnout, zda platí hranice počtu obyvatel pro malou obec stanovená dle Jüptnera⁹ na 1700 obyvatel, nebo dle Českého statistického úřadu¹⁰ na 2000 obyvatel, případně dle Perlína,¹¹ který vymezil hranici venkovské obce na 2000 obyvatel i pro zkoumanou obec.

⁸ Český statistický úřad [Online]. [Citováno 2017-08-27]. Dostupné na: <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>

⁹ JÜPTNER, P.: *Komunální koalice a politické modely*. Politologická revue č. 2, 2004, s. 83

¹⁰ ČMEJREK, J. - BUBENÍČEK, V. - ČOPÍK, J.: *Demokracie v lokálním politickém prostoru: specifika politického života v obcích ČR*. Praha: Grada, 2010, s. 91, ISBN 978-80-247-3061-5

¹¹ PERLÍN, R.: *Vymezení venkovských obcí v Česku*. Deník veřejné správy 14. 7. 2009 [Online]. [Citováno 2017-11-13]. Dostupné na: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6384068>

V souvislosti s tématem a cíli práce je možno si položit dvě výzkumné otázky:

1. Z hlediska komunální politiky byly formulovány kategorizace obcí, jednu z nich formuloval Jüptner, kdy hlavním rozlišovacím kritériem stanovil počet obyvatel obce. Ty následně rozdělil do čtyř kategorií.¹² Hranici mezi nejmenšími obcemi, kde politický systém tvoří nezávislí kandidáti, jejich sdružení a formálně zde existují maximálně dvě strany a obcemi menší střední velikosti, kde se začíná lámat poměr sil mezi nezávislymi kandidáty a stranami, stanovil na 1700 obyvatel. Naším úkolem bude rozhodnout na základě analýzy kandidátních listin a výsledků komunálních voleb v letech 1990–2014, zda tato typologie platí i v podmínkách obce Hrádek.
2. Obec Hrádek je v prostředí české převážně monokulturní společnosti výjimkou. Ještě v roce 1991¹³ zde žilo více obyvatel hlásící se k jiné než české národnosti. Současně se tak jednalo o jedinou obec v České republice, kde majoritními obyvateli nebyli občané české národnosti, kteří v roce 1991 tvořili jen 47 % obyvatelstva. Dle posledního sčítání lidu v roce 2011 tvořilo polskou menšinu 33 % obyvatel obce. Výzkumným úkolem bude zjistit, jak se tato část obyvatel podílí na samosprávě obce a zda jejich participace na veřejném životě vyvolává Česko-Polské národnostní polemiky, tak jak tomu bylo v minulosti, kdy na území české republiky bylo smíšených obcí daleko více.¹⁴

2.2 Metodika

Současnou komunální politiku lze zkoumat dvojím způsobem. První upřednostňuje pohled shora a zkoumá podporu parlamentních i neparlamentních uskupení na regionální úrovni jako celku. Zastánce tohoto přístupu Pavel Šaradín uvádí, že parlamentní strany jsou v lokální politice etablovány především ve větších a bohatších městech, a většinou jsou zde méně úspěšná neparlamentní uskupení, která se více prosazují v menších obcích.¹⁵ Tento postoj však vůbec nebere v potaz místní specifika, dívá se na komunální politiku, jak bylo uvedeno výše, shora a považuje jí za nejnižší patro celku.

¹² JÜPTNER, P.: *Komunální koalice a politické modely*. Politologická revue č. 2, 2004, s. 80-101

¹³ Obec Hrádek – časová osa - [Online]. [Citováno 2017-11-07]. Dostupné na: <http://www.obcehradek.cz/moje-obec/soucasnost/>

¹⁴ ČOPÍK, J.: *Proměny a kontinuita české komunální politiky – územní samospráva v nové době (1850–2010), díl I. do roku 1945*. Praha: Scriptorium spolek pro nekomerční vydávání odborné literatury, 2014. s. 83, ISBN 978-80-87271-89-6

¹⁵ ŠARADÍN, P. – OUTLÝ, J.: *Studie o volbách do zastupitelstev v obcích*. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 2004. s. 79, ISBN 80-244-0798-1

Druhý způsob se opírá o výrok že „*Komunální politika má tolik podob, kolik je obcí*“¹⁶ a vychází z jednotlivých, konkrétních případových studií obcí.

Tato metoda výzkumu byla použita i pro tuto diplomovou práci, a to především proto, že ve zkoumané obci žije velmi významná polská národnostní menšina. Zkoumaná obec se tak od jiných obcí a měst České republiky (která je v tomto ohledu značně homogenní) liší především svým personálním složením. Jedná se dlouhodobě o obec s největším zastoupením občanů polské národnosti u nás.

Ke sběru dat byla použita kombinace několika technik. Konkrétně byla realizována interview s několika představiteli samosprávy formou polostandardizovaných rozhovoru. Respondenti byli dotazováni na oblasti fungování místní samosprávy a spolků, na vzájemnou spolupráci, na názor týkající se klimatu v obci, na silné a slabé stránky obce dle jejich pohledu. Seznam otázek je uveden v příloze práce.

K zjištění názoru obyvatel v oblasti rozvoje a směřování obce bylo využito výsledků kvantitativního šetření realizovaného v obci v letech 2013 a 2017 formou dotazníkového šetření. V roce 2013 se jednalo o vzorek 526 respondentů představujících 35,5 % obyvatel. V roce 2017 není šetření ještě ukončeno, ale k výzkumným účelům byl použit názor 91 respondentů zastupujících 6,1 % obyvatel obce.

Další použitou technikou byla analýza dokumentů. Mezi studované dokumenty patřila především demografická data obce; výsledky sčítání lidu, domů a bytů; volební výsledky poskytované Českým statistickým úřadem, zápisy z jednání zastupitelstva a rady, výboru pro národnostní menšiny; webové stránky obce a periodikum obce (Hrádecké noviny – Gródeckie Nowości).

¹⁶ BALÍK, S.: *Metodologie výzkumu komunální politiky*. In. Fiala, P. Strmiska, M. (Eds.) *Víceúrovňové vládnutí: teorie, přístupy, metody*. Brno: Institut pro srovnávací politologický výzkum Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity, 2005. s. 163, ISBN 80-7325-074-8

3 Teoretická východiska

Před řešením samotného merita diplomové práce, tj. konkrétní případové studie, je nutno věnovat pozornost některým základním pojmům v oblasti veřejné správy a jejího právního ukotvení v rámci ústavního pořádku České republiky, včetně postavení národnostních menšin.

3.1 Veřejná správa

Veřejná správa je součástí pojmu veřejná moc, což je schopnost autoritativně rozhodovat o právech a povinnostech subjektů. Každá vykonávaná činnost v rámci veřejné správy pak musí být přiřazena nějakému subjektu, který je nositelem této moci a za její výkon odpovídá.¹⁷ V základním, můžeme říci materiálním pojetí, chápeme veřejnou správu jako určitý druh činností – spravovat veřejné věci ve veřejném zájmu. Toto pojetí a především veřejný zájem, má i oporu v zákoně,¹⁸ když hlava první, článek 2, odst. 1 uvádí, že „lid je zdrojem veškeré státní moci, vykonává ji prostřednictvím orgánů moci zákonodárné, výkonné a soudní“. Náš právní řád jako hlavní subjekt veřejné správy definuje stát a další subjekty, které jí vykonávají na základě zmocnění zákonem a těmi jsou vyšší územně správní celky neboli kraje, základní územní samosprávné celky neboli obce a ostatní veřejné a soukromé subjekty.

Pro organizaci veřejné správy jsou důležité základní principy, kterými jsou centralizace a decentralizace, koncentrace a dekoncentrace, nadřízenost a podřízenost. Z těchto základních principů vychází uspořádání veřejné správy jako soustavy organizací. Základním organizačním členěním veřejné správy je členění na státní správu a samosprávu.

3.2 Samospráva

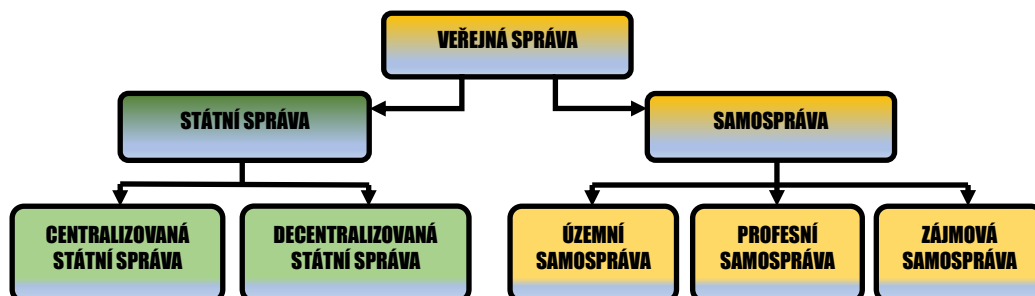
Jak znázorňuje obrázek č. 1, tvoří samospráva vedle státní správy druhou větev veřejné správy, a tím i veřejné moci. Samospráva je realizována vlastním jménem

¹⁷ VANIČEK, J.: *Lokální politika*. Opava: Slezská univerzita v Opavě, 2009, s. 10, ISBN 978-80-7248-558-1

¹⁸ Zákon č. 1/1993, *Ústava České republiky*. [Online]. [Citováno 2017-09-01]. Dostupné na: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=1~2F1993&rpp=15#seznam>

na vlastní odpovědnost a vlastními prostředky. Je však vykonávána subjekty odlišnými od státu, avšak státem aprobovanými.

Schéma veřejné správy v České republice

U těchto subjektů můžeme vysledovat tyto základní znaky:¹⁹

- samostatnost a nezávislost na jiných subjektech moci světské nebo církevní,
- rovnoprávnost se subjekty stejného řádu,
- existenci skupinového zájmu reprezentovaného samosprávou,
- takové vnitřní uspořádání subjektů, které umožňuje jejich jednotlivým prvkům (osobám fyzickým i právnickým), podílet se na přijímání, eventuálně realizaci a kontrole rozhodnutí buď přímo, nebo prostřednictvím zástupců,
- existenci ekonomické základny samosprávného subjektu, vázanost právním řádem státu při existenci vlastní normotvorby.

Samospráva je vždy podřízena zákonu a není rovnocenným partnerem státu, vždy vzniká ze sebeomezení státu a její mocenská rozhodnutí jsou vykonatelná jen za pomoci státního donucení, neboť nedisponuje vlastními mocenskými složkami jako je vojsko, policie, vězeňství. Stát může existovat bez samosprávy, samospráva bez státu nikoli.²⁰ Na druhou stranu však stát svým sebeomezením, tedy ukrojením si pravomocí a kroky decentralizace ve prospěch samosprávy, snižuje svou autokracii, což lze chápat jako významný prvek moderního demokratického státu.

3.3 Územní samospráva

Územní samospráva je vždy spojena s určitým územím, přičemž na jednom území v tomtéž státě může působit více územních samospráv různých stupňů. V České republice

¹⁹ Pojem samospráva, znaky a druhy [Online]. [Citováno 2017-09-01]. Dostupné na: <https://www.epravo.cz/top/clanky/pojem-samosprava-znaky-a-druhy-15446.html>

²⁰ KOUDELKA, Z.: *Samospráva*. Praha: Právnické a ekonomické nakladatelství a knihkupectví B. Hořínkové a J. Tuláčka, 2007. s. 23, ISBN 978-80-7201-665-5

existuje dvoustupňový systém územní samosprávy, který je zakotven v ústavě.²¹ Dle hlavy sedmé, článku 99, je Česká republika členěna na základní a vyšší územní samosprávné celky. Základní územně samosprávné celky představují obce, vyšší územně samosprávné celky jsou kraje. U územní samosprávy se nejedná o hierarchickou strukturu a postavení nadřízeného a podřízeného, protože každý tento územně samosprávný celek má své samostatné kompetence, do kterých jiný územní samosprávný celek nemůže zasahovat. Ústava pouze v hlavě sedmé, článku 100, odstavci 2 hovoří, že obec je vždy součástí vyššího územního samosprávného celku. V České republice byl zvolen tzv. smíšený model veřejné správy, což znamená, že obce a kraje jsou v rámci přenesené působnosti pověřeny plněním některých úkolů státní správy. Stát využívá jejich organizační strukturu pro výkon své správy, protože potřebuje mít úřady rozprostřeny po celém území republiky.

3.3.1 Historie územní samosprávy v Českých zemích

3.3.1.1 Zrod územní samosprávy

Zlomovým bodem místní samosprávy na našem území byl rok 1848, kdy Ferdinand I. Dobrotivý svým patentem zrušil poddanství i vrchnostenské správy. Protože většina půdy byla majetkem vrchnosti, bylo třeba ji nejprve spolu s robotními povinnostmi vykoupit. Jednalo se také o zásadní ovlivnění stavovských výsad šlechty a o celkovou transformaci venkovské společnosti. Tuto samosprávu lze nazývat korporační a vycházela z myšlenky, že na územním podkladě existují přirozené společenské útvary, které mají svá práva. První zákonnou úpravou bylo Stadionovo prozatímní obecní zřízení z roku 1849, které vycházelo z katastrálních území zřízených ještě Josefem II. Zákon rozeznával tři druhy obcí, obec místní, okresní a krajskou. Předměstí měla být sloučena s městy v jeden celek a rovněž katastrální a místní obce se mohly slučovat obdobným způsobem. Soubor místních obcí v jednom politickém okrese tvořil obce okresní a obdobně soubor okresních obcí tvořil obce krajské. Personálně byly upraveny pouze místní obce, okresy a kraje personálně upraveny nebyly. Mezi orgány obcí místních patřil obecní výbor a obecní představenstvo, které bylo složeno z purkmistra a minimálně dvou obecních radních. Obecní představenstvo nebylo upraveno jako kolegiální orgán a obecní radní byli jen pomocným

²¹ Zákon č. 1/1993, *Ústava České republiky*. [Online]. [Citováno 2017-09-01]. Dostupné na <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=1~2F1993&rpp=15#seznam>

a zástupčím orgánem purkmistra. Prozatímní obecní zřízení již rozeznávalo dvojí působnost obcí přirozenou a samostatnou.²²

3.3.1.2 Od roku 1862 do rozpadu Rakouska–Uherska

Vydáním Schmerlingovy ústavy v roce 1861 a nového říšského zákona o obecním zřízení roku 1862, začalo půlstoletí upevňování ústavnosti, snah o rozšíření volebního práva a rostoucí individuální svobody. Na říšský zákon navazovaly zemské zákony pro Slezsko, Moravu a Čechy,²³ které bychom v dnešní terminologii nazvali prováděcími vyhláškami. Toto rozdělení je nazýváno samosprávným trialismem. Obecní řády se nevztahovaly na města se zvláštním statutem.

Nová pravidla obecního uspořádání se od prozatímního Stadionova zásadně nelišila. Sloučeným obcím bylo povoleno rozloučení a jiné obce se mohly zase slučovat. Nová právní úprava, stejně jako provizorní obecní zákon, rozlišovala u obcí působnost samostatnou a přenesenou. Do samostatné působnosti obcí patřila správa obecního jmění, ochrana bezpečnosti osob a jmění, výkon obecní policie, správa komunikací a souvisejících staveb, dohled nad obchodem na tržnicích, dohled ve věcech mravnostních, zdravotních, stavebních a školských, péče o chudé, dohled nad čeledí, urovnávání sporů a provádění dražeb. V přenesené působnosti obec vykonávala součinnost v oblastech státní správy, v souladu s říšskými či zemskými zákony. Do této oblasti spadaly záležitosti spolupůsobení ve věcech soudních, jako například poroty při dražbách a odhadech, ohledávání mrtvol a oblast poručnictví, dále ve věcech politického úřadu, vojenských a daňových záležitostech.²⁴

Obyvatelstvo bylo ve vztahu k dané obci rozděleno do dvou skupin. Na občany, mezi které patřily osoby s domovským právem a osoby vlastníci v obci nemovitost a přesporní, jimiž byli ostatní obyvatelé obce, kteří neměli status občana. Přesporní neměli volební právo, nemohli mluvit do obecního hospodářství a za určitých okolností mohli být obecním výborem vypovězeni z obce.²⁵ Obecní záležitosti zastupoval obecní výbor, volený na dobu tří let, občany s volebním právem, tedy svéprávnými osobami mužského pohlaví staršími 24 let. Počet jeho členů se odvíjel od počtu voličů v obci a podle českého zákona

²² ČMEJREK, J. - BUBENÍČEK, V. - ČOPÍK, J.: *Demokracie v lokálním politickém prostoru: specifika politického života v obcích* ČR. Praha: Grada, 2010. s. 20-21, ISBN 978-80-247-3061-5

²³ BALÍK, S.: *Komunální politika obce, aktéři a cíle místní politiky* Praha: Grada, 2019. s. 41, ISBN 978-80-247-2908-4

²⁴ ČMEJREK, J. - BUBENÍČEK, V. - ČOPÍK, J.: *Demokracie v lokálním politickém prostoru: specifika politického života v obcích* ČR. Praha: Grada, 2010. s. 24, ISBN 978-80-247-3061-5

²⁵ BALÍK, S.: *Komunální politika obce, aktéři a cíle místní politiky* Praha: Grada, 2019. s. 42, ISBN 978-80-247-2908-4

se pohyboval v rozmezí od 8 do 36 osob.²⁶ Členové výboru ze svého středu volili představenstvo, které se skládalo ze starosty a nejméně dvou radních. Radních mohlo být i více, maximálně však do výše jedné třetiny všech členů obecního výboru. Obecní výbor se usnášel za přítomnosti nadpoloviční většiny všech jeho členů a usnesení přijímal nadpoloviční většinou přítomných členů. Obecní výbor měl rovněž právo si zřizovat poradní a přípravné sbory – komise.

Obecní řády umožňovaly obcím vydávat nařízení v mezích říšských a zemských zákonů, bez výslovného zákonného zmocnění pro území své obce v oblasti veřejného pořádku a požárních, tržních, jatečních, hřbitovních, uličních a policejních řádů, pokud tato oblast nebyla vyčleněna jinému úřadu. Nařízení přijímal obecní výbor, v případě naléhavosti starosta. Nedodržení příslušných nařízení obce samy trestaly pokutou 10 zlatých, při neplacení vězením do 48 hodin.²⁷

Vyššími stupni územní samosprávy byly okresy, kraje a země. V rámci zemí byly zřizovány okresy, v jejichž čele stál okresní hejtman s okresním hejtmanstvím jako orgánem státní správy. Zvláštní postavení pak měla statutární města, která nepodléhala okresním hejtmanstvím. Zpočátku se jednalo v Čechách o Prahu a Liberec na Moravě o Brno a Olomouc ve Slezsku o Opavu. Po novém obecním zřízení přibýly Jihlava, Znojmo, Uherské Hradiště a Kroměříž na Moravě, Frýdek a Bílsko ve Slezsku. Samospráva okresů se však v rámci našeho území uplatnila pouze v Čechách. Jako orgán samosprávy na úrovni okresů zde existovalo 18. až 36. členné okresní zastupitelstvo, 7. členný okresní výbor, okresní starosta a komise. Na Moravě a ve Slezsku existovaly jako náhrada okresní samosprávy jen silniční výbory a byla jim svěřena správa okresních komunikací. Tento výbor se skládal z 11 členů a 6 náhradníků.²⁸ V Čechách a na Moravě byly kraje do roku 1860 nadřazeny okresům a podřízeny zemským místodržitelstvím. Počítalo se samosprávou kraje o 24 až 60 zastupitelích v čele s krajským hejtmanem a jeho náměstkem. Tato podoba krajů nebyla nikdy realizována a správu vykonával krajský úřad v čele s představeným, jehož zastupoval komisař.

²⁶ ČOPÍK, J.: *Proměny a kontinuita české komunální politiky – územní samospráva v nové době (1850–2010), díl I. do roku 1945*. Praha: Scriptorium spolek pro nekomerční vydávání odborné literatury, 2014. s. 32, ISBN 978-80-87271-89-6

²⁷ KOUDELKA, Z.: *První předpisy Samosprávy*. Praha: Právnícké a ekonomické nakladatelství a knihkupectví B. Hořínkové a J. Tuláčka, 2008. s. 40, ISBN 978-80-7201-690-7

²⁸ KOUDELKA, Z.: *Samospráva*. Praha: Právnícké a ekonomické nakladatelství a knihkupectví B. Hořínkové a J. Tuláčka, 2007. s. 70, ISBN 978-80-7201-665-5

Země jako nejvyšší články samosprávy, nebyly klasickou samosprávnou jednotkou, měly spíše vlastnosti členského státu monarchie, včetně hlavy státu. Panovníka v zemi zastupoval místodržící, kterému byli nápomocni radové. Místodržící při výkonu své funkce mohl vydávat vyhlášky. Moc zákonodárná příslušela zemskému sněmu v čele se zemským hejtmanem na Moravě a zemským maršálkem v Čechách a patřilo do ní vše, co nebylo výslovně svěřeno do působnosti Říšské rady. Zemský hejtman stál v čele zemského výboru, který byl volen zemským sněmem a byl výkonným orgánem země. Zemského hejtmana, respektive maršálka jmenoval panovník z řad členů sněmu.

Společnost v Čechách na Moravě a ve Slezsku nebyla v toto období etnicky, ani národnostně homogenní. Společně zde žili Češi, Němci a ve Slezsku i Poláci. Politický boj, sváry, polemiky a štěpení v národnostně homogenních i smíšených obcích se především týkaly investičních projektů ve smyslu růstu, modernizace a zprůmyslnění měst a částečně i vesnic. Koncem 19. století se nacionalismus značně rozrůstá a vstupuje i do samosprávy, jako možnost uplatnění ambicí osob a celých skupin z nižších vrstev. V etnicky heterogenních obcích se důležitým bitevním polem stává zřizování škol na národnostním principu. Také spolky ve většině případů fungovaly na národnostním základu.²⁹

3.3.1.3 Období První Československé republiky

Dne 28. října 1918 byl zákonem č. 11/1918 Sb. z. a n. zřízen samostatný stát Československý. Tento zákon je považován za zákon recepční,³⁰ jelikož přejímal Rakousko–Uherské zákony. Tedy i obce na území Československa, se nadále řídily dosavadními zemskými obecními řády, které po přijetí novelizací vlastně platily po celou dobu trvání První republiky.

Mezi zásadní novely té doby patřil v první řadě volební zákon.³¹ Z hlediska volebního práva se jednalo o výrazně demokratickou právní normu, která zaváděla všeobecné, rovné, tajné a přímé hlasování všem osobám v obci. Toto aktivní volební právo náleželo nově jak mužům, tak ženám, za podmínky trvalého bydliště v obci po dobu alespoň tří měsíců

²⁹ ČOPÍK, J.: *Proměny a kontinuita české komunální politiky – územní samospráva v nové době (1850–2010), díl I. do roku 1945*. Praha: Scriptorium spolek pro nekomerční vydávání odborné literatury, 2014. s. 56-62, ISBN 978-80-87271-89-6

³⁰ Recepční zákon je zákon, kterým nový stát přebírá (recipuje) část nebo celý dosavadní právní řád, který na daném území platil.

³¹ Zákon č. 75/1919 Sb. z. a n., ze dne 31. ledna 1919, kterým vydává se řád volení v obcích republiky Československé [Online]. [Citováno 2017-09-07]. Dostupné na: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzge4v6nzhvfyua>

a dosažení věku 21 let. Pasivní volební právo bylo přiznáno rovněž všem obyvatelům obce, za podmínky trvalého bydliště v obci po dobu alespoň jednoho roku a dosažení věku 26 let. Z pasivního volebního práva byli vyloučeni obecní zaměstnanci, nad kterými mělo obecní zastupitelstvo nebo rada disciplinární pravomoc a dále úředníci správních úřadů, jimž příslušela dohlédací pravomoc nad příslušnou obcí. Volební období bylo při prvních volbách tříleté, následně čtyřleté, od roku 1933 šestileté. Počet zastupitelů byl upraven a vycházel z počtu obyvatel, ne oprávněných voličů, jak tomu bylo v předchozí době. Počty zastupitelů obecního zastupitelstva upravoval zákon následovně: do 200 obyvatel 9 členů, do 500 obyvatel 12 členů, do 1.000 obyvatel 15 členů, do 1.500 obyvatel 18 členů, do 2.000 obyvatel 24 členů, do 5.000 obyvatel 30 členů, do 20.000 obyvatel 36 členů, do 50.000 obyvatel 42 členů, do 100.000 obyvatel 48 členů a přes 100.000 obyvatel 60 členů.

Druhou rozsáhlou novelizací byla novela k obecním zřízením³², která upravila názvosloví obecních orgánů. Místo obecního výboru a představenstva se orgány obce staly zastupitelstvo a rada, která byla tvořena počtem jedné třetiny všech zastupitelů, starostu a náměstký v to počítajíc. Rada, starosta a dva náměstci byli voleni nepřímou zvolenými zastupiteli, od roku 1933 však volba starosty podléhala potvrzení zemským úřadem, respektive ministerstvem vnitra u obcí se sídlem okresního úřadu. Rada se stala usnášejícím se sborem. Tím se změnilo postavení starosty, který doposud vedl běžnou agendu sám. Starosta a dva členové obecní rady, tvořili obecní trestní senát, který byl příslušný pro trestní jurisdikci v oboru místní policie v rámci obecní působnosti. Vládě byly novelou obecního zákona, přiřknuty na přechodnou dobu, pravomoci slučovat nebo rozlučovat obce a měnit jejich hranice.³³ Novela taktéž upravila pravidla jednání kolektivních orgánů. Zastupitelstvo se muselo scházet minimálně jednou za dva měsíce. Obce musely zřídit povinně finanční komise, kde polovinu členů volilo zastupitelstvo, a druhou polovinu jmenoval okresní úřad. Komise kontrolovala veškeré hospodaření obce a proti všem usnesením zastupitelstva finančního charakteru se mohla odvolat. Působnost obcí se dle vzoru Rakouska-Uherska, stále i v tomto období, dělila na samostatnou a přenesenou. Lze však v tomto období sledovat více centralizační než decentralizačních

³² Zákon č. 76/1919 Sb. z. a n., ze dne 7. února 1919, kterým se mění a doplňují některá ustanovení dosavadních obecních zřízení a městských statutů v Československé republice. [Online]. [Citováno 2017-09-07]. Dostupné na: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzge4v6nzwfuya>

³³ ČOPÍK, J.: *Proměny a kontinuita české komunální politiky – územní samospráva v nové době (1850–2010), díl I. do roku 1945*. Praha: Scriptorium spolek pro nekomerční vydávání odborné literatury, 2014. s. 74-82, ISBN 978-80-87271-89-6

tendencí. Novela nově vymezila oblasti správy, které měly být nově převedeny na vyšší územně správní celky nebo státní správu. Jednalo se o problematiku obecného školství, agendu bezpečnostní, polní, zdravotní a mravnostní policie, stavbu a udržování silnic, chudinskou správu a dobročinné ústavy.³⁴ I přes převzetí těchto činností vyššími jednotkami, měly obce po celou dobu první republiky problémy s financováním, které řešily přírůžkou k přímým daním pro potřeby obce.

Okresní a zemská samospráva fungovala po vzniku samostatného státu v recepčním režimu, tedy převzetím Rakousko-Uherské normotvorby. Zákonodárna moc zemských sněmů zanikla ve prospěch národního shromáždění a správní působnost sněmů byla přenesena na vládu. Dle původní koncepce fungovala vyšší územní samospráva v českých zemích vlastně až do roku 1928, kdy vešel v platnost nový zákon.³⁵ Na jeho základě jsou zemskými správními obvody „země Česká (Čechy), Moravskoslezská (Morava a Slezsko), Slovenská (Slovensko) a Podkarpátorská (samosprávné území Podkarpatské Rusi). Pro tyto země byly zřízeny nové orgány. Zemský prezident jmenovaný prezidentem republiky a služebně zařazen pod ministerstvo vnitra. Ten předsedal zemskému zastupitelstvu, ze 2/3 volenému a 1/3 jmenovanému vládou na období 6 let, a stál v čele zemského úřadu. Zemské zastupitelstvo volilo zemský výbor. V okresech bylo nově zřízeno okresní zastupitelstvo a rovněž jako u zemí bylo ze 2/3 voleno a z 1/3 jmenováno vládou. Z řad zastupitelstva byl volen okresní výbor. Tomuto předsedal okresní hejtman jmenovaný ministrem vnitra a ze své funkce mu i odpovědný. Hejtman byl ministrem vnitra jmenován na návrh zemského presidenta. Tyto kroky, jmenování 1/3 zastupitelstev vládou, jmenování zemských presidentů a okresních hejtmanů, i jejich odpovědnost zástupcům moci výkonné, jednoznačně potvrzují centralizační tendence, o kterých jsme již hovořili v případě obecních samospráv. Působnost vyšších samosprávných orgánů směřovala do oblasti zdravotní, sociální, hospodářské, humanitní a kulturní. Zemské výbory měly dohled nad statutárními městy, kterými zůstaly pouze Praha a Liberec v Čechách, Brno a Olomouc na Moravě a Opava ve Slezsku. Politické úřady, tedy zemské a okresní úřady, mohly vydávat právní předpisy, k zajištění veřejného pořádku, za jejichž nedodržení mohla být uložena pokuta ve výši 10 Kč – 5000 Kč, nebo trest odnětí svobody

³⁴ MALAST, J.: *Teoretická východiska obecní samosprávy v České republice* Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2016 s. 199, ISBN 978-80-261-0657-9

³⁵ Zákon č. 76/1919 Sb. z. a n. ze dne 14. července 1927, o organizaci politické správy, I. Úřady zemské a okresní. [Online]. [Citováno 2017-09-11]. Dostupné na: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzgi3v6mjsguwta>

od 12 hodin do 14 dnů. Okresní úřady mohly vydávat i nařízení k obecní policii, pokud tak neučinila obec, nebo jestliže se to týkalo více obcí.

Československo jako mnohonárodnostní stát, tak vlastně od samého počátku řešilo stejný problém jako Rakousko-Uhersko. Dle sčítání lidu v roce 1921 tvořili v Čechách a na Moravě Němci celou třetinu obyvatel, Maďaři na Slovensku 20 % a na Podkarpatské Rusi žilo přes 60 % Rusínů.³⁶ Pro potřeby diplomové práce uvádíme, že ve Slezsku, respektive v politickém okrese Těšín, tvořili Poláci 52 % obyvatel.³⁷ Mnohonárodnostní charakter republiky se tak promítl do územní samosprávy meziválečného Československa.

Orgány okresní a zemské samosprávy přestaly být samostatnými korporacemi s právní subjektivitou, ale byly součástí příslušných úřadů. Všeobecnou úřední agendu obstarávali státní úředníci zemských a obecních úřadů a zemským a okresním zastupitelstvům bylo zapovězeno podávat návrhy ve věcech politických a usnášet se o nich. Ve Slezsku byl zemský výbor nahrazen zemskou správní komisí, jejíž členy jmenovala vláda.³⁸ Centralizační tendence byly vedeny snahou oslabit vliv národnostních menšin. Na mnoha místech zejména v pohraničí se však objevily skupiny obyvatel, které se snažily své nacionalistické tendence realizovat právě přes územní samosprávu. V těchto obcích pak polemiky byly vedeny formou národnostních rozporů. V obcích více etnicky homogenních však byly polemiky nadále vedeny v otázkách rozvoje, investic a hospodaření s obecním majetkem.

3.3.1.4 Druhá Československá republika

Druhou republikou nazýváme nedlouhé období v našich dějinách, které je na jedné straně datováno Mnichovskou dohodou³⁹ a na druhé obsazením našeho území Německem. Politický systém druhé republiky je považován za nedemokratický neboli postdemokratický.

Území Československého pohraničí bylo na základě Mnichovského diktátu okleštěno připojením Sudet k nacistickému Německu, východní části českého Těšínska a severního

³⁶ MALAST, J.: *Teoretická východiska obecní samosprávy v České republice* Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2016. s. 195, ISBN 978-80-261-0657-9

³⁷ Statistický lexikon obcí na Moravě a ve Slezsku, vydaný Ministerstvem vnitra a Státním úřadem statistickým na základě výsledků sčítání lidu z 15. února 1921, Praha 1924, knihkupectví Bursík a Kohout [Online]. [Citováno 2017-11-12]. Dostupné na: https://ia600403.us.archive.org/7/items/statisticky_lexikon-Morava-1924/statisticky_lexikon-Morava-1924.pdf

³⁸ ČOPÍK, J.: *Proměny a kontinuita české komunální politiky – územní samospráva v nové době (1850–2010), díl I. do roku 1945*. Praha: Scriptorium spolek pro nekomerční vydávání odborné literatury, 2014. s. 91–94, ISBN 978-80-87271-89-6

³⁹ Mnichovská dohoda byla dohoda mezi Německem, Itálií, Francií a Velkou Británií o odstoupení pohraničních území Československa Německu. Byla dojednána 29. září 1938v Mnichově.

Slovenska k Polsku a části Podkarpatské Rusi, východního a jižního Slovenska k Maďarsku. Obce s národnostně smíšeným obyvatelstvem, které se v minulosti potýkaly s etnickými problémy, tak byly vlastně až na výjimky od zbylého území prakticky odděleny. Výsledkem těchto ztrát území byla vnitřní krize a vyhlášení druhé republiky.

Slovensko na tyto události reagovalo vyhlášením autonomie 22. 11. 1938 ústavním zákonem,⁴⁰ týž den reagovala obdobně i Podkarpatská Rus a vyhlásila taktéž svou autonomii.⁴¹ Na zbylém území došlo k rozpuštění zemských zastupitelstev, nejprve v Čechách a na Moravě a následně i zastupitelstev statutárních měst Prahy a Brna. Největším zásahem do samosprávy obcí, byla možnost vlády určit pro obce nebo i několik obcí obvodní tajemníky. Ministr vnitra mohl se souhlasem zastupitelstva rozhodnout, aby tajemník vykonával také rozhodnutí v samostatné působnosti obce.

V obsazených územích byla územní samospráva prakticky zlikvidována. Obce vedli za plné a výlučné odpovědnosti jmenovaní starostové. Stálými zástupci starostů byli přidělenci. Starosta a přidělenci byli jmenováni na 12 let. První přidělenec byl zástupcem starosty a další měli na starosti jednotlivé odbory. Soulad mezi samosprávou a NSDAP⁴² zajišťoval její zmocněnec.⁴³

3.3.1.5 Období protektorátu

Po okupaci⁴⁴ zbylého území Československa dne 15. 3. 1939, byl druhého dne vytvořen Protektorát Čechy a Morava. Po přechodném období pod velením generálu wehrmachtu byl do čela říšské správy postaven říšský protektor. Územní samospráva byla prakticky zlikvidována. Obecní zastupitelstva byla ve více než 200 obcích zrušena a na jejich místo dosazeni vládní komisaři. Následně byla rozpuštěna i zastupitelstva okresní. Pro potřeby německé správy, bylo naše území rozděleno na 19 oberlandrátů (vrchních zemských rad), jedna na 3 až 5 okresních hejtmanství.⁴⁵ Tyto byly jednak nejnižšími správními úřady pro německé příslušníky a také kontrolovaly orgány

⁴⁰ Zákon č. 299/1938 Sb. z. a n., ze dne 22. listopadu 1938, o autonomii Slovenskej krajiny [Online]. [Citováno 2017-09-12]. Dostupné na: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzgm4f6mrzhewta>

⁴¹ Zákon č. 328/1938 Sb. z. a n., ze dne 22. listopadu 1938, o autonomii Podkarpatské Rusi [Online]. [Citováno 2017-09-12]. Dostupné na: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzgm4f6mzshawta>

⁴² Národně socialistická německá dělnická strana (německy: Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei, NSDAP), též označovaná jako nacistická strana, byla německá krajně pravicová politická strana. V čele NSDAP stál po většinu její existence Adolf Hitler.

⁴³ BALÍK, S.: *Komunální politika obce, aktéři a cíle místní politiky* Praha: Grada, 2019. s. 54, ISBN 978-80-247-2908-4

⁴⁴ Německá okupace Čech, Moravy a Slezska byla vojenská okupace zbylého území české části Československa, tj. území Čech, Moravy a Slezska, které Německo a Polsko do té doby neobsadilo a neanektovalo.

⁴⁵ MALAST, J.: *Teoretická východiska obecní samosprávy v České republice* Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2016. s. 214, ISBN 978-80-261-0657-9

vykonávající dozor nad českými okresními a obecními úřady ve svém obvodu. Byly přímo podřízeny říšskému protektoru. V rámci financování okresů a obcí byly zrušeny některé daně, plynoucí do rozpočtu těchto celků a nahrazeny přiděly. Z prostorového hlediska, byly zrušeny osady, jako části obcí s vlastním majetkem. K jejich obnovení pak nedošlo ani v rámci poválečného uspořádání.

3.3.1.6 Období let třetí republiky

Pro vývoj samosprávy v tomto období měly velmi důležitou roli dva z Benešových dekretů. Konkrétně se jednalo o dekret číslo 11/1944,⁴⁶ který stanovil, že v platnosti zůstávají všechny právní předpisy vydané do 29. 9. 1938 a ruší se všechny předpisy vydané za druhé republiky a protektorátu, tedy okupace. Druhým byl dekret číslo 18/1944⁴⁷, o národních výborech a prozatímním Národním shromáždění, republikován vyhláškami ministra vnitra číslo 30 a 43/1945, který v článku I. stanovil že „*Na území Československé republiky, které bude osvobozeno od nepřítele, buďtež na základě voleb ustaveny národní výbory, a to místní, okresní a zemské, jakožto prozatímní orgány veřejné správy ve všech jejích oborech. Jakožto orgány státní správy národní výbory budou podřízeny vládě.*“ Účelem těchto dekretů bylo na osvobozených územích, co v nejkratší době, vytvořit místní, okresní a zemské národní výbory, jako prozatímní orgány veřejné správy. Místní národní výbory měly být v každé obci a měly vykonávat pravomoc starostů, zastupitelstev a rad. Při své činnosti měly vykonávat všechny úkoly veřejné správy, pokud tyto nebyly svěřeny jiné instituci. Místní národní výbory v prvních poválečných dnech vznikaly aklamací na veřejných shromážděních.⁴⁸ Územní rozdělení následně upravoval další Benešův dekret číslo 121/1945 Sb., který obnovil zemi Českou se sídlem zemského výboru v Praze a zemi Moravskoslezskou se sídlem zemského výboru v Brně a jeho novou expoziturou v Moravské Ostravě. Tento dekret taktéž vymezil 110 správních okresů v Čechách a 44 na Moravě a ve Slezsku. Hlavním orgánem všech výborů bylo plénum, které volilo radu. Rada byla výkonným orgánem a současně řídila příslušný úřad.

Obnovením územní celistvosti a zbavením československého státního občanství osob německé a maďarské národnosti, se tak tyto osoby staly na území Československa cizinci. Následně byli odsunuti. Tím došlo k razantnímu snížení národnostních menšin na našem

⁴⁶ Ústavní dekret č. 11/1944 Úř. věst. čsl., o obnovení právního pořádku, republikován vyhláškou č. 30/1945 Sb.

⁴⁷ Ústavní dekret č. 18/1944 Úř. věst. čsl., o národních výborech a prozatímním Národním shromáždění, republikován vyhláškou č. 43/1945 Sb.

⁴⁸ VANÍČEK, J.: *Lokální politika*. Opava: Slezská univerzita v Opavě, 2009. s. 20, ISBN 978-80-7248-558-1

území. Zatím co sčítáním lidu v roce 1930 se k jiné, než České národnosti hlásilo 31,7 % obyvatelstva, tak sčítáním lidu v roce 1950, to bylo už pouze 6,1 % obyvatel.⁴⁹ Bližší údaje jsou uvedeny v příloze číslo 1.

3.3.1.7 Období 1948-1989

Pro vývoj tohoto období byl hlavním milníkem datum 26. 5. 1946. Toho dne proběhly volby do Ústavodárného shromáždění Československé republiky. Všechny politické strany vyjma komunistů měly v předvolebních programech zachování, nebo posílení územní samosprávy. Komunisté navrhovali odstranění dualismu a národní výbory viděli jako orgány státní správy i samosprávy. Výsledky voleb pak předurčily vývoj na dalších více než čtyřicet let.

Po únorovém puči došlo v národních výborech k personálním čistkám, řízenými akčními výbory národní fronty, které vznikaly z podnětu Klementa Gottwalda. Akční výbory, ač neměly právní základ, rozhodovaly o dalším personálním složení národních výborů. Tedy kdo bude kooptován a kdo musí odejít. Takto došlo k personálnímu obsazení výborů komunisty a jednokolejnost se stala skutečností. Národní výbory se staly orgány jednotné správy, s širokou věcnou působností, zahrnující jednak státní správu vyjma specializované a také oblast původní územní samosprávy. Normativně bylo územní zřízení zakotveno kapitole šesté nové ústavy⁵⁰ z 9. 5. 1948. Státní soustava byla tvořena místními, okresními a krajskými národními výbory. Současně byly na našem území (v Čechách, na Moravě a ve Slezsku) zrušeny země. Na území celé Československé republiky bylo zřízeno 19 krajů, z toho v českých zemích 13 a existovalo 270 okresů.

V čele národních výborů stál předseda. Měl právo pozastavit výkon rozhodnutí každého orgánu příslušného národního výboru. Výbory všech úrovní se členily na referáty, jež řídili volení referenti a podléhali plénu, radě, ale i věcně příslušnému vyššímu národnímu výboru. V rámci struktury národních výborů existovaly mimo pléna, rady i komise jako poradní orgán. Jediným voleným orgánem bylo plénum a volební mandát poslance byl v tomto období čtyřletý. Současně byla zřízena funkce tajemníka, který řídil úřad a současně zastupoval předsedu. V krajských městech sídlil pouze jednotný národní

⁴⁹ Český statistický úřad [Online]. [Citováno 2017-10-09]. Dostupné na: https://www.czso.cz/csu/czso/narodnosti_v_cr_od_r_1921

⁵⁰ Ústavní zákon č. 150/1948 Sb., ze dne 9. května 1948, Ústava Československé republiky [Online]. [Citováno 2017-09-17]. Dostupné na: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzggq4f6mjvgawta>

výbor⁵¹, který v sobě slučoval městský, okresní i krajský národní výbor, respektive jejich kompetence. Centralizace, dána vzájemnou podřízeností národních výborů, porušovala obecné zásady samosprávy, tedy zásadu, že jedna složka nemůže být nadřizená druhé. Toto se projevovalo i v normotvorbě. Národní výbory mohly pro plnění svých úkolů přijímat obecně závazná nařízení, ty však musela být v souladu s ústavou, zákony, předpisy ministerstev, ústředních státních orgánů a národních výborů vyšších stupňů. K jejich vyhlášení bylo nutné zajistit předchozí souhlas nadřízeného národního výboru. Dalšími razantními zásahy do samosprávy bylo zrušení institutu domovského práva v roce 1948 a znárodnění majetku obcí ke konci roku 1949. Poté obce hospodařily pouze s majetkem státu, který jim byl svěřen do správy. Příjmy a výdaje národních výborů se staly součástí státního rozpočtu, čímž byl zlikvidován ekonomický základ samosprávy.⁵²

K reformě veřejné správy došlo na základě nové ústavy v roce 1960.⁵³ Počet krajů byl snížen z 19 na 10 a okresů 270 na 108. Volební mandát poslance výboru byl prodloužen ze čtyřletého na pětiletý. Po reformách v 60. letech centralismus slábně a jeho nevýhody jsou řešeny postupným převodem na co možná nejnižší složky státní správy. Národní výbory získaly kompetence v hospodářství, místních záležitostech a stavebnictví, řídily i některé výrobní podniky, školy a sociální instituce. Okresy těmito změnami posilují na úkor krajů. Participace občanů byla možná, na všech úrovních národních výborů, pouze prostřednictvím národní fronty a do té byly ústavním zákonem⁵⁴ začleněni i příslušníci národnostních menšin. Uspořádání veřejné správy formou národních výborů, přetrvalo až do roku 1990. Národní výbory byly zákonem o obcích zrušeny ke dni prvních voleb⁵⁵ do obecních zastupitelstev.

⁵¹ Jednotný národní výbor existující v Československu v letech 1949 až 1954 byl zjednodušeně označením městského národního výboru v sídelních městech krajů vytvořených v roce 1949 – s výjimkou Prahy, Brna a Bratislavy - který byl sloučen s místním okresním národním výborem. Navíc JNV vznikl také v Opavě a Vysokých Tatrách, které nebyly krajskými městy.

⁵² ČMEJREK, J. - BUBENÍČEK, V. - ČOPÍK, J.: *Demokracie v lokálním politickém prostoru: specifika politického života v obcích* ČR. Praha: Grada, 2010. s. 33, ISBN 978-80-247-3061-5

⁵³ Ústavní zákon č. 100/1960 Sb., ze dne 11. července 1960, Ústava Československé socialistické republiky [Online]. [Citováno 2017-09-17]. Dostupné na: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzgyyf6mjggawta>

⁵⁴ Ústavní zákon č. 144/1968 Sb., ze dne 27. října 1968, o postavení národností v Československé socialistické republice. Dostupné na: <https://www.dauc.cz/dokument/?modul=pr&cislo=31253>. „v nerozlučné pospolitosti spolu s českým a slovenským národem též národnosti maďarská, německá, polská a ukrajinská (rusínská) a že se tyto národnosti v duchu politiky Národní fronty tvořivě podílejí na rozvoji země a rozvíjejí přitom i vlastní formy národního života.“

⁵⁵ Volby do zastupitelstev obcí v Československu 1990 se konaly v Československu 23. a 24. listopadu 1990.

3.3.2 Současnost územní samosprávy v České republice

Přerod veřejné správy po roce 1989 započal, lépe řečeno jeho začátek byl umožněn, schválením zákona⁵⁶ o odvolání poslanců zastupitelských sborů a volbou poslanců nových.

Tento zákon v článku I. umožnil odvolat poslance všech typů národních výborů, kteří v zájmu vyrovnání rozložení politických sil nebo vzhledem ke svému dosavadnímu působení, neskýtali záruky rozvoje politické demokracie a doplnit jejich počet dle článku II. téhož zákona. Doplnění prováděl národní výbor sám, kooptací na návrh předložený Občanským fórem, po vzájemné dohodě s politickými stranami a s příslušným orgánem Národní fronty. Protože platnost výše uvedeného zákona byla pouze do 31. 3. 1990, došlo nejpозději k tomuto datu k obměně komunistických poslanců za poslance kooptované, většinou zástupce Občanského fóra. Na národní úrovni se však už v tomto období připravovala změna veřejné správy, a to na jiném principu, než byl dosavadní systém národních výborů. Začleněním listiny základních práv a svobod⁵⁷ do právního řádu, byly článkem 3, „*Základní práva a svobody se zaručují všem bez rozdílu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického či jiného smýšlení, národního nebo sociálního původu, příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení.*“ zrovnoprávněny všechny skupiny žijící na našem území, tedy i národnostní menšiny. Článek 25 listiny se zabývá výhradně národnostními menšinami a mimo jiné jim zaručuje i právo na vzdělání v jejich jazyce, právo užívat jejich jazyka v úředním styku a právo účasti na řešení věcí týkajících se národnostních a etnických menšin.

3.3.2.1 Období po roce 1990 do roku 2000

Na jaře roku 1990 začala vznikat reforma místní správy mimo národní výbory, a to na následujících principech:⁵⁸

- zrušení celé soustavy národních výborů,
- obnovení samosprávy na úrovni obcí a měst s tím, že by orgány samosprávy vykonávaly též záležitosti státní správy náležící doposud základnímu stupni národních výborů,

⁵⁶ Ústavní zákon č. 14/1990 Sb., ze dne 23. ledna 1990, o odvolávání poslanců zastupitelských sborů a volbě nových poslanců národních výborů. Dostupné na: Automatizovaný systém právních informací stav k 17. 9. 2017 do částky 103/2017Sb.

⁵⁷ Ústavní zákon č. 23/1991 Sb., ze dne 9. ledna 1991, kterým se uvozuje Listina základních práv a svobod jako ústavní zákon Federálního shromáždění České a Slovenské Federativní Republiky. Dostupné na: Automatizovaný systém právních informací stav k 17. 9. 2017 do částky 103/2017Sb.

⁵⁸ KOPECKÝ, M.: *Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva*. Praha, 2 vydání: Wolters Kluwer ČR, 2017. s. 47, ISBN 978-80-7552-719-6

- vytvoření nových monokratických orgánů státní správy, s působností pro území okresů (okresní úřady v čele se jmenovanými přednosty),
- zrušení krajských národních výborů bez náhrady, převzetí působnosti náležící dosud tomuto stupni národních výborů okresními úřady a z části resortně příslušnými ústředními orgány státní správy,
- perspektivně vytvoření vyššího stupně samosprávy.

Nová demokratická podoba samosprávy byla upravena ústavním zákonem č. 294/1990Sb.,⁵⁹ který měnil dosavadní ústavu. Tato novelizace zrušila systém národních výborů a v článku 86 taxativně stanovila, že „*Základem místní samosprávy je obec*“. Dále tenko článek garantoval obcím právo na majetek a hospodaření s ním a občanům obce právo rozhodovat ve věcech místní samosprávy. K datu prvních voleb do obecních zastupitelstev, tj. ke dni 24. 11. 1990 nahradily národní výbory, kterým skončil mandát, demokraticky zvolené obecní orgány zastupitelstva, rady obcí a starostové. Byla nastartována etapa demokratizace a decentralizace veřejné správy a oddělení výkonu samostatné a přenesené působnosti. Tento krok je považován za jakýsi návrat k tradičnímu modelu územní samosprávy, realizovaném na našem území v letech 1849–1949. Tyto zásady jsou vlastně v platnosti dodnes. Normativně výkon samosprávy na obecní úrovni upravovaly zákony č. 367/1990 Sb.,⁶⁰ a č. 368/1990 Sb.⁶¹

Po rozdělení Československa a vzniku samostatné České republiky, byla obecní samospráva zakotvena i do Ústavy České republiky, kde jí je věnována celá hlava sedmá. Její znění, platné do 31. 12. 1999,⁶² hovořilo, že „*Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky. Vyššími územními samosprávnými celky jsou země nebo kraje.*“

Novelizací ústavy zákonem č. 294/1990 Sb., došlo ke zrušení 7. krajských národních výborů, ale nedošlo k jejich nahrazení adekvátním administrativním stupněm demokratického charakteru s všeobecnou věcnou působností. Avšak kraje, jako územní jednotky, zůstaly nadále zachovány. Stávající kraje, z období před rokem 1990, také

⁵⁹ Ústavní zákon 294/1990 Sb., ze dne 18. července 1990, kterým se mění a doplňuje ústavní zákon č. 100/1960 Sb., Ústava Československé socialistické republiky, a ústavní zákon č. 143/1968 Sb., o československé federaci, a kterým se zkracuje volební období národních výborů Dostupné na: Automatizovaný systém právních informací stav k 17. 9. 2017 do částky 103/2017Sb.

⁶⁰ Zákon České národní rady 367/1990 Sb., ze dne 4. září 1990, o obcích (obecní zřízení) Dostupné na: Automatizovaný systém právních informací stav k 17. 9. 2017 do částky 103/2017Sb.

⁶¹ Zákon České národní rady 368/1990 Sb., ze dne 5. září 1990, o volbách do zastupitelstev v obcích Dostupné na: Automatizovaný systém právních informací stav k 17. 9. 2017 do částky 103/2017Sb.

⁶² Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., ze dne 16. prosince 1992, Ústava České Republiky Dostupné na: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=1~2F1993&rpp=15#seznam>

zůstaly až do roku 2010 územní jednotkou působnosti řady orgánů a institucí (soudy, státní zastupitelství, policie). Stanovit vykonavatele státní správy na místní úrovni a snaha nahradit neexistující další stupeň samosprávy byla vtělena do transformace 75 okresních národních výborů na 73 okresních úřadů. Mimo systém okresních úřadů byly postaveny hlavní město Praha a okresy Brno-město, Ostrava-město a Plzeň-město. V průběhu celých 90. let 20. století nastala na okresní úrovni jediná významnější změna, a sice obnovení okresu Jeseník v roce 1996. Jinak docházelo pouze k přesunům několika málo obcí mezi sousedními okresy.

Okresní úřady byly správními úřady s územní působností v jednotlivých okresech a vykonávaly státní správu ve více oborech. Proto byly označovány jako úřady s všeobecnou působností z hlediska věcného a místní působnosti z hlediska územního. V čele okresního úřadu byl přednosta, který byl jmenován a odvoláván vládou na návrh Ministerstva vnitra.⁶³ Okresním úřadům byl připisován i status samosprávy, a to vzhledem k pravomocem okresních shromáždění. Jednalo se o nepřímo volené zastupitelské sbory v okresech České republiky v letech 1990–2000, tvořené vybranými zástupci obecních zastupitelstev. Jejich činnost neměla funkci soustavné správy. Okresní shromáždění se scházela pouze čtyři krát ročně, proto se místo neplnohodnotných samosprávných okresů jako náhrada středního stupně samosprávy a provizorní řešení, vytvářely dobrovolné svazy obcí. Při právo tvorbě mohly obce vydávat obecně závazné vyhlášky, a to jak právní předpisy obcí v samostatné působnosti, ale i v přenesené. Obcí vydané obecně závazné vyhlášky v přenesené působnosti, pak mohly rušit okresní úřady. Obecně závazné vyhlášky v samostatné působnosti obce, pak rušil ústavní soud v případě jejich rozporu se zákonem a ústavním pořádkem, ale i v případě rozporu s mezinárodní smlouvou, kterou byla Česká republika zavázána.

3.3.2.2 Dokončení vývoje a současná podoba územní samosprávy

Pro dokončení vývoje samosprávy bylo nutno rozhodnout o vytvoření vyššího stupně územní samosprávy. Byť již ústava samostatné České republiky tento typ celků zmiňovala, trvalo jejich zřízení dlouhých osm let. Vedly se diskuze o reformě, decentralizaci a počtu krajů. V určité fázi byla uvažována i možnost vzniku zemského zřízení. Zdlouhavý postup

⁶³ KOPECKÝ, M.: *Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva*. Praha, 2. vydání: Wolters Kluwer ČR, 2017. s. 49, ISBN 978-80-7552-719-6

byl dlouhodobě kritizován i ze strany Rady Evropy. Teprve hrozba spočívající v odsunutí vstupu České republiky do Evropské unie, byla příčinou nalezení kompromisního řešení, kterým bylo schválení vládního návrhu 14 krajů, respektive 13 krajů a hlavního města Prahy se statutem kraje. Návrh byl vtělen do zákona č. 347/1997Sb.,⁶⁴ s jeho účinností k 1. 1. 2000, vznikly vyšších územně správní celky.

Polemika kolem těchto celků však pokračovala, a to především s přijetím naší země do Evropské unie. Naše krajské zřízení nekoresponduje s evropskými statistickými jednotkami NUTS II, které dle pravidel Evropské unie mohou být příjemci dotací ze strukturálních fondů. Díky tomu musely být v prostoru republiky, nedlouho po vzniku krajů, vytýčeny regiony soudržnosti,⁶⁵ kterých je 8, respektive 7 a hlavní město Praha. Ustavení vyšších územně správních celků, můžeme nazvat I. etapou reformy veřejné správy. V roce 2002 vyvrcholily přípravy II. etapy, jejíž podstatou bylo zrušení okresních úřadů⁶⁶ a jejich nahrazení novými správními obvody obcí s rozšířenou působností, kterých je celkem 206, včetně hlavního města Prahy, to vše s účinností od 1. 1. 2003. Po ukončení činnosti okresních úřadů, byla významná část jejich kompetencí přenesena právě na tyto obce s rozšířenou působností. Je ovšem třeba zdůraznit, že současně nebyly zrušeny dosavadní okresy jako územní jednotky. Ty jsou nadále spolu s obcemi základem územního členění státu.

Je zřejmé, že okresy lze tedy i nadále používat k identifikaci příslušnosti jednotlivých sídelních lokalit. V současnosti má katastrálním územím okresů vymezenou svou působnost řada specializovaných orgánů státní správy (např. katastrální úřady, úřady práce, okresní správa sociálního zabezpečení aj.).

V souvislosti se vznikem krajského stupně samosprávy byly v roce 2000 přijaty i zákony č. 128/2000Sb.⁶⁷ a č. 131/2000Sb.,⁶⁸ které doplnily a uzavřely vývoj, územní samosprávy u nás.

⁶⁴ Ústavní zákon č. 347/1997 Sb., ze dne 3. prosince 1997, o vytvoření vyšších územních samosprávních celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky [Online]. [Citováno 2017-09-20]. Dostupné na: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=347~2F1997&rpp=15#seznam>

⁶⁵ Zákon č. 248/2000 Sb., ze dne 29. června 2000, o podpoře regionálního rozvoje [Online]. [Citováno 2017-09-20]. Dostupné na: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=248~2F2000&rpp=15#seznam>

⁶⁶ Zákon č. 147/2000 Sb., ze dne 16. května 2000, o okresních úřadech [Online]. [Citováno 2017-09-20]. Dostupné na: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqgayf6mjug4wte>

⁶⁷ Zákon č. 128/2000 Sb., ze dne 12. dubna 2000, o obcích (obecní zřízení) [Online]. [Citováno 2017-09-20]. Dostupné na: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=128~2F2000&rpp=15#seznam>

⁶⁸ Zákon č. 131/2000 Sb., ze dne 13. dubna 2000, o hlavním městě Praze [Online]. [Citováno 2017-09-20]. Dostupné na: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=131~2F2000&rpp=15#seznam>

3.3.3 Shrnutí historického vývoje a východiska pro praktickou část práce

Při sumarizaci historie územní samosprávy pro potřeby diplomové práce, je nutno konstatovat, že Česká republika je svou sídelní strukturou v evropském regionu spíše výjimkou. Vyznačuje se poměrně velkým počtem obcí. Z historického pohledu se počet obcí od zrodu územní samosprávy, až po II. světovou válku, pohyboval mezi 9–12 tisíci. Změny administrativních hranic vyvolané centralizačními tendencemi komunistického režimu, vyústily ve snížení počtu až na 4120 obcí v roce 1989. Po obnovení demokracie a územní samosprávy se počet samostatných obcí ustálil okolo 6250. Z tohoto počtu, však celých 89,3 % municipalit obývá méně než 2000 obyvatel.⁶⁹ K těmto obcím patří i Hrádek.

V souvislosti s výzkumnými cíli a první výzkumnou otázkou týkající se kategorizace zkoumané obec dle Jüptnera⁷⁰ a jim stanovené hranice oddělení nejmenší obce (do 1700 obyvatel) a obce menší střední velikosti, budeme mapovat politické chování a participaci jejích občanů.

Tato data následně porovnáme s kategorizací Perlína⁷¹, který venkovskou obec vymezil ve třech přístupech. První je založen na počtu obyvatel obce, kde hranici po úpravách zvýšil z 2000 na 3000 obyvatel. Druhý, založený na formálním hledisku, spočívá v rozdělení sídel na obce, městyse a města. Třetí přístup je založen na hustotě osídlení. Proto budeme shromažďovat a zkoumat i socioekonomická data obyvatel obce.

Při hledání odpovědi na druhou výzkumnou otázku budeme vycházet z národnostního složení Českých zemí v jednotlivých etapách lokální politiky a podílu národnostních menšin na její tvorbě. Tak jak jsme popsali výše, a to včetně důvodů polemik v národnostně smíšených obcích. Z těchto příčin budeme ověřovat podíl polské národnostní menšiny v orgánech obce.

3.4 Obce

Obec jako základ územní samosprávy můžeme vymezit několika způsoby. Obcí podle současně platného zákona o obcích, je územně samosprávný celek, který měl status

⁶⁹ ČOPÍK, J.: *Proměny a kontinuita české komunální politiky – územní samospráva v nové době (1850–2010), díl I. do roku 1945*. Praha: Scriptorium spolek pro nekomerční vydávání odborné literatury, 2014. s. 17-20, ISBN 978-80-87271-89-6

⁷⁰ JÜPTNER, P.: *Komunální koalice a politické modely*. Politologická revue č. 2, 2004, s. 83.

⁷¹ PERLÍN, R.: *Vymezení venkovských obcí v Česku*. Deník veřejné správy 14. 7. 2009 [Online]. [Citováno 2017-11-13]. Dostupné na: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6384068>

obce ke dni účinnosti zákona č. 128/2000 Sb., tedy ke dni 12. 11. 2000 a dále nově zřízené obce podle tohoto zákona. Významově obec definujeme jako územní společenství občanů, kteří se sami spravují. Jedná se o veřejnoprávní územní korporaci, která při realizaci svých pravomocí má povahu veřejného úřadu. V právních vztazích se jedná o právnickou osobu s právní subjektivitou. Charakteristickými znaky obce jsou:

- vlastní území – územní základ obce,
- obyvatelstvo – personální základ obce,
- soustava orgánů, jimiž jedná a uskutečňuje svou vůli,
- vystupování v právních vztazích svým jménem,
- právotvorba – oprávnění vydávat právní předpisy,
- vlastní majetek a hospodaření.⁷²

3.4.1 Územní základ obce

Území je klíčovým prvkem determinujícím obecní samosprávné celky. Zákon o obcích v § 18 stanoví, že území obce je stanoveno hranicemi jednoho nebo více katastrálních území, což jsou technické jednotky, které tvoří místopisně uzavřený a v katastru společně evidovaný soubor nemovitostí.⁷³ Celé území České republiky je tak vlastně rozděleno mezi území jednotlivých obcí. Jedním okruhem výjimek jsou vojenské újezdy, druhou pak obec Strýčice, která jako jediná v České republice nemá vlastní katastrální území a leží v katastrálním území sousední obce⁷⁴.

Zákon pak dovoluje obcím měnit své území sloučením obcí, připojením jedné obce k druhé a oddělením části obce. Dále umožňuje smluvní změnu hranic obcí, při kterých nedochází ke sloučení obcí, připojení nebo oddělení částí obce. Tyto změny vycházejí z vůle obyvatel, což podtrhuje ústavní právo na samosprávu. Změny hranic obcí jsou chráněny článkem 5 Evropské charty místní samosprávy. Ten stanoví, že hranice místních správních jednotek nelze měnit bez předchozí konzultace s obyvatelstvem dotčených jednotek, provedené, pokud možno referendem, kde zákon referendum umožňuje.⁷⁵ Mimo vůli občanů, mohou být změněny hranice obcí provedeny jen v důsledku změny státní

⁷² KOUDELKA, Z.: *Obecní samospráva Zákon o obcích v komentovaném znění*. Brno: Nakladatelství Doplněk, 2006. s. 7, ISBN 80-7239-193-3

⁷³ § 2, písm. h) Zákona č. 256/2013 Sb., ze dne 8. srpna 2013, o katastru nemovitostí (katastrální zákon) [Online]. [Citováno 2017-09-23]. Dostupné na: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=256~2F2013&rpp=15#seznam>.

⁷⁴ Strýčice [Online]. [Citováno 2017-09-23]. Dostupné na: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Str%C3%BD%C4%8Dice>

⁷⁵ Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 181/1999, Evropská charta místní samosprávy [Online]. [Citováno 2017-09-23]. Dostupné na: <http://myop.martinandco.eu/pdf/evropska.pdf>

hranice nebo změny území kraje. Jedna z největších změn v sídelní struktuře České republiky nastala přijetím zákona č. 15/2015 Sb.⁷⁶ Touto zákonnou normou vzniklo ke dni 1. 1. 2016, změnami hranic vojenských újezdu, 6 nových obcí, Polná na Šumavě, Bražec, Doupovské Hradiště, Město Libavá, Kozlov a Luboměř pod Strážnou. Spoustě dalších obcí bylo v tentýž den rozšířeno jejich území přiřazením nových katastrálních území, do té doby spadajících pod vojenské újezdy.

3.4.2 Personální základ obce

Každá obec musí být trvale obydlena lidmi, kteří tvoří její v nadpise zmíněný personální základ. Občanem obce je státní občan, který je v obci hlášen k trvalému pobytu. Institut trvalého pobytu dle § 16 Zákona o obcích, pak občanu obce staršímu 18 let přisuzuje určitá práva, a to volit a být volen do zastupitelstva obce, hlasovat v místním referendu, vyjadřovat na zasedání zastupitelstva obce v souladu s jednacím řádem svá stanoviska k projednávaným věcem, vyjadřovat se k návrhu rozpočtu obce a k závěrečnému účtu obce za uplynulý kalendářní rok, nahlížet do rozpočtu obce a do závěrečného účtu obce za uplynulý kalendářní rok, do usnesení a zápisů z jednání zastupitelstva obce, do usnesení rady obce, výborů zastupitelstva obce a komisí rady obce a pořizovat si z nich výpisy. Požadovat projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti radou obce nebo zastupitelstvem obce a podávat orgánům obce návrhy, připomínky a podněty. Vyjma aktivního a pasivního volebního práva a práva účasti v referendu, se výše uvedená práva občana obce týkají i fyzické osoby, která dosáhla věku 18 let a vlastní na území obce nemovitost.

3.4.3 Soustava orgánů obce

Každá veřejná korporace, tedy i obec, jedná navenek jen svými orgány, respektive prostřednictvím funkcionářů. U obcí rozeznáváme orgány z hlediska:

Jejich složení na kolektivní (zastupitelstvo, rada, výbory zastupitelstva, komise rady) a individuální – starosta.

Z hlediska demokratické legitimacy na přímo volené občany (zastupitelstva), volené zastupitelstvem (rada, starosta, výbory) a ustanovené jinak (komise, zvláštní orgány obce).

⁷⁶ Zákon č. 15/2015Sb., ze dne 14. ledna 2015, o zrušení vojenského újezdu Brdy, o stanovení hranic vojenských újezdů, o změně hranic krajů a o změně souvisejících zákonů (zákon o hranicích vojenských újezdů), [Online]. [Citováno 2017-09-23]. Dostupné na: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=15~2F2015&rpp=15#seznam>

Z hlediska právního základu na prvotně ústavně zakotvené (zastupitelstvo) a prvotně zákonně zakotvené (ostatní orgány obce).

3.4.3.1 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je na této úrovni samosprávy jediný, ústavně definovaný orgán. Ústava České republiky⁷⁷ v hlavě sedmé, člancích 101 až 104 stanoví název orgánu, pojmenovává jeho členy, stanoví délku funkčního období a taktéž poskytuje zastupitelstvu možnost právotvorby.

Zastupitelstvo je tedy hlavním orgánem obce a je nadřizeno všem ostatním. Počet členů zastupitelstva obce je regulován zákonem⁷⁸ a vychází z počtu obyvatel dané obce.

- Do 500 obyvatel 5 až 15 zastupitelů,
- od 500 do 3 000 obyvatel 7 až 15 zastupitelů,
- od 3 000 do 10 000 obyvatel 11 až 25 zastupitelů,
- od 10 000 do 50 000 obyvatel 15 až 35 zastupitelů,
- od 50 000 do 150 000 obyvatel 25 až 45 zastupitelů,
- nad 150 000 obyvatel 35 až 55 zastupitelů.

Zastupitelstvo je voleno občany obce na čtyři roky, poměrným volebním systémem za pomoci D'Hontova dělitele s uzavírací klausulí 5 %. Zákon⁷⁹ pak v § 45 stanoví, jakým způsobem se hlasy občanů přepočítávají. Zastupitelem se může stát občan obce starší 18 let. Funkce zastupitele je však dle téhož zákona neslučitelná s funkcí zaměstnance téhož obecního úřadu, respektive pověřeného obecního úřadu. Neslučitelnost výkonu funkce zastupitele je rovněž dána i jinými právními předpisy, a proto nemohou být zastupiteli soudci, státní zástupci, prezident viceprezident a členové Nejvyššího kontrolního úřadu, prezident a inspektoři Úřadu pro ochranu osobních údajů.⁸⁰ Mandát člena zastupitelstva je reprezentativní, což znamená, že zastupitel není vázán žádnými příkazy, ať už od voličů či politických stran a jiných subjektů, za které kandidoval.

⁷⁷ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., ze dne 16. prosince 1992, Ústava České Republiky [Online]. [Citováno 2017-09-30]. Dostupné na: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=347~2F1997&rpp=15#seznam>

⁷⁸ § 68 Zákon č. 128/2000 Sb., ze dne 12. dubna 2000, o obcích (obecní zřízení) [Online]. [Citováno 2017-09-30]. Dostupné na: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=128~2F2000&rpp=15#seznam>

⁷⁹ Zákon č. 491/2001 Sb., ze dne 6. prosince 2001, o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů [Online]. [Citováno 2017-09-30]. Dostupné na: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=491~2F2001&rpp=15#seznam>

⁸⁰ KOUDELKA, Z. *Obecní samospráva Zákon o obcích v komentovaném znění*. Brno: Nakladatelství Doplněk, 2006. s. 58, ISBN 80-7239-193-3

Zákon taktéž stanoví, že zasedání zastupitelstva se konají dle potřeby, minimálně však jednou za tři měsíce. Nesejde-li se zastupitelstvo obce po dobu delší než šest měsíců tak, aby bylo schopno se usnášet, Ministerstvo vnitra je rozpustí.

Zasedání se koná na území obce, svolává a zpravidla je i řídí starosta. Jednacím jazykem je český jazyk, i když je dle Evropské charty regionálních nebo minoritních jazyků⁸¹ povoleno užívat, v Moravskoslezském kraji na území okresů Frýdek-Místek a Karviná polštinu a na celém území republiky slovenštinu. Zastupitelstvo obce se může platně usnášet za přítomnosti nadpoloviční většiny všech jeho členů. K přijetí usnesení, rozhodnutí nebo volbě, je potřebná rovněž nadpoloviční většina všech členů zastupitelstva.

3.4.3.2 Rada obce

Rada obce je v obecním zřízení charakterizována jako výkonný orgán obce v její samostatné působnosti a ze své činnosti je odpovědná zastupitelstvu. Radu obce tvoří starosta, místostarosta (místostarostové) a další členové rady, volení z řad členů zastupitelstva obce. Počet členů rady obce je lichý a činí nejméně 5 a nejvýše 11 členů, přičemž nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva obce. Rada obce se nevolí v obcích, kde zastupitelstvo obce má méně než 15 členů. V obci, kde se rada obce nevolí, vykonává její pravomoc starosta, nestanoví-li tento zákon jinak.

Rada obce se schází ke svým schůzím podle potřeby, její schůze jsou neveřejné a může k jednotlivým bodům svého jednání přizvat dalšího člena zastupitelstva obce a jiné osoby. Schopnost rady usnášet, se je dána přítomností nadpoloviční většiny všech jejích členů, totéž platí k přijetí platného usnesení nebo rozhodnutí. Rada obce pořizuje ze své schůze zápis, který podepisuje starosta spolu s místostarostou nebo jiným radním. Zápis ze schůze rady obce musí být uložen u obecního úřadu k nahlédnutí členům zastupitelstva obce.

3.4.3.3 Starosta

Starostu jako orgán obce volí zastupitelstvo z řad svých členů a z výkonu své funkce se i zastupitelstvu odpovídá. Starosta, respektive i místostarosta musí mít státní příslušnost České republiky, což někteří autoři⁸² považují za dědictví prvorepublikové úpravy a jejich

⁸¹ Reservations and Declarations for Treaty No.148 - European Charter for Regional or Minority Languages, stav k 1.10.2017 [Online]. [Citováno 2017-10-01]. Dostupné na: <http://www.coe.int/en/web/conventions/search-on-treaties/-/conventions/treaty/148/declarations>

⁸² MALAST, J.: *Teoretická východiska obecní samosprávy v České republice* Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2016 s. 291-292, ISBN 978-80-261-0657-9

centralizačních tendencí, které v té době působily proti vlivu národnostních menšin. V dnešní době, kdy jsou postupně odbourávány národní bariéry v rámci evropské integrace, ztrácí postupně na významu, i když není v rozporu s unijním právem. Starosta je ve vztahu k ostatním členům zastupitelstva považován za „prvního mezi sobě rovnými“.⁸³ Nemá totiž postavení samostatného orgánu právnické osoby a úkony, které vyžadují schválení zastupitelstva nebo rady může činit až po jejich schválení, jinak jsou neplatné. Přísluší mu však některé samostatné funkce a oprávnění. Mezi nejsilnější pravomoci je svolávat a řídit zasedání zastupitelstva a rady, podepisovat zápis z jejich jednání. Starosta s místostarostou rovněž podepisují právní předpisy obce.

Starosta dle zákonného ustanovení „zastupuje obec navenek“.⁸⁴ Tedy zastupuje obec jako její představitel a vstupuje jejím jménem do právních vztahů, přičemž neprojevuje vůli svou, ale vůli obce jako veřejnoprávní korporace.

3.4.3.4 Obecní úřad

Obecní úřad je organizován monokraticky, když v jeho čele stojí starosta, který je nadřazen všem osobám, které obecní úřad tvoří, tedy místostarostům, tajemníkovi úřadu je-li tato funkce v obci zřízena a všem dalším zaměstnancům obce zařazeným do obecního úřadu. Obecní úřad se může z rozhodnutí rady obce, respektive zastupitelstva, tam kde rada není zřízena, členit na jednotlivé úseky dle činností. Těmi jsou odbory a oddělení, v nichž jsou začleněni zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. Rozsah úkolu obecního úřadu můžeme členit dle samostatné a přenesené působnosti.

Obecní úřad v oblasti samostatné působnosti:

- plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo obce nebo rada obce,
- pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti,
- rozhoduje v případech stanovených zákonem o obecním zřízení nebo zvláštním zákonem.

Oblast činností v přenesené působnosti je upravena § 61 zákona o obcích, s výjimkou věcí, které patří do působnosti jiného orgánu. V obcích s pověřeným obecním úřadem a v obcích s rozšířenou působností, je obligatorně, v ostatních obcích fakultativně, zřízena

⁸³ KOPECKÝ, M. *Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva*. Praha, 2. vydání: Wolters Kluwer ČR, 2017. s. 234, ISBN 978-80-7552-719-6

⁸⁴ § 103 Zákon č. 128/2000 Sb., ze dne 12. dubna 2000, o obcích (obecní zřízení) [Online]. [Citováno 2017-09-30]. Dostupné na: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=128-2F2000&rpp=15#seznam>

funkce tajemníka obecního úřadu, který je jeho zaměstnancem. Za plnění úkolů v samostatné i přenesené působnosti je odpovědný starostovi. Tam kde funkce tajemníka zřízená není, plní jeho úkoly starosta.⁸⁵ Funkce tajemníka obecního úřadu je neslučitelná s funkcí v politických stranách či politických hnutích.

3.4.3.5 Výbory zastupitelstva

Zastupitelstvo obce zřizuje jako své iniciativní a kontrolní orgány výbory, které mu předkládají svá stanoviska, návrhy a jsou mu zároveň odpovědny. Výbory jsou minimálně tříčlenné a každý výbor má vždy lichý počet členů. Předsedou výboru, vyjma předsedy osadního výboru, je vždy člen zastupitelstva obce.

Všechny obce na území České republiky obligatorně zřizují finanční a kontrolní výbor. V obci v jejímž územním obvodu žije podle posledního sčítání lidu alespoň 10 % občanů hlásící se k jiné národnosti než české, se zřizuje též výbor pro národnostní menšiny, pokud o to písemně požádá spolek zastupující zájmy národnostní menšiny.

Finanční výbor provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce a plní další úkoly dané zastupitelstvem. Kontrolní výbor kontroluje plnění usnesení zastupitelstva a rady, je-li zřízena, dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti a plní další kontrolní úkoly dané zastupitelstvem. Výbory jsou kolektivními orgány, a tedy jednotliví členové nemohou bez pověření výboru jako celku provádět samostatné kontroly. O provedené kontrole se pořizuje zápis, který kontrolní výbor předkládá zastupitelstvu obce.

3.4.3.6 Komise

Komise zřizuje rada obce jako své iniciativní a poradní orgány. Svá stanoviska a náměty pak komise předkládají právě radě, které jsou i odpovědny ve věcech samostatné působnosti. Jestliže byl komisím svěřen i výkon přenesené působnosti, jsou komise výkonným orgánem, a na tomto úseku výkonu státní správy odpovídají starostovi. Komise se usnášejí většinou hlasů všech svých členů.

⁸⁵ § 110 Zákon č. 128/2000 Sb., ze dne 12. dubna 2000, o obcích (obecní zřízení) [Online]. [Citováno 2017-09-30]. Dostupné na: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=128-2F2000&rpp=15#seznam>

3.4.3.7 Obecní policie

Každá obec může dle zákona⁸⁶ zřídit obecní policii. Tuto zřizuje a ruší obecně závaznou vyhláškou zastupitelstvo obce. Obecní policie je zřízena především k zabezpečení místních záležitosti veřejného pořádku v rámci působnosti obce. Personálně je tvořena strážníky a dalšími pracovníky obecní policie, kteří jsou pracovníky obce nezařazenými do obecního úřadu. Pracovněprávní vztah mezi obcí a zaměstnanci policie se řídí zákoníkem práce. Obecní policii řídí starosta nebo jiný člen zastupitelstva obce k tomu pověřený.

3.4.4 Východiska současného obecního zřízení pro praktickou část práce

I když je dle zákona o obcích, hlavním orgánem obce při rozhodování v její samostatné působnosti zastupitelstvo, nemusí však mít hlavní roli v iniciování těchto rozhodnutí. Impuls v oblasti rozvoje obce, a to především v těch oblastech, které jsou v České republice nejčastějším zdrojem polemik (schvalování rozpočtu, investiční akce, schvalování územního plánu či prodej a nákup důležitého majetku), tak mohou mít různí aktéři politického života v obci i mimo zastupitelstvo.

Těmito postupy plánování a schvalování se ve své výzkumné práci⁸⁷ zabývali (Kopřiva-Čopík-Čmejrek 2017) a došli k závěru, že z hlediska iniciativy k rozhodování o významných tématech v obci je však ve valné většině obcí (83,6%), nenahraditelná osoba starosty.

V souvislosti s cíli práce se budeme zabývat otázkou, jaká je role starosty ve zkoumané obci ve vztahu k sestavování rozpočtu a iniciaci strategického rozvoje obce a zda v obci do plánování rozvoje daří zapojovat i její občany.

⁸⁶ Zákon č. 553/1991 Sb., ze dne 6. prosince 1991, o obecní policii [Online]. [Citováno 2017-10-02]. Dostupné na: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=553~2F1991&crpp=15#seznam>

⁸⁷ KOPŘIVA, R., ČOPIK, J., ČMEJREK, J.: *Mechanismy rozhodování o investičních záměrech a rozpočtech obcí*. Praha 2017 Katedra humanitních věd, Provozně ekonomická fakulta, Česká zemědělská univerzita

4 Praktická část-obce Hrádek

4.1 Popis obce

Obec Hrádek (CZ0802 512176) se rozkládá na obou březích řeky Olše, na východě je ohraničená Slezskými Beskydy a na západě úbočími Moravskoslezských Beskyd. Geograficky obec leží v Moravskoslezském kraji a spadá do okresu Frýdek-Místek a mikroregionu Jablunkovsko. Katastrální území Hrádek má rozlohu 980 hektarů. Střed obce se nachází v nadmořské výšce 353 m n. m a prochází jím společný dopravní koridor skládající se z mezinárodní železniční trati Bohumín-Žilina a rychlostní komunikace I/11.

Ve vzdálenosti 8 km severozápadně leží město Třinec, 17 km severozápadně město Český Těšín. Slovenská republika je vzdálena 12,5 km a od hranic Polska je obec vzdálená 6 km. Obec Hrádek mohou někteří lidé, kteří tudy projížděli, či o obci slyšeli znát i pod nesprávnými názvy, kterými jsou Hrádek ve Slezsku a Hrádek nad Olší. Oba tyto nesprávné názvy, jsou rozlišujícím označením celostátně působících institucí z důvodu konkrétní dislokace obce. Pojmenování Hrádek ve Slezsku byl obcí přičten Československými drahami a Hrádek nad Olší Československou poštou. Místní obyvatelé však uznávají pouze název Hrádek–Gródek podle své národnosti.

4.2 Historie obce

Prapůvod Hrádku sahá do období první poloviny 12. století. Tehdy vedla jablunkovským průsmykem stará kupecká stezka, zvaná měděná. Historikové předpokládají, že pravděpodobně v místech dnešního Hrádku byl u této cesty kolem roku 1119 založen menší hrádek, který byl součástí linie tzv. varovných hradů. Kolem této pevnůstky, jejímž úkolem bylo varovat knížete, před vpádem Uhrů se začali usazovat první osadníci. Postupně vznikala malá vesnička jménem Jablunkov. V polovině patnáctého století byl hrad, včetně přilehlé vesnice s kostelem, nájezdem Uhrů srovnán se zemí. Po této události bylo založeno nové sídlo v místě dnešního Jablunkova a na troskách vypálené vsi znovu povstala osada, tzv. Starý Jablunkov.

První písemná zmínka o obci, nesoucí již označení Hrádek je až z roku 1577. V této písemnosti je pojmenováno tehdejších čtrnáct zemědělských usedlostí. Téměř po sto letech, v roce 1653 úmrtím kněžny Alžběty Lukrécie skončilo dědičné léno těšínské větve

dynastie Piastovců a celé území knížectví, tedy i Hrádku, připadlo rakouským Habsburkům, kteří byli v té době českými panovníky. Od konce 18. do poloviny 19. století se začal Hrádek významněji rozvíjet. V té době zde žilo téměř 900 obyvatel, zabývajících se v drtivé většině zemědělstvím. Výstavba nové císařské silnice kolem roku 1780 a přibližně o sto let později košicko-bohumínské železniční tratě vytvářela nové pracovní příležitosti a napomáhala tak dalšímu rozvoji obce. Počínaje rokem 1843 se situace obrátila. Opakované neúrody, dobytčí mor, záplavy, nedostatek potravin a epidemické choroby, které postihly všechny sociální kategorie bez rozdílu, měly za následek téměř desetiprocentní úbytek obyvatel.

Další etapa vývoje Hrádku nastala po roce 1880, poté, co se na několika místech začal ve velkém těžit kámen. Z tohoto důvodu se v obci usadilo několik italských kamenických mistrů, kteří tak zpestřili do té doby jednolitou komunitu občanů, hlásících se k polské národnosti. Práce v kamenolomech přerušila první světová válka (1914-1918), která měla za následek rozpad monarchie a vznik samostatného Československa.

Po válce nově utvořené státy Československo a Polsko při vyjasňování svých hranic vstoupily do sporu o území Těšínského Slezska, tedy i Hrádku. Spor vyvrcholil ozbrojeným konfliktem, který byl na nátlak vítězných mocností I. světové války zastaven, a s konečnou platností byl rozhodnut až roku 1920 velvyslaneckou konferencí ve Spa. Bylo rozhodnuto, že hranice povede po hřebeni čantoryjského hřbetu. Od té doby se stala obec s definitivní platností součástí Země Slezské, později Země Moravskoslezské v rámci Československé republiky.

Teprve po těchto událostech přišlo do jablunkovského regionu mnoho českých státních úředníků, které je možno považovat za základní kámen rodící se české pospolitosti. Bylo to velmi nešťastné období, kdy se prostí obyvatelé často stávali na základě odlišné národnosti nesmiřitelnými nepřáteli. V této době počet obyvatel české národnosti v Hrádku natolik vzrostl, že vznikla potřeba postavit českou školu. Ta byla dokončena koncem roku 1926. Koncem dvacátých let, hlavně díky mohutnému rozvoji Třineckých železáren, hrádecké rodiny povětšinou prosperovaly. Naopak, třicátá léta, vlivem celosvětové hospodářské krize a nepochybně také rostoucí agresivity nacistického Německa, patří k těm nejméně radostným. V důsledku Mnichovské dohody vstoupily na území Těšínského Slezska polská vojska a toto území, přisouzené po roce 1920 Československu se stalo na jedenáct měsíců součástí polského státu. Někteří představitelé

české menšiny proto z Hrádku uprchli, byla také uzavřena česká škola. Polskou okupaci záhy vystřídala okupace německá. Druhá světová válka pro Hrádek skončila 2. května 1945, kdy na území obce vstoupili první sovětsí vojáci. Významná událost v historii obce nastala v roce 1947, kdy byl v téměř na celém území rozveden elektrický proud.⁸⁸

Po únorovém převratu v roce 1948 členové KSČ téměř okamžitě uchopili samosprávu obce pevně do svých rukou. Není však poctivé hodnotit veškeré události té doby zcela negativně. Byl postaven most přes řeku Olši, budova MNV, samoobsluha, čekárna ČSD, sportovní areál. Byl vybudován obecní vodovod, veřejné osvětlení a vše bylo doprovázeno masivní výstavbou rodinných domků a přiléhajících místních komunikací. Poslední čtvrtina období budování socialismu znamená konec samostatnosti Hrádku. Dnem 1. 1. 1980 je obec přes silný nesouhlas obyvatel připojena k městu Jablunkov.

4.3 Současnost obce

Současnost obce se začíná psát na základě událostí 17. listopadu 1989. V obci vzniká občanské fórum a jako první v oblasti územní samosprávy je řešena otázka osamostatnění obce. Již 8. 6. 1990 občané vyjádřili svůj názor a vyslovili se pro nezávislost. Organizovaného hlasování (způsobem oddělení obce se budeme zabývat později) se zúčastnilo 1007 z 1111 oprávněných voličů, což znamenalo účast 90,63 %.⁸⁹ Dne 1. 7. 1990 byl celý proces dokončen a Hrádek se stal opět samostatnou obcí. Bylo vytvořeno kooptované 23. členné plénum místního národního výboru, které dovedlo obec až do prvních svobodných voleb, které proběhly 24. 11. 1990.

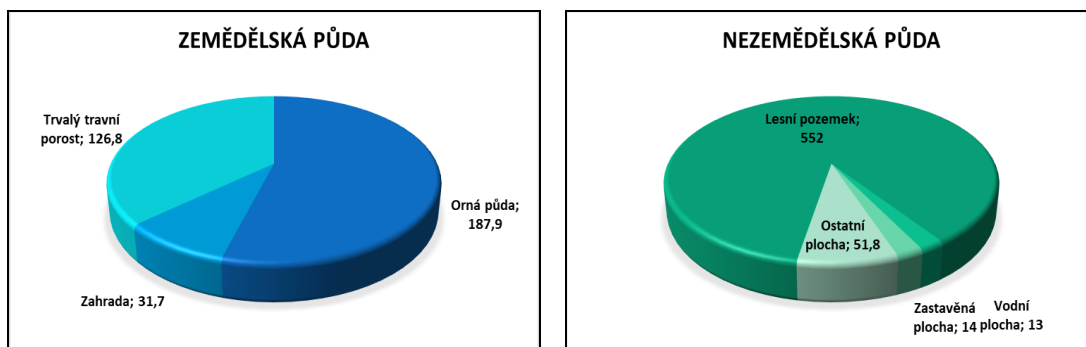
Půdní fond obce o velikosti 977,1 ha je tvořen z jedné třetiny (346,3 ha) zemědělskou a dvou třetin (630,8 ha) nezemědělskou půdou.⁹⁰ Území obce je složeno z několika částí, kterými jsou Lyngi, Záplotí, Dědina, Rovně, Chodury-Samce, U pily, Martynki, Gabryše, Křivá, Kempčice, Polyniska, Pod vilou, Bařiny, Chalupňoki-Haže, a Gruň. Jedná se více méně o orientační členění, které se již odráží i kartograficky a vzniklo z důvodů snadnější orientace. Každá část má svého důvěrníka jako zprostředkovatele pro jednání se zastupitelstvem a obecním úřadem. Každoročně je mezi částmi obce pořádán fotbalový turnaj.

⁸⁸ Obecná historie [Online]. [Citováno 2017-10-04]. Dostupné na: <http://www.obcehradek.cz/moje-obec/historie/obecna-historie/>

⁸⁹ Obec Hrádek – informace poskytnuty starostou obce p. Robertem Borským

⁹⁰ Český statistický úřad [Online]. [Citováno 2017-10-08]. Dostupné na: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf>

Graf 1a, 1b Rozložení půdního fondu

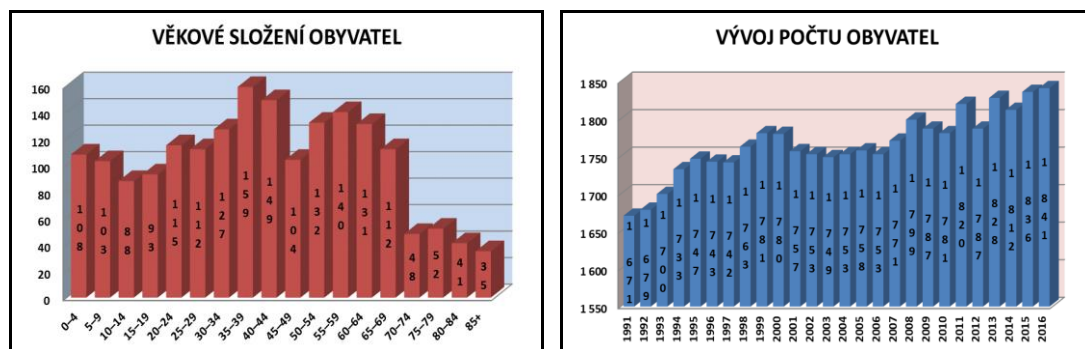
Zdroj: Data ČSÚ - vlastní zpracování

4.3.1 Demografické charakteristiky obyvatel

4.3.1.1 Počet obyvatel a věkové složení

Počet obyvatel obce od roku 1991, kdy v obci žilo 1671 lidí, postupně stoupá a v roce 2016 dosáhl počtu 1841 obyvatel. Podrobnější vývoj pak ukazuje graf číslo 2a. Věkové rozložení obyvatel, dle pětiletých věkových skupin, pak znázorňuje graf číslo 2b.

Graf 2a, 2b Vývoj počtu obyvatel za období od 1991 do 2016 a věkové složení populace

Zdroj: ČSÚ data k 31.12.2016 - vlastní zpracování

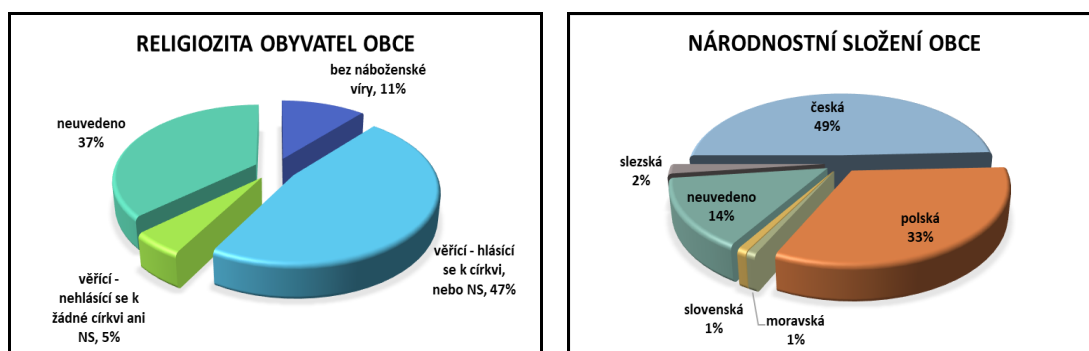
Pokud budeme dál věkové složení obyvatel zkoumat, tak zjistíme, že průměrný věk občanů obce je 40,9 let. V případě vyšších územních celků, do nichž obec náleží, je to v rámci okresu Frýdek-Místek 41,9 let, v rámci Moravskoslezského kraje 42,2 let a v rámci České republiky 42 let.⁹¹ Obec Hrádek vykazuje tedy nejnižší věkový průměr, což může být způsobeno buď vysokou porodností, nebo naopak nízkým věkem dožití jejich občanů. V rámci pohovorů se zástupci obce však převládá názor, že stav může být způsoben i absencí většího počtu zařízení pečujících o seniory a osoby se sníženou mobilitou. Občané obce, kteří tyto služby potřebují, se stěhují do větších obcí či měst v okolí.

⁹¹ Český statistický úřad[Online]. [Citováno 2017-10-08]. Dostupné na: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=uziv-dotaz#k=5&pvokc=43&uroven=70&w=>

4.3.1.2 Další demografické charakteristiky

Z dle níže uvedených grafů můžeme vyčíslit, že 920 občanů představujících více než 52 %, uvedlo svou religiozitu. Naproti tomu pouhých 200 občanů představujících 11,2 % populace obce víru jednoznačně odmítá. Zbylých 648 občanů, představujících 36,7 % svůj vztah k víře neuvedlo.⁹² V porovnání s rokem 1930⁹³ se jedná o výrazný pokles, když k víře se v tomto roce hlásilo 99,8 % obyvatel. V katastru obce se nacházejí dvě sakrální stavby. Jednou z nich je modlitebna a dům s pečovatelskou službou Církve Bratrské a druhou kostelík, dříve využívaný jako márnice, který je využíván věřícími dvou církví, a to Luterské evangelické církve augsburského vyznání a Slezské církve evangelické-augsburského vyznání.

Graf 3a, 3b Náboženské a národnostní složení obyvatel obce

Zdroj: ČSÚ - Sčítání lidu, domů a bytů data k 26.3.2011- vlastní zpracování, podrobnější data příloha č. 2 a 3.

Národnostně se obyvatelstvo obce skládá ze dvou hlavních národnostních komunit, české 49 % a polské 33 %. Další národnostní menšiny jsou zastoupeny v jednotkách procent.

Dle rodinného stavu je v obci 49 % obyvatel ženatých či vdaných. Obec v těchto charakteristikách převyšuje vyšší celky, kdy na území Moravskoslezského kraje spadá do této kategorie pouze 42 % a v rámci České republiky se jedná o 43 %.⁹⁴

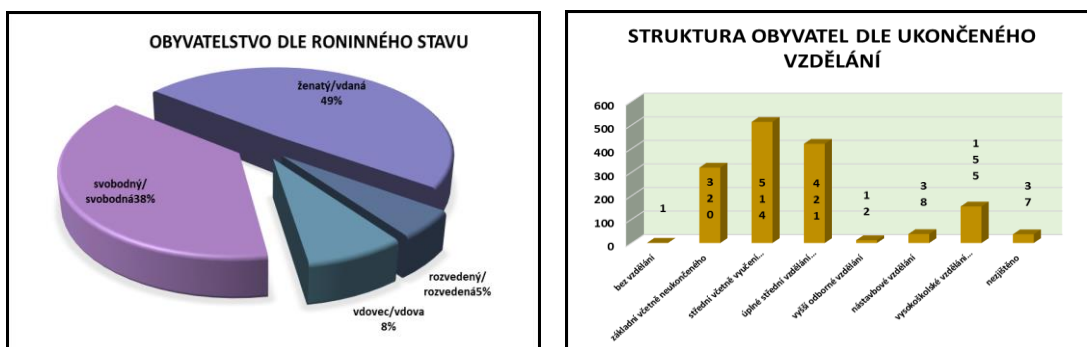
V rámci vzdělanosti, obyvatelstvo obce vůči výše uvedeným celkům zaostává v kategorii vysokoškolsky vzdělaných obyvatel ve prospěch kategorie základní včetně nedokončeného vzdělání. Ostatní kategorie se téměř shodují. K porovnání byla užitá data obyvatel starších 15 let.

⁹² Byla použita data ČSÚ – Sčítání lidu, domů a bytů 2011 v České republice

⁹³ Statistický lexikon obcí v zemi Moravskoslezské, vydaný Ministerstvem vnitra a Státním úřadem statistickým na základě výsledků sčítání lidu z 1. prosince, Praha 1935, nakladatelství Orbis

⁹⁴ Byla použita data ČSÚ – Sčítání lidu, domů a bytů 2011 v České republice

Graf 4a, 4b Složení obyvatel obce dle rodinného stavu a nejvyššího dosaženého vzdělání

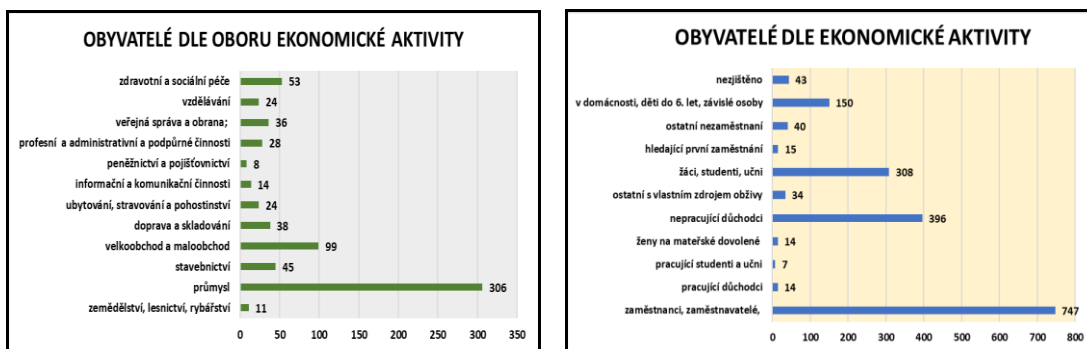
Zdroj: ČSÚ - Sčítání lidu, domů a bytů data k 26.3.2011 - vlastní zpracování, podrobnější data příloha č. 4 a 5.

4.3.1.3 Socioekonomické charakteristiky

Co se týče ekonomické aktivity obyvatel, můžeme v obci sledovat skupiny ekonomicky aktivní skupiny zaměstnavatelů, zaměstnanců, pracujících důchodců a studentů i obyvatel s vlastním zdrojem obživy, kteří společně tvoří 45,4 % obyvatel obce. Trvale se připravuje na zaměstnání 17,4 % a 22,4 % obyvatel již setrvává v důchodu. Ekonomicky neaktivní část obyvatel tvoří 9,3 %, a jsou jimi, ženy v domácnosti, na mateřské dovolené a děti v předškolním věku. Zbýlých 4,5 % tvoří nezaměstnaní a osoby, které nespécifikovaly údaje v této oblasti.⁹⁵

Při bližším rozklíčování oboru ekonomické aktivity se budeme zabývat už jen

Graf 5a, 5b Složení obyvatel obce dle ekonomické aktivity

Zdroj: ČSÚ - Sčítání lidu, domů a bytů data k 26.3.2011 - vlastní zpracování, podrobnější data příloha č. 6 a 7.

ekonomicky aktivními. Z těch v prvovýrobě, tedy zemědělství, lesnictví a rybářství pracuje pouhých 1,5 %, v průmyslové výrobě 44,9 % a ve službách 41,4 % obyvatel. U zbývajících 12 % chybí potřebné údaje. Členění obyvatel podle jejich ekonomické aktivity podrobněji ukazují grafy 5a, 5b.

⁹⁵ Byla použita data ČSÚ – Sčítání lidu, domů a bytů 2011 v České republice

Vysoké procentuální zastoupení sekundárního sektoru v porovnání s údaji ve světě, Evropské unii i v České republice je dáno přítomností největšího zaměstnavatele regionu, kterým jsou Třinecké železárny a na ně navázané průmyslové podniky. Již historicky, jak bylo uvedeno předchozí části, je prosperita občanů obce úzce spjata s tímto podnikem.

Tabulka 1 Podíl sektorů na celku hospodářství

Země / oblast	primární	sekundární	terciární
Svět	6,1 %	29,90 %	63, %
EU	1,80 %	25 %	73,10 %
Česká republika	2,40 %	37,60 %	60 %

Zdroj: CIA GDP - composition, by sector of origin, data k 31.12.2016 - tabulka sektorového rozdělení některých ekonomik ⁹⁶

V případě postavení osob v zaměstnání, bylo od respondentů zjištěno, že 89 % obyvatel pracuje na pozici zaměstnance a 11 % jako zaměstnavatelé, případně drobní živnostníci a osoby pracující na vlastní účet. Zajímavé je i rozložení podle místa výkonu práce. Zatím co přímo v obci vykonávají zaměstnání pouhá 4 % obyvatel v rámci jiné obce okresu je to 79 %. I tento fakt potvrzuje nezastupitelné postavení Třineckých železáren a jejich vzdělávacích zařízení.

Tabulka 2 Podíl nezaměstnaných v rámci území

	Česká republika	Moravskoslezský kraj	okres Frýdek-Místek	Hrádek
Podíl nezaměstnaných osob (v %)	3,8 %	5,9 %	3,6 %	2,7 %

Zdroj: ČSÚ průběžný údaj období: 01.07.2017 - 30.09.2017 - vlastní zpracování,

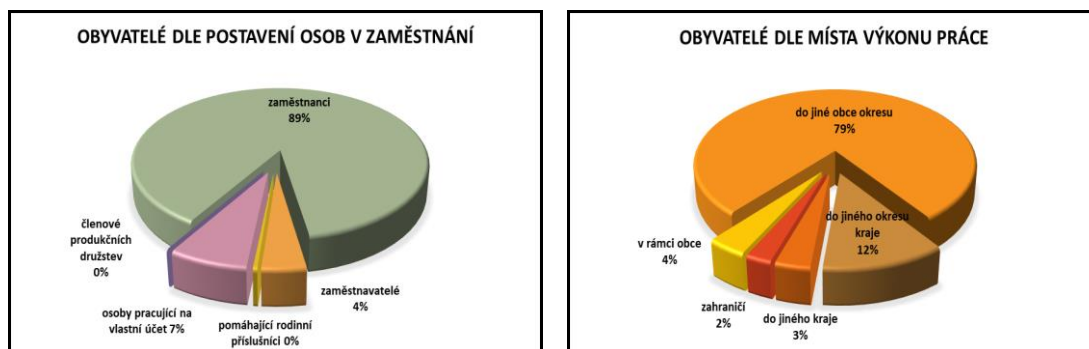
Přestože Moravskoslezský kraj se vyznačuje poměrně vysokou procentuální mírou nezaměstnanosti v prostoru České republiky, obec Hrádek se dlouhodobě pohybuje pod republikovou, krajskou i okresní mírou. K 30. 9. 2017 se jednalo o pouhých 2,7 %⁹⁷ z 1849 obyvatel s trvalým pobytem, což v číselném vyjádření představuje 50 obyvatel obce.

Při shrnutí demografických charakteristik, konstatujeme nižší průměrný věk obyvatel obce v porovnání s krajským či republikovým průměrem. Zde by do budoucna měla obecní

⁹⁶ CIA The World factbook *GDP - composition, by sector of origin* [Online]. [Citováno 2017-11-13]. Dostupné na: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/fields/2012.html>

⁹⁷ Míra nezaměstnanosti, Český statistický úřad [Online]. [Citováno 2017-10-14]. Dostupné na: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jspx?_afz=uziv-dotaz#k=5&pvokc=43&uroven=70&w=

Graf 6a, 6b Složení obyvatel obce dle postavení v zaměstnání a místa jeho výkonu

Zdroj: ČSÚ - vlastní zpracování, podrobnější data příloha č. 8 a 9.

samospráva zvážit vybudování dalšího domova s pečovatelskou službou, a tím eliminovat přesun obyvatel za tímto typem bydlení mimo hranice obce. Odlišnostmi obce v ekonomických charakteristikách v porovnání s krajským a republikovým průměrem je nízké zastoupení primárního sektoru hospodářství, nízká nezaměstnanost, a především vysoký počet osob vyjíždějících za zaměstnáním mimo hranice obce. Zde by měla samospráva zaměřit svou pozornost na vytvoření příznivých podmínek k pracovním příležitostem i v katastru obce.

4.3.1.4 Občanská sdružení a spolky

Za účelem společného zájmů, ať již jde o zájem založený na víře, národnosti nebo jen společné aktivitě zaměřené jen na členy spolku, se občané sdružují v rámci obce v občanských sdruženích a spolcích. Mezi ty početně nejvíce zastoupené patří.

Církev Bratrská

Vznik tohoto církevního uskupení je spojen se stavbou Košicko-bohumínské železniční tratě, která prochází obcí. Na stavbu magistrály byla používána pískovcová skála z okolních kamenolomů. Tuto významnou dopravní tepnu budovali dělníci z různých koutů světa, nejvíc tu bylo Italů. Ti poznamenali zdejší kraj nejen svéráznou kulturou, ale také hazardními hrami a alkoholizmem. Těžce vydělané peníze lehce utráceli v hospodách a hernách. Alkoholismus se stal metlou regionu. Lidé hledající duševní útěchu se začali scházet po domech a posléze z těchto domácích skupinek věřících, začaly vznikat sbory. Jedním z nich byl i sbor hrádecký. Náležel do seskupení Rozhodných křesťanů. Pro shromažďovací účely byla zakoupená ubytovna dělníků, kteří pracovali v kamenolomu. Z krčmy se stal sborový dům. S narůstajícím počtem členů se zmenšovaly obytné prostory a zvětšovaly shromažďovací. Objekt byl několikrát rekonstruován

se zřetelem na možnost poskytovat ubytovací služby těm nejvíce potřebným. Komunistický režim ve snaze likvidovat církev, zrušil registraci spolku Rozhodných křesťanů. Sborny tohoto seskupení, byly nuceny připojit se k některé státem uznané církvi. Duchovně nejbliže byla tehdejší Jednota českobratrská, dnešní Církev bratrská. Po pádu komunistického režimu a tím i možnosti svobodného poskytování duchovních služeb byla stará modlitebna, kterou lidé pojmenovali „Vila“, přestavěna. Vznikla nová budova Domova s pečovatelskou službou a zahájena byla i výstavba nové modlitebny. Církvi Bratrské se přestavbu podařilo zvládnout díky příspěvku ze Státního fondu rozvoje bydlení. Církev v objektu poskytuje nejen duchovní, ale i sociální služby, a to sociálně znevýhodněným osobám bydlícím v obci Hrádek a blízkém okolí.⁹⁸

Budova je provozována v režimu sociálního bydlení od ledna 2012 s celkovou kapacitou 11 bytů 1+kk a 2+kk. V současnosti, je zde ubytováno celkem 11 dětí ve věku od 1 roku do 18 let, které žijí v neúplné rodině bez otce. Na území obce, podle posledního sčítání lidu, žije 36 osob hlásících se k Církvi Bratrské.⁹⁹

Slezská církev evangelická-augsburského vyznání

Evangelická církev na Těšínsku existuje v různých organizačních formách nepřetržitě od první poloviny 16. století až dodnes. Přestože v době české reformace bylo Těšínsko již součástí českého státu, husitské myšlenky se zde uplatnily jen v omezené míře. Naproti tomu vůči reformaci Lutherově o sto let později, se obyvatelé těšínského knížectví postavili kladně. Roku 1568 vydal těšínský kníže Václav III. Adam tzv. Řád církevní, kterým upravil zejména bohoslužebný život rodící se luterské církve. Liturgickými jazyky byly podle zmíněných řádů čeština a v menší míře též němčina. I přes následnou snahu o rekatolizaci území, evangelíci v Těšínském Slezsku zůstali.

Rozpad Rakousko-Uherska přinesl i vážné změny do evangelické církve na Těšínsku. Některé sbory se připojily k Českobratrské církvi evangelické, jiné k Německé evangelické církvi a další k polské evangelické církvi se sídlem ve Varšavě. Na území Československa zůstalo šest evangelických sborů, které se dříve připojily k polské evangelické církvi. Tyto sbory vytvořily novou církev, nazvanou „Augsburská evangelická církev ve východním Slezsku v Československu“.

⁹⁸ Církev bratrská v Hrádku [Online]. [Citováno 2017-10-14]. Dostupné na: <http://www.naskale.info/socialni-bydleni/>

⁹⁹ Byla použita data ČSÚ – Sčítání lidu, domů a bytů 2011 v České republice

Po II. světové válce Československý stát tuto církev odmítal a snažil se jí spojit s Českobratrskou církví evangelickou. Sbory se však proti těmto snahám energicky postavily, zkonsolidovaly se a zaručily Polákům i Čechům v církvi rovná práva. Roku 1950 se církev přejmenovala a přijala název „Slezská církev evangelická-augsburského vyznání“. V roce 1991 se část věřících oddělila a založila „Luterskou evangelickou církev augsburského vyznání v ČR“.¹⁰⁰ Hrádek dnes patří pod Jablunkovský seniorát, který tvoří sbory (Bystřice, Hrádek, Návší a Písek).

Dnes se na území obce hlásí k Slezské církvi evangelické-augsburského vyznání 167 obyvatel, k Luterské evangelické církvi augsburského vyznání v ČR 150 obyvatel a k Evangelické církvi augsburského vyznání v České republice 73 obyvatel.¹⁰¹ Protestantská náboženství mají na území obce dlouholetou tradici. Sčítáním lidu v roce 1930¹⁰² se k evangelické církvi přihlásilo 75 % věřících obyvatel. Sčítání lidu v roce 2011 tento trend i přes současnou různorodost církví a náboženských společností potvrzuje a evangelíci jsou s 48 %¹⁰³ stále nejčetnější skupinou věřících.

PZKO

Polský kulturně-osvětový svaz v České republice (polsky Polski Związek Kulturalno - Oświatowy w Republice Czeskiej), známý též pod zkratkou polského názvu PZKO, je spolu s Kongresem Poláků v České republice, hlavní organizací polské národnostní menšiny v Česku a současně největší organizací Poláků v Česku. Cílem PZKO je zachování etnické identity Poláků v České republice. Má formu občanského sdružení fyzických osob, s právní subjektivitou a působí na celém území Česka. Sídlem ústředních orgánů je Český Těšín.¹⁰⁴

V obci působí místní sdružení svazu a občané obce hlásící se k polské národnosti jsou v tomto spolku organizováni, i když dle stanov svazu není příslušnost k polské menšině nutnou podmínkou k přijetí. Polská pospolitosť má v obci dlouhou tradici, i když počet jejich členů v průběhu desetiletí postupně klesá. Sčítáním lidu v roce 1930¹⁰⁵

¹⁰⁰ Slezská církev evangelická-augsburského vyznání [Online]. [Citováno 2017-10-14]. Dostupné na: <http://www.sceav.cz/cs/historie/item/879-stru%C4%8Dn%C3%A1-historie-slezsk%C3%A9-c%C3%ADrkev-evangelick%C3%A9-a-v>

¹⁰¹ Byla použita data ČSÚ – Sčítání lidu, domů a bytů 2011 v České republice

¹⁰² Statistický lexikon obcí v zemi Moravskoslezské, vydaný Ministerstvem vnitra a Státním úřadem statistickým na základě výsledků sčítání lidu z 1. prosince, Praha 1935, nakladatelství Orbis

¹⁰³ Byla použita data ČSÚ – Sčítání lidu, domů a bytů v letech 2001 a 2011 v České republice

¹⁰⁴ PZKO-Polský kulturně-osvětový svaz v České republice

¹⁰⁵ Statistický lexikon obcí v zemi Moravskoslezské, vydaný Ministerstvem vnitra a Státním úřadem statistickým na základě výsledků sčítání lidu z 1. prosince, Praha 1935, nakladatelství Orbis

se k polské národnosti přihlásilo 877 občanů, reprezentujících 73 % všech obyvatel. Sčítáním lidu v roce 1950, to bylo 712 občanů, reprezentujících 59,4. %.¹⁰⁶ Roku 1991 proběhlo poslední sčítání lidu, kdy na území obce procentuálně převažovalo obyvatelstvo hlásící se k polské národnosti, a to v poměru 818 (48,6 %) obyvatel polské národnosti k 791 (47 %) obyvatelům české národnosti. Obec Hrádek tak byla jedinou obcí na území republiky, kde žilo více obyvatel jiné národnosti než české. V dalších létech se národnostní složení dále postupně měnilo, v roce 2001 to bylo 752 občanů v procentuálním vyjádření 42,77 % a v roce 2011 pak 554 občanů, představujících již jen 33 %.¹⁰⁷ Ke sčítání lidu v roce 2011 je nutno dodat, že oproti předchozím sčítáním byla zavedena možnost „neuvedeno“, kterou využilo 244 obyvatel, tedy 13,8 %. Člen PZKO a jeho dlouholetý předseda Pavel Pilch je jedním z nejdéle působících zastupitelů obce a rovněž člen výboru pro národnostní menšiny.

Sbor dobrovolných hasičů

Prvopočátky vzniku dobrovolného hasičstva v obci sahají až do roku 1908, kdy byla založena tzv. „Jubileuszowa straż pożarna“. Stalo se tak v den jubilejního šedesátiletého panování císaře Františka Josefa I., tj. 4. 10. 1908. Během této slavnostní události byly před polskou školou vysazeny dva duby, symbolicky jeden evangelický a druhý katolický.

V roce 1910 koupili hasiči stříkačku (za 1342 korun) a o čtyři roky později, byla vybudována první požární zbrojnice. Před první světovou válkou patřila „Straž“ do svazu německých požárních sborů. Po válce změnila název na „Ochotnicza straż pożarna“ a začlenila se do Svazu polských požárních sborů v Československu. V roce 1924 už požární sbor disponoval padesáti uniformovanými strážníky a čtyřkolovou stříkačkou.

K 15. červnu 1930 došlo k rozdělení a vzniku konkurenční české požární stráže. Obecní úřad tento akt neschválil, proto se tak stalo o pět měsíců později z rozhodnutí zemského úřadu. Česká stráž měla 25 členů a provizorní zbrojnici ve stodole. Vznik české organizace nicméně motivoval tu polskou k větší aktivitě, která se rozrostla na 56 členů.

V období okupace existoval pouze jeden požární sbor „Deutsche Feuerver“. Po osvobození, v roce 1945, zaniklo rozdělení na polský a český hasičský sbor a byl

¹⁰⁶ Obec Hrádek – časová osa [Online]. [Citováno 2017-10-15]. Dostupné na: <http://www.obcehradek.cz/moje-obec/historie/casova-osa-historie/>

¹⁰⁷ Byla použita data ČSÚ – Sčítání lidu, domů a bytů v letech 2001 a 2011 v České republice

utvořen pouze jeden. Nastal velký příliv nových členů, začalo se rovněž s výcvikem pro soutěže. Nová požární zbrojnice byla vybudována v roce 1956, v přízemí nově postavené budovy místního národního výboru.¹⁰⁸ V roce 2012 byla budova zbrojnice zrekonstruována a její součástí jsou i sociální byty obce.

Sportovní organizace v obci

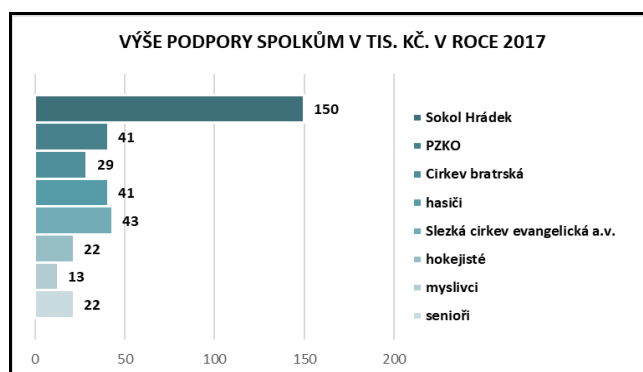
Sport je rovněž nedílnou součástí obyvatel obce. Tito sportují jednak jednotlivě, ale rovněž se sdružují ve sportovních oddílech či klubech. Na území municipality působí TJ Sokol Hrádek, reprezentován hrádeckými fotbalisty, tenisový klub a hokejový klub.

Zájmové organizace obce

V obci působí místní myslivecké sdružení, které vzniklo v roce 1993 odloučením od mysliveckého sdružení Bystřice – Hrádek. V současné době má sdružení 11 členů a hospodaří na místní honitbě. Od roku 2010 se v obci sdružují i místní senioři, kteří se pravidelně scházejí a organizují společenské akce a výlety. V současné době je v Klubu seniorů aktivně zapojeno 36 členů. V roce 2016 pak vznikla nejmladší obecní organizovaná skupina, kterou je klub maminek.

Organizace a fungování zájmových spolků a sdružení je plně podporováno orgány obce. Všechny spolky mohou využívat prostory Centra volného času, které obec vybuodovala. Rovněž je těmto institucím poskytována finanční podpora.

Graf 7 Výše neinvestiční podpory spolkům z rozpočtu obce v roce 2017 (v tis. Kč)

Zdroj: Hrádecké noviny – Gródeckie Nowości, ročník XVII, číslo 2/2017- vlastní zpracování

¹⁰⁸ BORSKI, R.: *Hrádek slaví sto let hasičské organizace* Třinec: Týdeník Hutník 4. 8. 2008. [Online]. [Citováno 2017-10-15]. Dostupné na: <http://www.obcehradek.cz/hradek-slavi-sto-let-hasicске-organizace-hutnik-4-6-2008--3562cz64/>

Starosta obce Robert Borski při rozhovoru uvedl, že obec každoročně uděluje finanční prostředky spolkům a organizacím formou neinvestičních dotací. Zájem ze strany dotčených, však vždy převyšuje možnosti obce. Proto je v obci zřízena pětičlenná komise, která žádosti zváží a předloží zastupitelstvu k rozhodnutí svůj návrh. Každý projekt je posuzován individuálně, probíhá rozsáhlá diskuse, a přesto je každoročně některý z žadatelů s rozhodnutím zastupitelstva nespokojen. I tak chce obec ve financování spolků pokračovat a částku blížící se čtyř stům tisícům korun mírně každoročně navyšovat. Graf číslo 7 nám ukazuje částky přidělené jednotlivým spolkům v roce 2017.

4.3.1.5 Sdružení obcí Jablunkovska

Od poloviny devadesátých let minulého století na celém území České republiky, se jednotlivé obce začaly sdružovat a zakládat mikroregiony. Ne jinak tomu bylo i ve východní části Těšínského Slezska.

V jablunkovském mikroregionu bylo 28. 4. 1995 založeno Sdružení obcí Jablunkovska. Cílem sdružení je chránit společné zájmy a zmnožení sil a prostředků při prosazování záměrů přesahujících svým rozsahem a významem každou účastnickou obec. Vznik sdružení byl podnícen zejména ministerstvem pro místní rozvoj, konkrétně vyhlášením dotačních pravidel, která umožňují získat další finanční prostředky z programu obnovy venkova.¹⁰⁹ Ve smyslu zákona 128/2000 Sb., o obcích, se sdružení v roce 2001 transformovalo na „dobrovolný svazek obcí“. Sdružení obcí Jablunkovska je složeno z šestnácti obcí¹¹⁰ a je registrováno u Krajského úřadu Moravskoslezského kraje.

Nejvyšším orgánem sdružení je sněm starostů, které svolává předseda svazu obcí jednou za měsíc, a v místě konání se obce pravidelně střídají. Sněm starostů pak ze svého středu volí předsedu a místopředsedu sdružení, kteří mají dvouletý mandát. Současným předsedou sdružení je starosta obce Hrádek a jeho místopředsedkyní, která ho po uplynutí mandátu nahrají, je starostka obce Bukovec. Sdružení má i svého tajemníka, který je jmenován sněmem a kontrolní komisi, složenou ze tří zástupců sněmu starostu. Sdružení hospodaří s rozpočtem ve výši 947 tis. Kč, který se skládá z neinvestičních příspěvků obcí ve výši 541 tis. Kč. Zbylou část tvoří příspěvek Moravskoslezského kraje a ostatní

¹⁰⁹ REKTOŘÍK, J., ŠELEŠOVSKÝ, J., a kolektiv: *Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací*. Brno: Masarykova univerzita v Brně 1999, ISBN 80-210-2126-8

¹¹⁰ Sdružení obcí Jablunkovska tvoří tyto obce: Bocanovice, Horní Lomná, Košaršiska, Nýdek, Bukovec, Hrádek, Milíkov, Písečná, Bystřice, Hřava, Mosty u Jablunkova, Písek, Dolní Lomná, Jablunkov, Návsí a Vendryně

nekapitálové příspěvky a náhrady.¹¹¹ Podrobná tvorba a čerpání rozpočtu je uvedena v příloze číslo 10. Sdružení obcí, se již od svého založení, účastní projektů spolufinancovaných jednak z prostředků Moravskoslezského kraje a jednak z prostředků Evropské unie. V prvním případě se jedná o sedmnáct projektů, jejichž seznam je uveden v příloze číslo 11. V roce 2017 probíhají pouze tři. Prvním je Beskydská lyže, realizována každoročně od roku 1996. Druhým je Setkání na Trojmezí, taktéž realizována každoročně od roku 1996. Třetím projektem je Mezinárodní dětský tábor na Trojmezí, střídavě konaný na Slovensku (Čierne), v Polsku (Istebna) nebo Česku (Jablunkovsko).

Co se týče projektů realizovaných, respektive spolufinancovaných prostřednictvím strukturálních fondů Evropské unie, tak těch bylo od vstupu České republiky do evropského společenství realizováno čtrnáct, jejich seznam včetně operačních programů a data realizace je uveden v příloze číslo 12. V roce 2017 jsou v realizaci dva projekty:

Posilování administrativní kapacity obcí na bázi meziobecní spolupráce

Projekt vychází z Evropského sociálního fondu, Operačního programu zaměstnanost a cílem projektu je zvýšení profesionality výkonu veřejné správy, poskytování a rozvoj veřejných služeb v území, pomocí sdílení prostředků a kapacit jednotlivých obcí, sdružených do dobrovolných svazků obcí dle zákona o obcích. Projekt je zaměřen na podporu vytváření společné nebo společně sdílené administrativní kapacity obcí, na bázi meziobecní spolupráce, prostřednictvím Center společných služeb a jejich prostřednictvím zajistí efektivnější poskytování veřejných služeb občanům. Projekt bude sdružením obcí realizován v období od 1. 8. 2016 - 31. 7. 2020 s dotací ve výši 2.877.600 Kč.

Profesionalizace veřejné správy obcí na území Jablunkovska

Projekt rovněž vychází z Evropského sociálního fondu, Operačního programu zaměstnanost a jeho cílem je podpora tzv. Good Governance - "dobrého vládnutí" na úrovni obcí. Projekt se zaměřuje na profesionalizaci veřejné správy obcí na území Jablunkovska, prostřednictvím tří dílčích cílů. Vytvoření strategických dokumentů, podpora vzdělávání pro cílovou skupinu a zavedení Místní Agendy 21 na obcích

¹¹¹ Závěrečný účet hospodaření Sdružení obcí Jablunkovska za 2016, [Online]. [Citováno 2017-10-16]. Dostupné na: <http://www.jablunkovsko.cz/sdruzeni-2/uredni-deska/zaverecny-ucet-hospodareni-soj-za-2016-10.html?kshowback=>

Jablunkov, Milíkov, Hrádek, Bukovec, Písečná.¹¹² Hlavními výstupy budou komunitní plánování s veřejností, akce s veřejností, tedy větší zapojení občanů dotčených obcí do veřejného života a jejich participace na budování a rozvoji obce.

4.3.1.6 Přeshraniční spolupráce

I toto spojení překonávající hranice naší vlasti obyvatelé obce navázali. Partnerské obce byly zvoleny v sousedních zemích a v poměrně blízké vzdálenosti. První partnerská smlouva byla v roce 2011 podepsána se Slovenskou obcí Radoľa, vzdálenou 42 km od hranic obce. V roce 2012 jí následovala partnerská smlouva s Polským městem Skoczów, vzdáleným 40 km a nejmladší smlouva o spolupráci byla podepsána s další Slovenskou obcí Čierne, vzdálenou pouhých 20 km. Starosta obce Robert Borski při pohovorech uvedl, že snahou nebylo získat partnerské obce za každou cenu, ale pouze ty, které o spolupráci stojí a spolupracovat chtějí.

Aktivní spolupráce s Polským Skoczówem a Slovenským Čierným, vyústila posléze i v podepsání spolupráce mezi nimi samými, čímž se trojúhelník uzavřel. Spolupráce je pravidelná, občané se navštěvují několikrát do roka na kulturních a sportovních akcích. V rámci operačních programů Přeshraniční spolupráce Česká republika – Polsko bylo realizováno několik projektů:

Programové období 2007–2013

Obec realizovala ve spolupráci s polskou partnerskou obcí tři projekty. Hlavním cílem prvního projektu s názvem „Sport pro aktivní“ bylo podpořit zdravý životní styl prostřednictvím chůze s holemi. Obec Hrádek na svém území vytýčila dvě trasy, kolem nejstarší lípy na Jablunkovsku a ke zvonici svatého Izidora. V rámci druhého navazujícího projektu „Čas pro sport“ byly společně plánovány různé sportovní aktivity. Ve Skoczově proběhl turnaj v bowlingu, maraton zumb, přespolní běh, závody v plavání, orientační běh a závod horských kol. Oproti tomu v Hrádku se konal již dvacátý ročník crossového závodu „Běh Hrádkem“ a premiéra tzv. „Spartakiády spolků“, což byly závody

¹¹² Místní Agenda 21 zapadá do širšího proudu snahy o kvalitní veřejnou správu, která je zahrnuta pod pojem „good governance“ („řádná správa věcí veřejných“ či „dobré vládnutí“). Kvalitní správa věcí veřejných, musí být (z pohledu OSN i EU) otevřená, transparentní a odpovědná veřejnosti, efektivní, umožňující účast veřejnosti na rozhodování a plánování a založená na partnerské spolupráci s ostatními společenskými sektory a respektující odborný pohled na věc. Jedině taková veřejná správa může vést k dlouhodobě udržitelnému rozvoji obce či regionu. [Online]. [Citováno 2017-10-16]. Dostupné na: <http://ma21.cenia.cz/cs-cz/oma21.aspx>

v netradičních disciplínách. V rámci třetího projektu „Stezkou tradičního řemesla“ byla vydána publikace Historie řemeslné výroby v Hrádku.

Programové období 2014–2020

V tomto období jsou opětovně s polským Skoczowem realizovány čtyři projekty. První projekt „Revitalizace centra obce-zvýšení turistické atraktivity území“, jehož cílem bylo zvýšení počtu návštěvníků na česko-polském pohraničí, prostřednictvím posílení turistické atraktivity obou obcí, díky investicím do kulturního a přírodního potenciálu. U druhého projektu „Propagace kulturního dědictví společného pohraničí“ je cílem zvýšení návštěvnosti polsko-českého pohraničí, prostřednictvím zvýšení turistické atraktivity obcí Skoczów a Hrádek, díky komplexní prezentaci kulturního potenciálu regionu. Cílem třetího projektu „Sportovní setkávání v pohraničí“ je navázat na obyvateli obce velmi kladně hodnocené sportovní projekty z předchozího období a cílem čtvrtého projektu „Revitalizace centra obce-zvýšení turistické atraktivity území II“ je plynule navázat na projekt číslo jedna.

4.3.2 Výkon obecní samosprávy

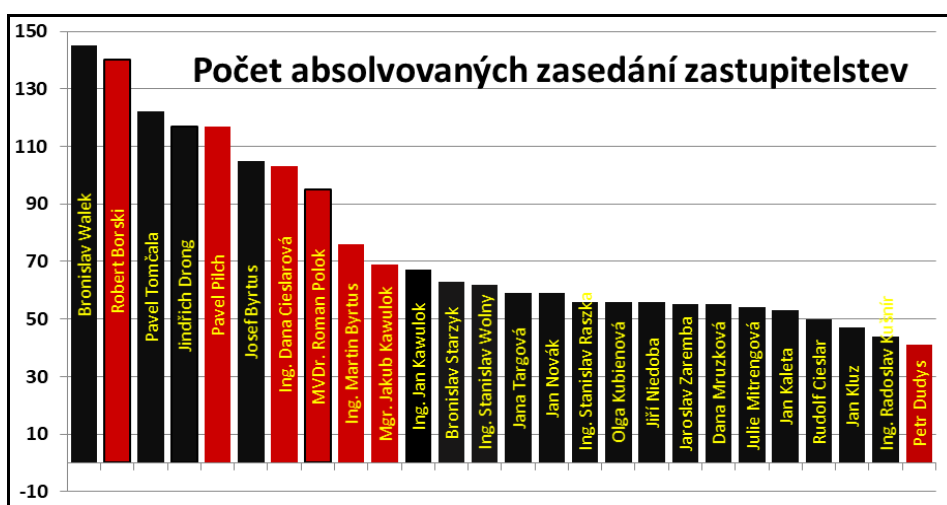
Zkoumaná obec Hrádek je obcí základního, některými autory nazývána vesnického¹¹³ typu a v přenesené působnosti vykonává základní rozsah státní správy. V obci se nacházejí dvě základní školy. Česká základní škola působící v obci od roku 1926, zajišťuje výuku žáků od 1. do 5. ročníku a vychovává děti v mateřské škole. Škola s polským vyučovacím jazykem založená již v roce 1895, rovněž zajišťuje výuku od 1. do 5. třídy, včetně polské mateřské školy. Občanskou vybavenost obce tvoří ordinace praktického, dětského i zubního lékaře, od 1. 10. 2017 Pošta partner provozovaná obcí v budově obecního úřadu. Vybavenost dotváří prodejny potravin, drogerie, pečiva, květin i stavebního materiálu. Na území obce jsou provozovány služby pohostinské, včetně ubytovacích a holičsko-kadeřnické. Obec vlastní čtyři obecní byty a u třech dalších, sociálních bytů, dislokovaných v budově Církve Bratrské, má dispoziční právo. Naopak nejvíce občanům v obci chybí bankomat a lékárna.

¹¹³ KOPECKÝ, M.: *Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva*. Praha, 2. vydání: Wolters Kluwer ČR, 2017. s. 116, ISBN 978-80-7552-719-6

4.3.2.1 Obecní zastupitelstvo obce Hrádek

V prvních komunálních volbách 24. 11. 1990 bylo v obci zvoleno patnáctičlenné zastupitelstvo, které ze svého středu zvolilo pětičlennou radu včetně starosty a jednoho místostarosty. Následující volební období, byla obec řízena pouze devítičlenným zastupitelstvem a od roku 1998 se obec vrátila k modelu patnáctičlenného zastupitelstva a pětičlenné rady. V novodobé historii bylo členy zastupitelstva 54 obyvatel obce. Jejich intenzita participace na zasedání zastupitelstva je uvedena v grafu číslo 8 a podrobně v příloze číslo 13. Přičemž počet jednání se v různých volebních obdobích značně lišil.

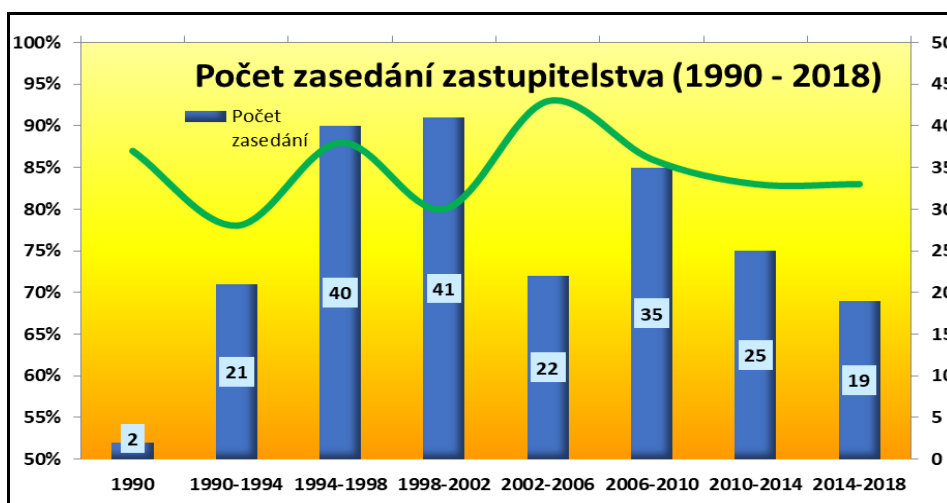
Graf 8 Počet absolvovaných zasedání zastupitelstev od roku 1990 do 2017

Zdroj: Data poskytnutá starostou obce - vlastní zpracování

Více graf číslo 9. V současné době, se počet jednání zastupitelstva dle slov starosty obce ustálil na čtyři za rok, plus mimořádné zasedání dle aktuálnosti situace.

Graf 9 Počet zasedání zastupitelstva od roku 1990 do 30. 9. 2017 dle volebních období

Zdroj: Data poskytnutá starostou obce - vlastní zpracování

Nejpilnějším zastupitelem v novodobé historii je Bronislav Walek s 145 účastmi, který plnil povinnosti zastupitele v pěti volebních obdobích, od roku 1990 až do roku 2010, tedy celých dvacet let. Druhým je současný starosta obce Robert Borský, se 140 účastmi na zasedání. Pro kterého dobíhá páté volební období. Následován předchozím starostou Pavlem Tomčalou se čtyřmi volebními obdobími a 122 absolvovanými zastupitelstvy.

V obci jsou obligatorně zřízeny finanční a kontrolní výbory, které jsou v souladu se zákonem¹¹⁴ tříčlenné. Jak již bylo uvedeno v předchozích kapitolách, na území obce žije významná komunita občanů hlásících se k polské národnosti. Konkrétně se dle sčítání lidu z roku 2011 jedná o 554 občanů, představujících již jen 33 % obyvatel obce. Proto je v souladu se zákonem¹¹⁵ v obci zřízen tříčlenný výbor pro národnostní menšiny. Polská národnostní menšina v České republice je soustředěna především v okresech Karviná a Frýdek-Místek. Výbor pro národnostní menšiny, ustanovený z důvodu trvalého pobytu občanů polské národnosti, je pak zřízen v 31¹¹⁶ obcích dislokovaných právě v těchto okresech. Výbor pro národnostní menšiny obce zasedá minimálně jednou ročně a v případě potřeby. Každoročně je výborem zpracovaná zpráva zasílána na Úřad vlády pro národnostní menšiny. Dle provedených rozhovorů řeší tento výbor polemiky národnostního charakteru zcela výjimečně. Výbor přijal za dobu své existence, písemná usnesení včetně závěru směřujícím k zastupitelstvu, na třech svých zasedáních.¹¹⁷

Dne 13. 2. 2007 výbor doporučil:

- v souladu s §29 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích a v souladu s článkem 10, písmene g), Evropské charty o regionálních a menšinových jazycích, doplnění orientačních tabulí s názvy částí obce nebo názvy lokalit obce i v jazyce národnostní menšiny,
- zhotovení orientační tabule s názvem řeky „OLZA" na mostě přes řeku OLŠI a doplnit dopravní značku, označující začátek a konec obce, podle vyhlášky i v jazyce národnostní menšiny.

¹¹⁴ §119 Zákon č. 128/2000 Sb., ze dne 12. dubna 2000, o obcích (obecní zřízení) [Online]. [Citováno 2017-09-19]. Dostupné na: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=128~2F2000&rpp=15#seznam>

¹¹⁵ §117 Zákon č. 128/2000 Sb., ze dne 12. dubna 2000, o obcích (obecní zřízení) [Online]. [Citováno 2017-09-19]. Dostupné na: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=128~2F2000&rpp=15#seznam>

¹¹⁶ 31 obcí, v nichž je zřízen výbor pro národnostní menšiny (Hrádek, Milíkov, Košarňska, Vendryně, Dolní Lomná, Bocanovice, Bystřice, Ropice, Horní Lomná, Písečná, Nýdek, Smilovice, Stonava, Návší, Albrechtice, Horní Suchá, Komorní Lhotka, Chotěbuz, Řeka, Třanovice, Písek, Jablunkov, Vělopolí, Střítež, Mosty u Jablunkova, Trinec, Petrovice u Karviné, Český Těšín, Těrlícko, Hnojník. Zdroj: Úřad vlády pro národnostní menšiny [Online]. [Citováno 2017-11-13]. Dostupné na: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/yybory-samospravy/yybory-v-obcich/yybory-po-jednotlivych-mensinach---nemecka--polska-a-romska-59036/>

¹¹⁷ Usnesení výboru pro národnostní menšiny v obci Hrádek č. 1/2007, 1/2015 a 2/2015 [Online]. [Citováno 2017-09-19]. Dostupné na: <http://www.obcehradek.cz/obecni-urad/usneseni-mensinoveho-vyboru/>

- starostovi, aby projednal na Sdružení obcí Jablunkovska případnou realizaci dvoujazyčných informačních tabulí v budoucnu, i v jazyce národnostní menšiny v souladu s Evropskou chartou o regionálních a menšinových jazycích, kterou ratifikovala Česká republika v roce 2006,
- prostřednictvím obecního úřadu vhodnou formou, s odstupem a citem, důkladně a srozumitelně informovat občany o právech vyplývajících z ratifikace Parlamentem ČR Charty regionálních či menšinových jazyků. Tyto práva reflektovat nějakou zdroj národnostních vášní, ale jako pozitivum a atraktivní zajímavost, a především jako etické poselství většiny k menšině.

Dne 2. 2. 2015 se výbor zabýval:

- otázkou soužití národnostní menšiny a většinového obyvatelstva v obci a konstatoval, že i nadále u některých jedinců přetrvávají nevráživé nálady proti národnostní menšině, a to zejména pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek u těchto osob.

Dne 20. 10. 2015 výbor projednal:

- připomínky obyvatel ohledně používání jazyka národnostní menšiny a doporučil přijmout taková opatření, aby na plakátech a pozvánkách vyvěšovaných na veřejnosti a organizovaných obcí byly tyto alespoň částečně v jazyce národnostní menšiny (např. zve-zaprasza, název akce atd.).

K záležitostem týkajícím se úprav názvů obcí, respektive jejich doplnění je nutno dodat, že finanční prostředky na zhotovení těchto tabulí je možno využít ze státního rozpočtu, určené přímo na implementaci Charty regionálních či menšinových jazyků.

Neuvolnění členové zastupitelstva za svou činnost následně pobírají odměny, které byly zastupitelstvem schváleny v následující výši:¹¹⁸

- místostarosta ve výši 13 000,- Kč (bez kumulace),
- člen rady ve výši 1 400,- Kč,
- předseda výborů nebo komise ve výši 1 100,- Kč,
- člen výborů nebo komise ve výši 900,- Kč,
- člen zastupitelstva ve výši 500,- Kč.

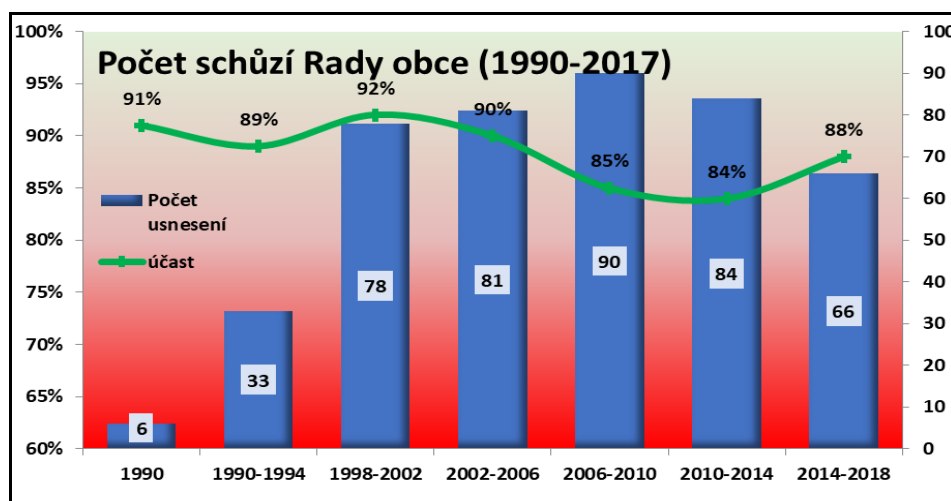
¹¹⁸ Výše schválených odměn neuvolněných zastupitelů obce Hrádek s platností od 1. 4. 2017. [Online]. [Citováno 2017-09-19]. Dostupné na: <http://www.obcehradek.cz/vypis-usneseni-z-18-zasedani-zastupitelstva-obce-hradek-8-3-2017--9003cz24/>

4.3.2.2 Rada obce Hrádek

V radě obce v novodobé historii zasedalo celkem 22 zastupitelů. Rada obce je svolávána ke svému zasedání starostou v intervalu jednou za čtrnáct dní. Nejaktivnějším radním je současný starosta s 362 absolvovanými schůzemi, následovaný Pavlem Pilchem 299, a Pavlem Tomčalou 218. Počet schůzi rady dle jednotlivých volebních období je uveden v grafu č. 10. Historický přehled členů rady od roku 1990 pak v příloze číslo 14.

Rada obce jako své pomocné orgány zřídila pětičlennou komisi pro výběrová řízení, kterou tvoří místostarosta jako jediný člen rady obce a čtyři zastupitelé. Komise pro výběrová řízení posuzuje finanční nabídky ve výběrových řízeních, v nichž je obec adresátem a navrhuje radě obce přijmout usnesení v konkrétním znění. Komise rovněž posuzuje žádosti občanů o poskytnutí půjčky z fondu rozvoje bydlení obce a zpracovává radě návrh, který rada předkládá ke schválení zastupitelstvu. Půjčky jsou občanům obce

Graf 10 Počet schůzí rady od roku 1990 do 2017

Zdroj: Data poskytnutá starostou obce - vlastní zpracování

přidělovány pravidelně, 4x ročně do výšky max. 250,- tis. Kč. Komise rovněž kontroluje splnění podmínek a posuzuje žádosti u neinvestiční podpory sdružením a spolkům, financované z rozpočtu obce. Její návrh je prostřednictvím rady předkládán zastupitelstvu.

4.3.2.3 Obecní úřad obce Hrádek

Obecní úřad je tvořen uvolněným starostou obce a dvanácti systemizovanými zaměstnaneckými místy, které však tvoří pouze 8,75 plných úvazků. Náklady na platy zaměstnanců jsou schváleným rozpočtem na rok 2017, očekávané ve výši 2 990,- tis. Kč.

Tento rozpočet počítá s příjmy a výdaji obce v celkové výši 24 800,- tis. Kč. Jeho podrobné členění je uvedeno v příloze číslo 15. Výše platu prvního muže obce je stanoveno nařízením vlády.¹¹⁹ V obci Hrádek o 1849 občanech starosta pobírá odměnu ve výši 46 589,8,- Kč (složenou z částky 30 406 Kč, jako základní plat + příplatek za počet občanů 14.455 Kč + 216,10 Kč x 8).

Tabulka 3 Zaměstnanci zařazení do obecního úřadu

Pracovní pozice	hodin / den	úvazek
administrativa	6,00	0,750
knihovnice	2,00	0,250
sekretářka	8,00	1,000
uklízečka	7,00	0,875
účetní	6,00	0,750
účetní	3,20	0,400
uklízeč veř. pořádku	8,00	1,000
uklízeč veř. pořádku	8,00	1,000
pošta	6,00	0,750
dotační pracovnice	8,00	1,000
pečovatelka	7,00	0,875
průvodce v muzeu	1,00	0,125

Zdroj: Data poskytnutá obecním úřadem – vlastní zpracování

4.4 Postoj občanské veřejnosti

Pro zajištění zpětné vazby a k vytýčení hlavních směrů orientace obce v budoucnu, zejména tvorby akčního plánu rozvoje obce, realizovala obec v letech 2013 a 2017 dotazníkové šetření. Cílovou skupinou bylo obyvatelstvo starší 18 let. V roce 2013 se dotazníkového šetření zúčastnilo 526 respondentů. Jednalo o vzorek představujících 35,5 % obyvatel, v roce 2017 není sice šetření ještě ukončeno, ale k výzkumným účelům lze použít názor 91 respondentů zastupujících 6,1 % obyvatel obce.¹²⁰ Dle našeho názoru, lze i takovéto vyjádření postojů občanů, rovněž jako ve volbách, považovat za určitou formu participace na veřejném životě.

V obou případech byly obyvatelům obce anonymně kladeny otázky týkající se života v obci, stavu obce a byl zjišťován jejich náhled či vize na budoucnost. Pro snazší aplikaci a interpretaci získaných dat nebyly kladené otázky měněny. Kompletní znění dotazníku je uvedeno v příloze číslo 16. Nejaktivnějšími skupinami byli v obou případech občané

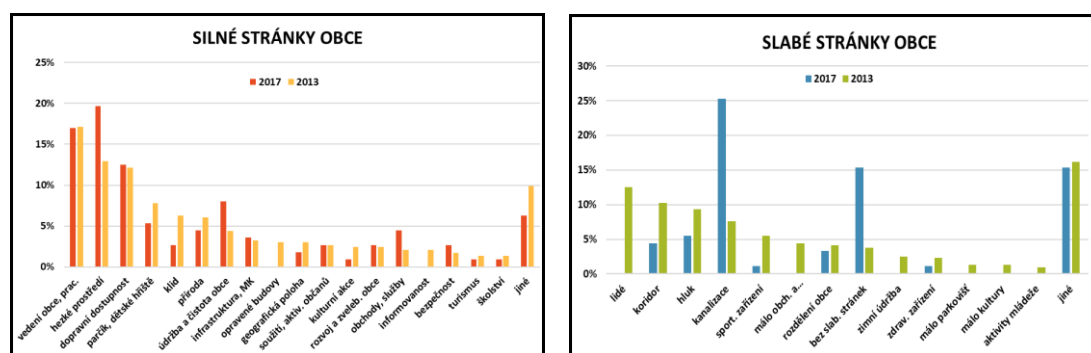
¹¹⁹ Nařízení vlády č. 37/2003 Sb., Nařízení vlády o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev [Online]. [Citováno 2017-10-21]. Dostupné na: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=37-2F2003&rpp=15#seznam>

¹²⁰ Výsledky dotazníkového šetření v obci Hrádek 2013 a 2017

a rok 2017 jejich rigiditu názorů potvrdil, viz. graf číslo 12b.¹²² Negativní změnou je zvýšení obav v oblasti klidu v obci.

V oblasti silných stránek, graf číslo 13a,¹²³ občané opakovaně vidí práci obecního úřadu a vedení obce, prostředí a dopravní obslužnost. Naopak jako slabinu obce, podrobnosti jsou uvedeny v grafu číslo 13b,¹²⁴ obyvatelé dlouhodobý vidí v nedostatečné kanalizaci. V roce 2013 to byl ještě hluk a dopravní koridor, který byl budován a rozdělil

Graf 13a, 13b Silné a slabé stránky obce dle respondentů

Zdroj: Dotazníková šetření v obci 2013 a 2017 - vlastní zpracování

obec na dvě poloviny. Proto i sama obec jako své motto uvádí heslo „...rozděleni zdi, spojeni srdci...“¹²⁵. U slabých stránek obce pouze čtyři respondenti uvedli, že vidí slabinu v národnostní nevraživosti.^x

4.5 Politická situace v obci

Politické změny, ke kterým došlo v celé středo-východní části Evropy na přelomu osmdesátých a devadesátých let minulého století, spojené především s pádem komunistických režimů, nastartovaly cestu za znovunastolením demokratického zřízení. Tento přechod probíhal v Československu tranzicí vyvolanou zdola¹²⁶ a znovuoobnovení územní samosprávy bylo jeho nedílnou součástí. Ne jinak tomu bylo i ve zkoumané obci.

4.6 Polistopadový vývoj v obci do prvních komunálních voleb 1990

Pád totalitního režimu v listopadu 1989 znamenal pro další vývoj Hrádku významný obrat k lepšímu. Jako hlavní pozitivum se dá označit zastavení procesu postupného

¹²² Bližší třídění zpracovaných dat na otázku, kam směřovat obec v budoucnu je uveden v příloze číslo 18.

¹²³ Bližší třídění zpracovaných dat na otázku, silné stránky obce jsou uvedeny v příloze číslo 19.

¹²⁴ Bližší třídění zpracovaných dat na otázku, slabé stránky obce jsou uvedeny v příloze číslo 20.

¹²⁵ Heslo obce Hrádek vztahující se k rozdělení obce dopravním koridorem.

¹²⁶ MALAST, J.: *Teoretická východiska obecní samosprávy v České republice* Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2016 s. 233, ISBN 978-80-261-0657-9

splynutí obce s městem Jablunkov. Občané obce chtěli své záležitosti spravovat samostatně, proto nově vzniklé Občanské fórum, ze všeho nejdřív řešilo otázku osamostatnění obce.

Přestože obec ve své historii hovoří o referendu o nezávislosti obce, které proběhlo dne 8. 6. 1990 a zúčastnilo se ho 1007 z 1111 oprávněných voličů, což znamenalo účast 90,63 %, po legislativní stránce tomu tak nebylo. O to těžší byla úloha hlavních politických aktérů obce. V té době platný zákon o národních výborech,¹²⁷ ani ústava, referendum nepřipouštěly. Změny v územním uspořádání sídel formou místního referenda byly uzákoněny až změnami v ústavě realizované ústavním zákonem¹²⁸ a zákonem České národní rady č. 298/1992 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích a o místním referendu. Prvotní zákon o obcích č. 367/1990 Sb., referendum připouštěl, ale prováděcí předpis nebyl schválen. Pro místní občanské fórum, byl však důležitý jiný nově vydaný zákon, a to zákon petiční.¹²⁹ Tento zákon v § 1, odstavce 1, uvádí „Každý má právo sám nebo společně s jinými obracet se na státní orgány se žádostmi, návrhy a stížnostmi ve věcech veřejného nebo jiného společného zájmu, které patří do působnosti těchto orgánů“. Na základě této petice, dnes referenda, Okresní národní výbor mohl v souladu s §39 „Pravomoc plenárního zasedání národního výboru“, odstavce 2, písmene g), „rozhodovat o územních změnách a o vytvoření jednoho národního výboru pro několik obcí;“ rozhodnout. A tak se obec k 1. 7. 1990 stala nezávislou.

Bylo spontánně, na základě angažovanosti, vytvořeno kooptované 23. členné plénum národního výboru, který si zvolilo 7. člennou radu, předsedu a místopředsedu národního výboru i tajemníka. Podrobně zpracováno v příloze číslo 21. Věkový průměr poslanců byl 40 let, věkový rozdíl mezi nejmladším a nejstarším poslancem byl 32 let. Z celkového počtu 23 poslanců bylo 7 žen, které tvořily 30 % pléna. V devítičlenné radě měly ženy dokonce převahu 5 žen k 4 mužům. Plénum MNV zasedalo dva krát, rada se sešla za svůj krátký mandát celkem šest krát a účast byla kumulativně 91 %.¹³⁰ Tyto první porevoluční samosprávné orgány měly za úkol přivést obec k prvním svobodným obecním volbám

¹²⁷ Zákon č. 69/1967 Sb., ze dne 29. června 1967, o národních výborech [Online]. [Citováno 2017-10-27]. Dostupné na: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1967-69>

¹²⁸ Ústavní zákon č. 294/1990 Sb., kterým se mění a doplňuje ústavní zákon č. 100/1960 Sb., Ústava Československé socialistické republiky, a ústavní zákon č. 143/1968 Sb., o československé federaci, a kterým se zkracuje volební období národních výborů

¹²⁹ Zákon č. 85/1990 Sb., o právu petičním

¹³⁰ Data poskytnutá starostou obce

dne 24. 11. 1990. Rada místního národního výboru proto v souladu se zákonem¹³¹ přijala zásadní rozhodnutí, že budoucí zastupitelstvo bude patnáctičlenné.

4.7 Analýza výsledků voleb do obecních zastupitelstev

4.7.1 Komunální volby 1990

První svobodné komunální volby po 52 letech,¹³² byly v Českých zemích ve znamení Občanského fóra. Ve zkoumané obci tomu nebylo jinak. Pasivního volebního práva v těchto volbách využilo 22 občanů, což představovalo pouhých 1,3 % obyvatel obce. Stranické složení kandidátů na zastupitele podrobně znázorňuje tabulka číslo 4.

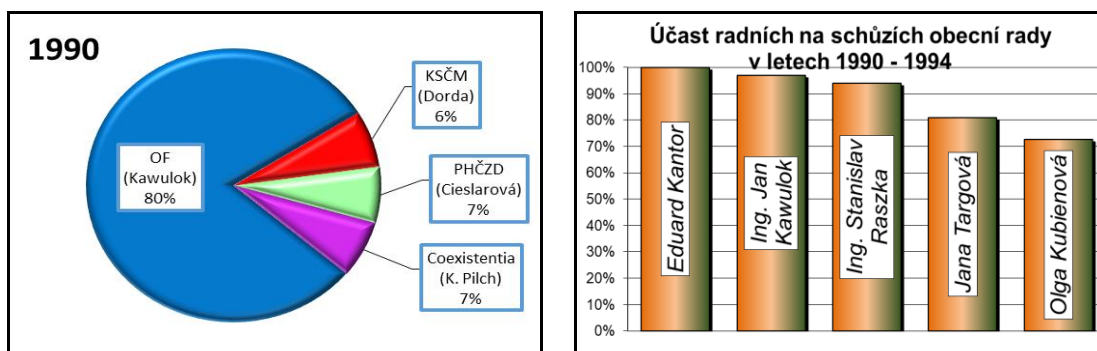
Tabulka 4 Počty kandidátů za politické subjekty ve volbách 1990

Občanské fórum	Coexistencia	Komunistická strana Čech a Moravy	Politické hnutí členů zem. družstev
15	1	4	2

Zdroj: Český statistický úřad – vlastní zpracování¹³³

Volby přilákaly vysoké procento voličů, když svého aktivního volebního práva využilo 929 voličů, kteří představovali 78,93 % z 1177 oprávněných voličů. Tato procentuální účast je čtvrtou nejvyšší participací občanů v novodobé historii obce. Voliči

Graf 14a, 14b Rozdělení mandátů v zastupitelstvu vzešlém z voleb v roce 1990 a složení rady

Zdroj: Data poskytnutá starostou obce - vlastní zpracování

svými hlasy jako vítěze deklarovali Občanské fórum, které obdrželo 12 mandátů následované Coexistencí, Komunistickou stranou Čech a Moravy a Politickým hnutím členů zemědělských družstev s jedním mandátem. Podrobné složení znázorňuje graf číslo 14a. Věkový průměr zastupitelů byl 43 let, věkový rozdíl mezi nejmladším a nejstarším

¹³¹ Zákon č. 368/1990 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích [Online]. [Citováno 2017-10-27]. Dostupné na: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-368>

¹³² BALÍK, S.: *Komunální politika obce, aktéři a cíle místní politiky* Praha: Grada, 2019, s. 139, ISBN 978-80-247-2908-4

¹³³ Český statistický úřad - Volby do zastupitelstev obcí 24.11.1990, Obec Hrádek - 512176, [Online]. [Citováno 2017-11-13]. Dostupné na: <https://www.volby.cz/pls/kv1990/kv111?xjazyk=CZ&xId=1&xobecnaz=hr%E1dek>

zastupitelem byl 40 let. Z celkového počtu 15 zastupitelů tvořily ženy celou 1/3. Zastupitelstvo se ve volebním období sešlo na 21 zasedáních.

Obecní radu tvořili výhradně zastupitelé zvolení za Občanské fórum, kteří zasedali celkem 33. krát v rámci volebního období, účast jednotlivých radních na schůzích je znázorněna v grafu číslo 14b. Pětičlenná rada obce byla genderově složena v poměr 3 muži ku 2 ženám. Prvním mužem obce se podruhé, ale poprvé starostou stal Ing. Jan Kawulok. Zastupitelstvo obce však na svém posledním zasedání rozhodlo, že v dalším volebním období bude voleno pouze zastupitelstvo devítičlenné. Seznam kandidátů, zastupitelů a radních včetně jejich stranické příslušnosti a počtu obdržených hlasů je zpracován v příloze číslo 22.

4.7.2 Komunální volby 1994

Tyto volby byly prvními volbami na území České republiky, které se konaly po rozpadu federace. Proběhly v termínu 18. a 19. 11. 1994. Volby se vyznačovaly nástupem stran vzniklých po zániku Občanského fóra. Na celostátní úrovni vyhrává na obdržené hlasy ODS, ziskem 23,7 %, na získání mandátů vyhrávají nezávislí kandidáti, ziskem 53,6 %. V obci Hrádek je situace odlišná, a to diametrálně. O přízeň voličů se uchází pouhých 19 kandidátů, což v přepočtu na počet obyvatel představuje 1,1 %. Jedná se o nejnižší počet v novodobé historii. Stranické složení kandidátů na zastupitele podrobně znázorňuje tabulka číslo 5.

Tabulka 5 Počty kandidátů za politické subjekty ve volbách 1994

sdužení nezávislých kandidátů - VIVIT	Coexistentia	jednotliví nezávislí kandidáti
7	9	3

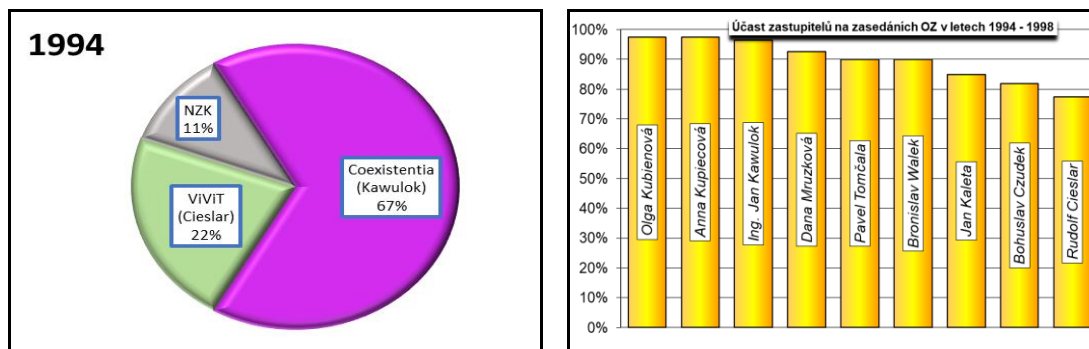
Zdroj: Český statistický úřad – vlastní zpracování¹³⁴

Práva volit využilo 922 voličů, kteří představovali 73,17 % z 1260 oprávněných voličů. Tato voličská účast je pátou nejvyšší participací občanů v novodobé historii obce. Ve volbách zvítězila strana národnostních menšin Coexistentia, v obci podporována především místní komunitou Poláků, která získala 6 zastupitelských křesel. Proti této politické straně stáli 2 zastupitelé sdužení nezávislých kandidátů-VIVIT a jeden samostatně kandidující zastupitel. Podrobné složení zastupitelstva znázorňuje

¹³⁴ Český statistický úřad - Volby do zastupitelstev obcí 18.11. - 19.11.1994, Obec Hrádek - 512176, [Online]. [Citováno 2017-11-13]. Dostupné na: <https://www.volby.cz/pls/kv1994/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=3802&xobec=512176&xobecnaz=hr%E1dek>

graf číslo 15b. Věkový průměr zastupitelů byl 48 let, věkový rozdíl mezi nejmladším a nejstarším zastupitelem byl 40 let. Ženy tvořily celou 1/3 zastupitelstva, které ve volebním období zasedalo 40. krát. Rada nebyla z důvodů sníženého počtu zastupitelů volena. Starostou se stal potřetí Ing. Kawulok.

Graf 15a, 15b Rozdělení mandátů v zastupitelstvu vzešlém z voleb v roce 1994 a složení zastupitelstva

Zdroj: Data poskytnutá starostou obce - vlastní zpracování

Zajímavý je posun jednotlivých zastupitelů v porovnání s předchozím volebním obdobím. Hned šest z devíti zastupitelů působilo i v předchozím zastupitelstvu a všech šest v barvách Občanského fóra. Stranický posun byl následující, 4 zastupitelé přešli z Občanského fóra k Coexistencii, jeden do sdružení nezávislých kandidátů a jeden kandidoval samostatně. Seznam kandidátů a zastupitelů včetně jejich stranické příslušnosti a počtu obdržených hlasů je zpracován v příloze číslo 23.

V tomto volebním období propukla největší kauza týkající se rozvoje obce. Byla spojená s výstavbou rychlostní komunikace I/11 vedoucí územím obce a měla i personální dohru. Na jaře roku 1998 byl schvalován územní plán obce. Během jeho připomínkování se občané obce dozvěděli, že starosta projednal průtah této komunikace středem obce bez širšího projednání s občany. Na jednání zastupitelstva dne 24. března 1998, které nemělo na programu schvalování územního plánu, se dostavilo asi 20 občanů, kteří vyzvali starostu, aby program schůze změnil a informoval o chystané komunikaci. Tak se taky stalo a Hrádek se oficiálně dozvěděl, že v jeho středu bude vybudována čtyřproudová rychlostní silnice, spolu se dvěma souběžně vedenými obslužnými komunikacemi, včetně mimoúrovňových křižovatek. Vzniká petiční výbor, který během velmi krátké doby shromáždil 660 podpisů podvedených obyvatel a svolal 23. dubna 1998 schůzi s cílem informovat občany, kteří jednotně odmítli stávající územní plán a pověřili petiční výbor, aby zastupoval občany při dalších jednáních týkajících se rychlostní komunikace a územního plánu. Dne 28. dubna 1998 svolal starosta veřejnou schůzi za účasti

kompetentních orgánů včetně autora projektu. Schůze měla víc politický než odborný charakter. Obyvatelé nebyli spokojeni s argumentací jak odborníků, tak starosty. Ten ještě toho dne odstoupil.¹³⁵ Obec pak do podzimních voleb dovedli místostarostka a budoucí starosta Pavel Tomčala. Zastupitelstvo taktéž rozhodlo, že v následujícím volebním období bude opětovně voleno 15. členné zastupitelstvo.

4.7.3 Komunální volby 1998

Volby do obecních zastupitelstev v roce 1998 doprovázela poprvé účast pod 50 % hranici oprávněných voličů, konkrétně byl vypočten celostátní průměr na 46,74 % oprávněných voličů. V počtech kandidátů zcela zřejmě převažují nezávislí, kteří také získávají polovinu hlasů a dvě třetiny mandátů.¹³⁶

V obci Hrádek se po událostech z jara dějí na politické scéně turbulentní věci. Bojovat o místo v zastupitelstvu vyrazí 33 kandidátů, kteří představují již 1,9 % obyvatel. V tomto ukazateli sledujeme nárůst zájmů podílet se na řízení a tím i dalším směřování rozvoje obce. Ve stranickém složení dominují nezávislí kandidáti, a to buď sloučení do Sdružení nezávislých kandidátů nebo kandidující samostatně. Proti nim stojí nadále jediná strana, zastupující národnostní menšiny, Coexistentia. Poměr byl vypočten na 79 % ku 21 % ve prospěch nezávislých kandidátů. Politické složení kandidátů do zastupitelstva podrobně znázorňuje tabulka číslo 6.

Tabulka 6 Počty kandidátů za politické subjekty ve volbách 1998

sdužení nezávislých kandidátů - SNK	Coexistentia	jednotliví nezávislí kandidáti
13	7	13

Zdroj: Český statistický úřad – vlastní zpracování¹³⁷

Samotných voleb se zúčastnilo 827 občanů, kteří představovali 62,99 % z 1313 oprávněných voličů. I když je zde patrný 10 % pokles i tak obyvatelé svou účastí převýšili celostátní průměr o 16 %. V novodobé historii obce se jednalo o devátou nejvyšší účast ve volbách, které na území obce proběhly. Voliči svými hlasy rozhodli o zastupitelstvu složeném z 8 zástupců sdužení nezávislých kandidátů, 4 samostatně kandidujících a 3 zástupců Coexistentii. Podrobné složení zastupitelstva znázorňuje graf číslo 16a.

¹³⁵ BORSKI, R.: Územní plán a rychlostní komunikace, Hrádecké noviny 5–6/1998

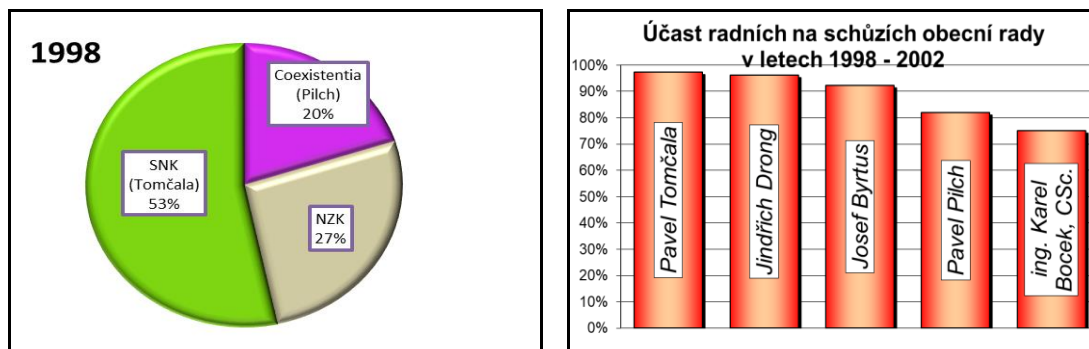
¹³⁶ BALÍK, S.: *Komunální politika obce, aktéři a cíle místní politiky* Praha: Grada, 2019, s. 147-150, ISBN 978-80-247-2908-4

¹³⁷ Český statistický úřad - Volby do zastupitelstev obcí 13.11. - 14.11.1998, Obec Hrádek - 512176, [Online]. [Citováno 2017-11-13]. Dostupné na: <https://www.volby.cz/pls/kv1998/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=8102&xobec=512176&xobecnaz=hr%E1dek>

Věkový průměr zastupitelů byl 42 let, věkový rozdíl mezi nejmladším a nejstarším zastupitelem byl 43 let. Takto zvolené zastupitelstvo bylo výhradně mužské. Zastupitelstvo se ve volebním období sešlo na 40 zasedáních.

Obecní rada volená po osmi letech byla utvořena typem všestranné¹³⁸ koalice

Graf 16a, 16b Rozdělení mandátů v zastupitelstvu vzešlém z voleb v roce 1998 a složení rady

Zdroj: Data poskytnutá starostou obce – vlastní zpracování

a tvořili všechna tři politická uskupení. Radní zasedali celkem 34. krát v rámci volebního období. Účast jednotlivých radních na schůzích je znázorněna v grafu číslo 16b. Prvním mužem obce se stal Pavel Tomčala, který radnici po odchodu předchozího starosty dovedl k volbám.

V rámci obhajoby mandátů a stranického posunu byl pohyb následující. Dva zastupitelé za Coexistencii přestoupili do sdružení nezávislých kandidátů a pouze pan Bronislav Walek v předchozím zastupitelstvu opoziční nezávislý kandidát a původní zastupitel za Občanské fórum svůj nezávislý mandát obhájil a v zastupitelstvu byl jako jediný již potřetí. Seznam kandidátů a zastupitelů včetně jejich stranické příslušnosti a počtu obdržených hlasů je zpracován v příloze číslo 24.

4.7.4 Komunální volby 2002

Komunální volby ve dnech 1. a 2. 11. 2002 provázela nadále nízká účast. V celorepublikovém měřítku to bylo 45,51 %, což je po roce 2014 druhá nejnižší účast. Nezávislí kandidáti nadále převládají v procentech kandidátů i získaných mandátů.

Do voleb v obci kandiduje 44 obyvatel, což představuje již 2,5 % obyvatel. Můžeme tedy říci, že jde o narůstající trend v zájmu obyvatel podílet se na dění v obci. Politické složení kandidátů do zastupitelstva podrobně znázorňuje tabulka číslo 7.

¹³⁸ BALÍK, S.: *Komunální politika obce, aktéři a cíle místní politiky* Praha: Grada, 2019. s. 195, ISBN 978-80-247-2908-4

Ve stranickém složení nadále převládají nezávislí kandidáti, ale již nekandidují

Tabulka 7 Počty kandidátů za politické subjekty ve volbách 2002

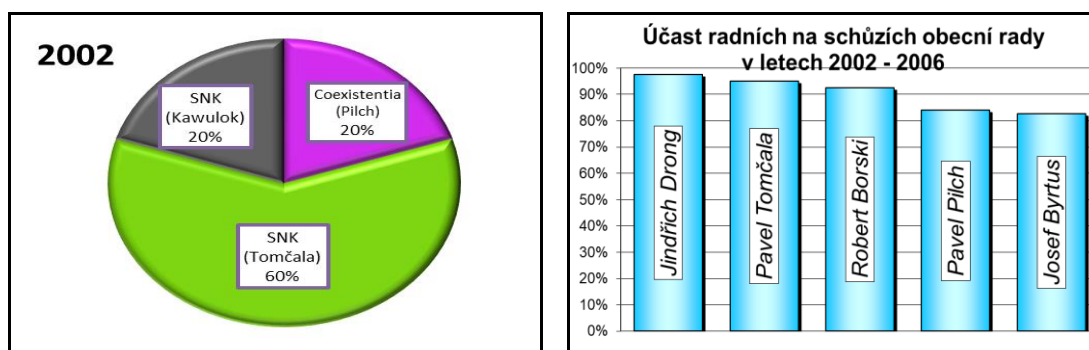
sdužení nezávislých kandidátů - SNK 1	Coexistencia	sdužení nezávislých kandidátů Hrádek
13	16	15

Zdroj: Český statistický úřad – vlastní zpracování¹³⁹

samostatně. V obci byla vytvořena dvě sdružení nezávislých, proti kterým stojí stále jediná strana, Coexistencia. Došlo však oproti předchozím letům k naplnění kandidátek.

Voleb se zúčastnilo 881 občanů, kteří představovali 64,4 % z 1368 oprávněných voličů. Oproti roku 1998 došlo k 1,5 % nárůstu. Zvolené zastupitelstvo se skládalo z 8 zástupců sdružení nezávislých kandidátů Hrádek, po 3 zastupitelích mělo Sdružení nezávislých kandidátů „1“ a strany národnostních menšin Coexistencia. Podrobné složení zastupitelstva znázorňuje graf číslo 17a. Věkový průměr zastupitelů byl 43 let, věkový rozdíl mezi nejmladším a nejstarším zastupitelem byl 37 let. Po čtyřleté odmlce byly v zastupitelstvu dvě ženy. Zastupitelstvo ve volebním období zasedalo 21. krát.

Graf 17a, 17b Rozdělení mandátů v zastupitelstvu vzešlém z voleb v roce 2002 a složení rady

Zdroj: Data poskytnutá starostou obce – vlastní zpracování

K vládnutí na radnici přizvalo sdružení nezávislých kandidátů Hrádek i stranu Coexistencia, přesto že mělo v zastupitelstvu pohodlnou většinu. Dle typologie koalic bychom jí mohli pojmenovat jako širokou koalici,¹⁴⁰ postavenou proti sdružení nezávislých kandidátů „1“. Obecní rada byla tvořena ze 4 zástupců nezávislých kandidátů Hrádek a jednoho ze strany Coexistencia, kteří zasedali celkem 81. krát v rámci volebního období. Účast jednotlivých radních na schůzích je znázorněna v grafu číslo 17b. Starostou byl opětovně zvolen Pavel Tomčala.

¹³⁹ Český statistický úřad - Volby do zastupitelstev obcí 01.11. - 02.11.2002, Obec Hrádek - 512176, [Online]. [Citováno 2017-11-13]. Dostupné na: <https://www.volby.cz/pls/kv2002/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=8102&xobec=512176&xobecnaz=hr%E1dek>

¹⁴⁰ BALÍK, S. *Komunální politika obce, aktéři a cíle místní politiky* Praha: Grada, 2019. s. 194, ISBN 978-80-247-2908-4

Stranický posun v tomto období nebyl velký, došlo k přejmenování vítězného sdružení nezávislých kandidátů z roku 1998 a vnitrostranickému posunu u Coexistentie. V zastupitelstvu obhájilo mandát 7 kandidátů a v radě obhájili post hned 4 zastupitelé. Dva samostatně kandidující nezávislí se stali kandidáty vítězného sdružení. Jeden zastupitel, pan Bronislav Walek, obhájil mandát počtvrté. Seznam kandidátů a zastupitelů včetně jejich stranické příslušnosti a počtu obdržovaných hlasů je zpracován v příloze číslo 25.

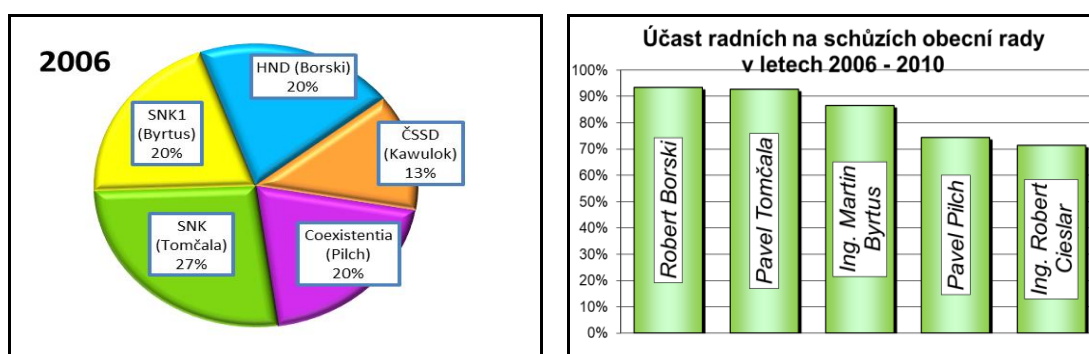
4.7.5 Komunální volby 2006

Komunální volby v roce 2006 se nadále vyznačovaly účastí pod 50 %, konkrétně to bylo v rámci republiky 46,38 %, tedy zcela nepatrný nárůst 0,87 %. Nezávislí kandidáti nadále převažují v procentech kandidátů i získaných mandátů.

V obci Hrádek se o přízeň voličů se ucházelo 76 kandidátů, což v přepočtu na počet obyvatel představuje 4,3 %. Jedná se o nejvyšší počet kandidátů v novodobé historii. Stranické složení kandidátů se rozrostlo na pět uskupení, která do voleb vyslala po 15 kandidátech. Konkrétně 2 politické strany Coexistentia, ČSSD a 3 uskupení nezávislých kandidátů. Tato uskupení ještě doplnil jeden samostatně kandidující občan.

Voleb se zúčastnilo 850 občanů, kteří představovali 59,9 % z 1419 oprávněných voličů. V těchto volbách poprvé klesla účast obyvatel v komunálních volbách pod 60 %. Občané v těchto volbách zvolili velmi rozmanité zastupitelstvo, které se skládalo ze 4 zastupitelů sdružení nezávislých kandidátů Hrádek, po 3 zastupitelích měla strana

Graf 18a, 18b Rozdělení mandátů v zastupitelstvu vzešlém z voleb v roce 2006 a složení rady

Zdroj: Data poskytnutá starostou obce – vlastní zpracování

národnostních menšin Coexistentia, sdružení nezávislých kandidátů Hrádek 2006 a sdružení nezávislých kandidátů Hrádek náš domov. Dva zastupitelé byli zvoleni za parlamentní stranu ČSSD. Podrobné složení zastupitelstva znázorňuje graf číslo 18a. Věkový průměr zastupitelů byl 44 let, věkový rozdíl mezi nejmladším a nejstarším

zastupitelem byl 42 let. Ženy byly v zastupitelstvu zastoupeny 1/5. Zastupitelstvo ve volebním období zasedalo 35 krát.

Povolební vyjednávání vedlo k vytvoření koalice třemi subjekty, sdružením nezávislých kandidátů Hrádek, sdružením nezávislých kandidátů Hrádek náš domov a stranou Coexistentia. Tyto strany obsadily 10 mandátů. V opozici působilo sdružení nezávislých kandidátů Hrádek 2006 a strana ČSSD, které měl 5 mandátů.

Vládnoucí koalici bychom mohli pojmenovat jako nadměrnou koalici.¹⁴¹ V rámci stranického posunu došlo k rozštěpení sdružení nezávislých kandidátů Hrádek na tři uskupení nezávislých. K původnímu přibylo sdružení Hrádek náš domov a Hrádek 2006. První dva však utvořily koalici doplněnou Coexistentií.

Obecní rada byla tvořena po 2 zástupcích uskupení nezávislých kandidátů Hrádek a nezávislých kandidátů Hrádek náš domov a jednoho ze strany Coexistentia, kteří zasedali celkem 90. krát v rámci volebního období. Účast jednotlivých radních na schůzích je znázorněna v grafu číslo 18b. Starostou byl potřetí v řadě zvolen Pavel Tomčala, který i potřetí v řadě získal nejvíce hlasů. Koncem roku 2009 však Pavel Tomčala ze zdravotních důvodů odstoupil a ve funkci ho nahradil Robert Borski. Matador hrádeckého zastupitelstva pan Bronislav Walek byl zvolen popáté zastupitelem a uplynutím volebního období ukončil 20 let svého působení v komunální politice. Seznam kandidátů a zastupitelů včetně jejich stranické příslušnosti a počtu obdržených hlasů je zpracován v příloze číslo 26.

4.7.6 Komunální volby 2010

I v roce 2010 byla volební účast pod 50 %, konkrétně se vyšplhala na 48,5 %. Nezávislí kandidáti nadále vévodili statistikám v procentech kandidátů i získaných mandátů, když se hranice zastavila na 63,67 %.

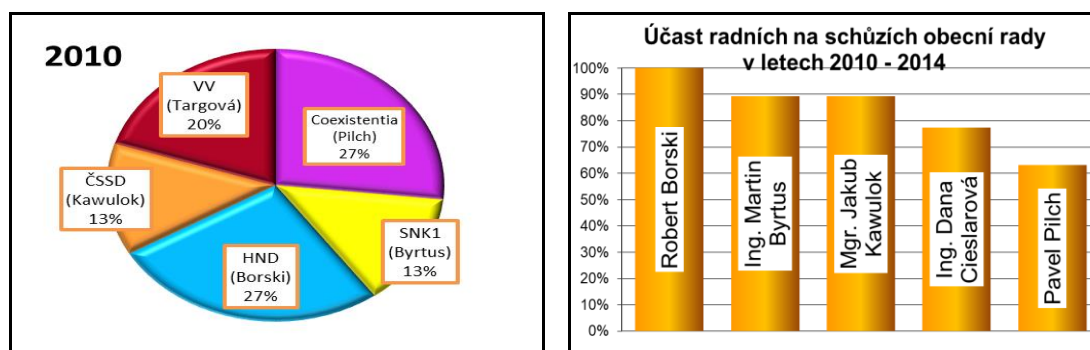
V obci Hrádek se o přízeň voličů se ucházelo 75 kandidátů, což v přepočtu na počet obyvatel představuje 4,1 %. Stranické složení kandidátů se rozrostlo na pět uskupení, která do voleb vyslala po 15 kandidátech. Počet stran a hnutí se oproti volbám 2006 obrátil. Do voleb kandidovaly 3 politické strany Coexistentia, ČSSD, Věci veřejné a 2 uskupení nezávislých kandidátů.

¹⁴¹ BALÍK, S.: *Komunální politika obce, aktéři a cíle místní politiky* Praha: Grada, 2019. s. 194, ISBN 978-80-247-2908-4

Voleb se zúčastnilo 860 občanů, kteří představovali 59,07 % z 1456 oprávněných voličů. Účast obyvatel v komunálních volbách se ustálil těsně pod hladinou 60 %. Voliči opět rozdělili hlasy vyrovnaně a zvolili velmi rozmanité zastupitelstvo, které se skládalo ze 4 zastupitelů sdružení nezávislých kandidátů Hrádek náš domov a strany národnostních menšin Coexistencia, 3 mandáty získaly Věci veřejné a po 2 sdružení nezávislých kandidátů Hrádek 2010 a ČSSD.

Podrobné složení zastupitelstva znázorňuje graf číslo 19a. Věkový průměr zastupitelů byl 46 let, věkový rozdíl mezi nejmladším a nejstarším zastupitelem byl 29 let. Ženy byly opět v zastupitelstvu zastoupeny 1/5. Zastupitelstvo ve volebním období zasedalo 25. krát.

Graf 19a, 19b Rozdělení mandátů v zastupitelstvu vzešlém z voleb v roce 2010 a složení rady

Zdroj: Data poskytnutá starostou obce – vlastní zpracování

Povolební vyjednávání vedlo k vytvoření koalice tří uskupení, sdružení nezávislých kandidátů Hrádek náš domov a stran Coexistencia a ČSSD. Tyto strany obsadily 10 mandátů. V opozici působily Věci veřejné se 3 zastupiteli a sdružení nezávislých kandidátů Hrádek 2010, které mělo 2 mandáty.

Vládnoucí koalici bychom mohli opět pojmenovat jako nadměrnou ideově propojenou.¹⁴² V rámci stranického posunu došlo k zániku sdružení nezávislých kandidátů Hrádek, lépe řečeno na jeho základech vzniklo sdružení nezávislých kandidátů Hrádek 2010. Sdružení nezávislých kandidátů Hrádek 2006 se transformovalo do strany Věci veřejné. Tři zástupci strany Coexistencie byli zvoleni do zastupitelstva potřetí za sebou. Druhé volební období působili ve stejném složení i zastupitelé ČSSD. Celkově ve volbách 2010 obhájilo svůj mandát 11 z 15 členů zastupitelstva.

¹⁴² BALÍK, S.: *Komunální politika obce, aktéři a cíle místní politiky* Praha: Grada, 2019. s. 192, ISBN 978-80-247-2908-4

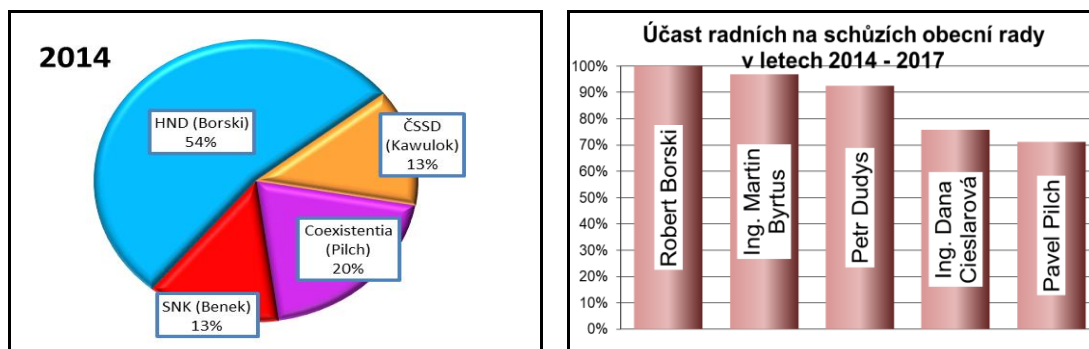
Obecní rada byla tvořena po 2 zástupcích uskupení nezávislých kandidátů Hrádek náš domov, strany Coexistentia a jednoho z ČSSD, kteří zasedali celkem 84. krát v rámci volebního období. Účast jednotlivých radních na schůzích je znázorněna v grafu číslo 19b. Prvním mužem obce byl zvolen Robert Borski, který společně Pavlem Pilchem a Josefem Byrtusem byl do zastupitelstva obce zvolen již počtvrté. Seznam kandidátů a zastupitelů včetně jejich stranické příslušnosti a počtu obdržovaných hlasů je zpracován v příloze číslo 27.

4.7.7 Komunální volby 2014

Volby do obecních zastupitelstev vyhlášené na 10. a 11. 10. 2014 byly co do účasti voličů těmi nejslabšími. V celorepublikovém průměru aktivního volebního práva využilo pouze 44,45 %¹⁴³ oprávněných voličů. V obci Hrádek pasivního volebního práva v těchto volbách využilo 60 občanů, kandidujících za čtyři strany či uskupení. Tato participace představovala podíl 3,3 % obyvatel obce. Stranické složení kandidátek už můžeme nazvat jako konsolidované, když každé ze čtyř uskupení poslalo do voleb 15 kandidátů.

Samotných voleb se zúčastnilo 865 občanů, kteří představovali 58,76 % z 1472 oprávněných voličů. I když je zde patrný marginální pokles -0,31 % oproti volbám v roce 2010 a -1,14 % oproti roku 2006, můžeme situaci ohledně účasti občanů ve volbách do obecního zastupitelstva nazvat jako ustálenou. I přes mírný pokles, voliči v obci Hrádek převýšili celostátní průměr o 14,31 %. V novodobé historii obce se jednalo o třináctou nejvyšší účast ze 40 voleb, které na území obce proběhly.

Graf 20a, 20b Rozdělení mandátů v zastupitelstvu vzešlém z voleb v roce 2014 a složení rady

Zdroj: Data poskytnutá starostou obce – vlastní zpracování

¹⁴³ Český statistický úřad [Online]. [Citováno 2017-10-29]. Dostupné na: <https://www.volby.cz/pls/kv2014/kv6?xjazyk=CZ&xid=1>

Vítězem voleb se stalo sdružení nezávislých kandidátů Hrádek náš domov se ziskem 8 mandátů, následované stranou Coexistentia se 3 mandáty, ČSSD a sdružení nezávislých kandidátů Hrádek získali po dvou mandátech. Podrobné složení zastupitelstva znázorňuje graf číslo 20a. Věkový průměr zastupitelů byl 48 let, věkový rozdíl mezi nejmladším a nejstarším zastupitelem byl 31 let. Zastupitelstvo bylo genderově složeno v poměr 11 mužů ku 4 ženám. Od ustavujícího zasedání do 30. 10. 2017 zasedalo zastupitelstvo 20. krát.

Po volbách došlo k pokračování spolupráce z předchozího volebního období mezi sdružením nezávislých kandidátů Hrádek náš domov, které získalo 8 zastupitelů a stranou Coexistentia se 3 zastupiteli. Strana ČSSD a sdružení nezávislých kandidátů Hrádek, získali po 2 mandátech. Dle slov starosty, se i tato uskupení podílí na vládnutí, ale zůstávají mimo koalici. Jedná se tedy o vytvoření nadměrně ideově propojené¹⁴⁴ koalice.

Ve volbách 2014 obhájilo svůj mandát 8 z 15 členů zastupitelstva. Lídři politických uskupení však zůstali stejní. Rada doznala pouze jedné změny a je složena z 3 zástupců sdružením nezávislých kandidátů Hrádek náš domov a 2 zástupců strany Coexistentia. Lídr ČSSD je předsedou komise pro výběrová řízení. Obecní rada zasedala k 30. 10. 2017 72. krát v rámci volebního období. Účast je znázorněna v grafu číslo 20b. Prvním mužem obce je zvolen podruhé v řadě Robert Borski, který byl společně Pavlem Pilchem do zastupitelstva obce zvolen již popáté. Seznam kandidátů a zastupitelů včetně jejich stranické příslušnosti a počtu obdržných hlasů je zpracován v příloze číslo 28.

Toto volební období se nevyznačuje žádným stranickým posunem, došlo však k věkové obměně v rámci uskupení a stran.

¹⁴⁴ BALÍK, S. *Komunální politika obce, aktéři a cíle místní politiky* Praha: Grada, 2019. s. 192, ISBN 978-80-247-2908-4

5 Výsledky a diskuse

5.1 Shrnutí politického vývoje v obci po roce 1989

Pokud budeme chtít shrnout vývoj politické situace ve zkoumané obci, musíme nejprve zaměřit svou pozornost na občany jako voliče a jejich ochotu angažovat se v politice, a to jak právem aktivním, tak i pasivním. Po roce 1989 do 30. 10. 2017 proběhly ve volebním obvodu, který je v rámci obce pouze jeden, volby 37. krát. Jak podrobně ukazuje tabulka číslo 8, největší zájem občanů je pravidelně o volby komunální a parlamentní. Procentuálně nejvíce občanů-voličů přišlo vyjádřit svůj názor k referendu

Tabulka 8 Volby v obci řazené dle procentuální účasti voličů

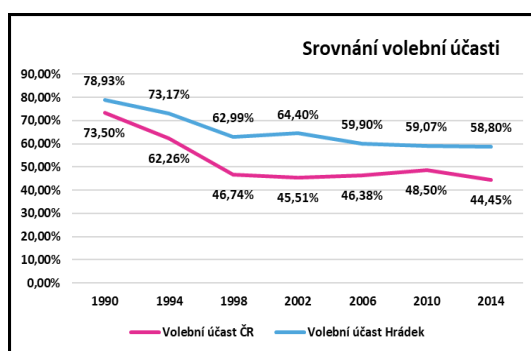
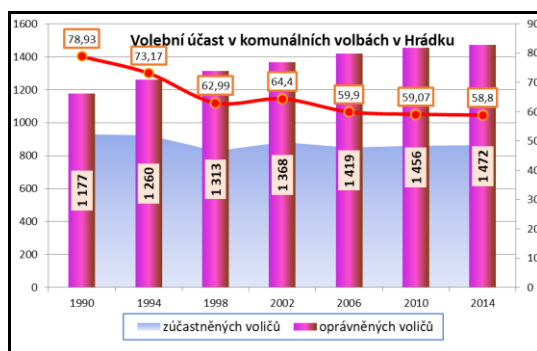
obec	Hrádek				
název	datum	voličů	hlasů	účast	pořadí
referendum vznik obce	8.6.1990	1 111	1 007	90,60%	1.
parlamentní volby	5.6.1992	1 184	992	86,23%	2.
parlamentní volby	31.5.1996	1 247	1 010	81,80%	3.
komunální volby	24.11.1990	1 177	929	78,93%	4.
komunální volby	18.11.1994	1 260	922	73,17%	5.
parlamentní volby	19.6.1998	1 296	909	70,60%	6.
komunální volby	1.11.2002	1 368	881	64,60%	7.
parlamentní volby	2.6.2006	1 408	890	63,49%	8.
komunální volby	13.11.1998	1 313	827	62,99%	9.
parlamentní volby	20.10.2017	1 478	905	61,23%	10.
komunální volby	20.10.2006	1 419	850	59,90%	11.
komunální volby	15.10.2010	1 456	860	59,07%	12.
komunální volby	4.10.2014	1 472	865	58,76%	13.
senátní volby 1. kolo	15.10.2010	1 456	804	58,52%	14.
prezidentské volby 1. kolo	11.1.2013	1 476	842	57,59%	15.
parlamentní volby	28.5.2010	1 433	802	56,66%	16.
parlamentní volby	14.6.2002	1 370	763	56,13%	17.
parlamentní volby	25.10.2013	1 454	800	55,78%	18.
senátní volby 1. kolo	13.11.1998	1 313	654	53,39%	19.
prezidentské volby 2. kolo	25.1.2013	1 467	771	52,76%	20.

obec	Hrádek				
název	datum	voličů	hlasů	účast	pořadí
referendum připojení k EU	13.6.2003	1 370	596	45,40%	21.
senátní volby 2. kolo	22.10.2010	1 456	587	40,32%	22.
krajské volby	12.11.2000	1 349	524	39,07%	23.
krajské volby	7.10.2016	1 488	577	38,78%	24.
senátní volby 1. kolo	7.10.2016	1 488	577	38,78%	25.
krajské volby	17.10.2008	1 430	508	36,01%	26.
krajské volby	5.11.2004	1 398	373	29,90%	27.
senátní volby 1. kolo	5.11.2004	1 398	385	29,76%	28.
krajské volby	12.10.2012	1 464	400	28,01%	29.
senátní volby 1. kolo	15.11.1996	1 263	322	25,89%	30.
senátní volby 2. kolo	14.10.2016	1 488	347	23,32%	31.
eurovolby	11.6.2004	1 395	308	22,22%	32.
senátní volby 2. kolo	22.11.1996	1 263	264	20,98%	33.
eurovolby	5.6.2009	1 430	274	19,23%	34.
senátní volby 2. kolo	12.11.2004	1 398	211	15,09%	35.
senátní volby 2. kolo	20.11.1998	1 313	169	13,02%	36.
eurovolby	23.5.2014	1 476	178	12,06%	37.

Zdroj: Data poskytnutá obecním úřadem – vlastní zpracování

(petici) o osamostatnění obce v roce 1990 a to 90,6 % a nejméně k volbám do evropského parlamentu v roce 2014, a to pouhých 12,6 %. V rámci časového horizontu musíme konstatovat, že voličská účast postupně klesá ve všech druzích hlasování.

Graf 21a, 21b Volební účast v komunálních volbách 1990–2014 a srovnání s ČR

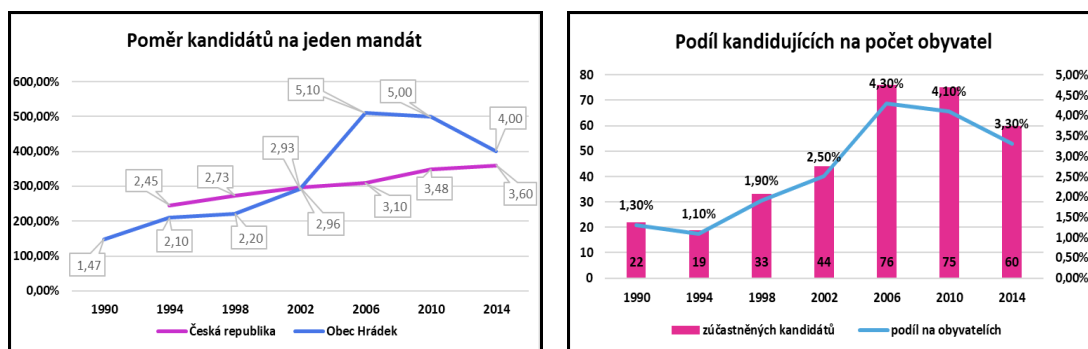

Zdroj: Data poskytnutá obecním úřadem ve srovnání s daty ČSÚ – vlastní zpracování

Pokud se zaměříme pouze na volbu samosprávy, tak po výraznějších poklesech ve volebních rocích 1994 a 1998, se participace občanu prostřednictvím aktivního volebního práva ustálila a osciluje pod hranicí 60 %. Podrobněji situaci znázorňuje graf číslo 21a. Graf číslo 21b potom znázorňuje srovnání volební účasti ve zkoumané obci s volební účastí v České republice. Nejde si nevšimnout, že účast v obci výrazně převyšuje tu celorepublikovou. Nejmenší rozdíl byl zaznamenán v roce 1990, a to 5,43 %, nejvyšší pak ve volbách v roce 2002, a to o neuvěřitelných 18,89 %.

Pasivní volební účast v obci rovněž prošla svým vývojem, když oproti té aktivní nebyla vždy vyšší. V 90. letech minulého stolení byla tato forma participace pod celorepublikovým průměrem a dosahovala 1,4 až 2,2 kandidátů na jeden obsazovaný mandát. Zlom nastal v roce 2002, kdy se poměr v obci a celé České republice vyrovnal. A následně již byl poměr větší v obci Hrádek. Přehlednější znázornění podílu kandidátů na jeden mandát a počet obyvatel, ukazuje graf číslo 22a. V obou případech, tedy v poměru kandidátů na jeden mandát zastupitelstva a v podílu kandidátů na celkovém počtu obyvatel, byl podíl nejvyšší v roce

Graf 22a, 22b Poměr kandidátů na jeden mandát a počet kandidátů k počtu obyvatel obce

Zdroj: Data poskytnutá obecním úřadem ve srovnání s daty ČSÚ – vlastní zpracování

2006. Můžeme tedy říci, že v tomto roce byla participace občanů formou pasivního volebního práva nejvyšší. Věková struktura kandidátů a zastupitelů je podrobně zpracována v tabulce číslo 9. Nejmladší zastupitelstvo působilo v obci po volbách v roce 1998, když průměrný věk

Tabulka 9 Věková struktura kandidátů a zastupitelů

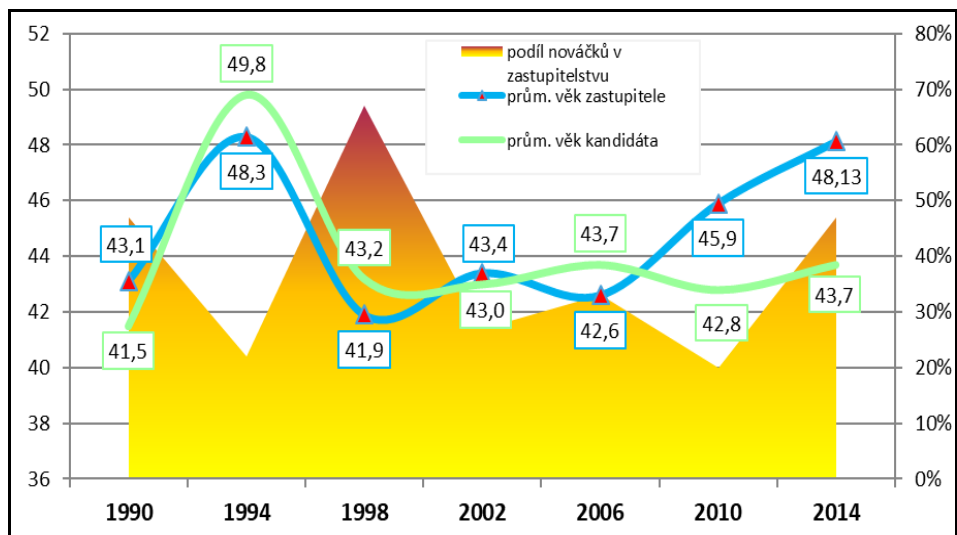
rok	1990	1994	1998	2002	2006	2010	2014
průměrný věk kandidáta	41,5	49,8	43,2	43,0	43,7	42,8	43,7
průměrný věk zastupitele	43,1	48,3	41,9	43,4	42,6	45,9	48,1
nekandidujících zastupitelů	7	3	2	3		3	4
podíl nováčků v zastupitelstvu	47 %	22 %	67 %	27 %	33 %	20 %	47 %

Zdroj: Data poskytnutá obecním úřadem – vlastní zpracování

zastupitele byl 41,9 let. Tato změna oproti roku 1994 není náhodná a souvisí z výše popisovaným problémem v obci ohledně výstavby dopravního koridorů. Nejvíce nováčků pak bylo součástí zastupitelstva rovněž v tomto roce. Nejméně nových tváří pak obohatilo

zastupitelstvo po volbách v letech 1994 a 2010, kdy se jednalo o 22 %, respektive 20 % nových zastupitelů. Volební rok 2006 byl jedinečný tím, že v něm opětovně kandidovali, všichni zvolení zastupitelé z voleb v roce 2002. Podrobněji data znázorňuje graf číslo 23. Pokud pak budeme chtít zhodnotit politická uskupení, tak za 27 let novodobé komunální

Graf 23 Věková struktura kandidátů, zastupitelů a podíl nováčků

Zdroj: Data poskytnutá starostou obce – vlastní zpracování

politiky působilo či působí na území obce 6 politických stran a 7 sdružení nezávislých kandidátů. Podrobně znázorněno v tabulce číslo 10. Po volbách v letech 1990, 1994, 2010

Tabulka 10 Rozdělení mandátů zastupitelstva dle volebních období

	1990	1994	1998	2002	2006	2010	2014	
		%	%	%	%	%	%	
OF (Kawulok)	12	80						
KSČM (Dorda)	1	6						
PHČZD (Cieslarová)	1	7						
Coexistencia (Pílich)	1	7	6	67	3	20	3	20
VV (Targová)						3	20	
ČSSD (Kawulok)					2	13	2	13
ViViT (Cieslar)		2	22					
NZK		1	11	4	27			
SNK (Tomčala)			8	53	9	60	4	27
SNK (Kawulok)				3	20			
SNK1 (Byrtus)					3	20	2	13
SNK (Benek)							2	13
HND (Borski)					3	20	4	27
Celkem	15	9	15	15	15	15	15	

Zdroj: Data poskytnutá starostou obce – vlastní zpracování

v obcením zastupitelstvu převažovali zástupci politických stran, v letech 1998, 2002, 2006 a 2014 získali více mandátů zástupci seskupení nezávislých. Prvním mužem radnice byl zastupitel za politickou stranu pouze v letech 1990, 1994, v následujících komunálních

volbách v letech 1998, 2002, 2006, 2010 a 2014, získali tento post už jen zástupci uskupení nezávislých. V letech 1990 a 1994, kdy volby vyhrálo Občanské fórum, respektive Coexistentia, povolební vyjednávání prakticky neprobíhalo, když vítězná uskupení získala 73 %, respektive 67 % mandátů zastupitelstva. V letech následujících pak vyjednávání vždy vedlo k vytvoření nadměrné ideově propojené nebo všestranné koalice. V obci Hrádek nikdy nebyla sestavena minimální vítězná koalice.

Účast agrárních stran na politickém životě obce byla zjištěna pouze v roce 1990, kdy kandidovaly dvě zástupkyně Politického hnutí členů zemědělských družstev. Ing. Dana Cieslarová následně po celé volební období byla členkou zastupitelstva obce. Následnou absenci politického subjektu tohoto druhu, podporují i socioekonomické ukazatele, které jsme zjistili a specifikovali v grafu 5a) a 5b). V prvovýrobě, tedy zemědělství, lesnictví a rybnářství pracuje v obci pouhých 1,5 %¹⁴⁵ obyvatel, což je pod průměrem republikovým, Evropské unie i světovým viz tabulka číslo 1.

Do politického života obce po roce 1989 nikdy nezasáhla nábožensky laděná uskupení, přestože religiozita obyvatel zkoumané obce je vysoká a dosahuje 52 %. Podrobnější údaje jsou uvedeny v grafu 3a). Tuto skutečnost nemůžeme opírat územně (oblast Jablunkovska), ale výhradně lokálně (území obce). Protože v sousední obci Milíkov, která je velikostně, národnostním složením i mírou religiozity obyvatel zcela srovnatelná se zkoumanou obcí, je etablovanou stranou Křesťanská a demokratická unie-Československá strana lidová, s pravidelným ziskem odevzdaných hlasů přes 30 %. Odlišnost byla v rámci pohovorů zdůvodněna druhem církve. Zatím co v Hrádku, jsou pouze evangelické sakrální stavby a 52,5 % věřících obyvatel obce přiznává evangelickou církev, v obci Milíkov je stav opačný a 51,6 % věřících se hlásí k římskokatolické církvi.¹⁴⁶

Starosta Robert Borski dále uvedl, že zástupci evangelické církve v obci jsou liberálnější, demokratičtější, bez politických ambicí a obec v oblasti rozvoje podporují (např. dispoziční právo obce na tři sociální byty v budově modlitebny Církve bratrské) a za obec i starostu se modlí.

Stabilita politických uskupení a především mezistranický posun byla podrobněji popsána v kapitole „Analýza výsledků voleb“. V závěru však musíme konstatovat, že pouze jediná politická strana, a to strana národnostních menšin Coexistentia vysílá své kandidáty do komunálních voleb nepřetržitě. Ve všech volbách její zástupci získali mandát zastupitele

¹⁴⁵ Byla použita data ČSÚ – Sčítání lidu, domů a bytů 2011 v České republice

¹⁴⁶ Byla použita data ČSÚ – Sčítání lidu, domů a bytů 2011 v České republice

a výjma roku 1990 byli vždy součástí vládní koalice na radnici. Jedná se o zavedenou stranu s dlouhodobě stabilní voličskou základnou v obci. Při analýze voleb jsme zjistili následující podíl polské národnostní komunity na politickém životě, potažmo na samosprávě v obci. V počtu kandidátů do místního zastupitelstva převažovali v letech 1990, 1998, 2010 zástupci české národnosti a v letech 1994, 2002, 2006 zástupci národnosti polské. Ve volebním roce 2014 pak obě národnosti byly zatoupeny shodným počtem kandidátů. Konkrétní stavy pasivní volební účasti v jednotlivých rocích, včetně procentuálního vyjádření znázorňuje tabulka číslo 11.

Tabulka 11 Národnostní struktura kandidátů zastupitelstva

rok	1990		1994		1998		2002		2006		2010		2014	
národnost		%		%		%		%		%		%		%
polská	10	45	11	58	15	45	28	64	40	53	32	43	30	50
ostatní	12	55	8	42	18	55	16	36	36	47	43	57	30	50

Zdroj: Data získána na základě odborného úsudku starosty obce – vlastní zpracování

Voliči pak svou aktivní účastí rozhodli o národnostním složení zastupitelstva v tomto poměru. Česká národnost převažovala v zastupitelstvích po volbách v letech 1994, 2002, 2006, 2014, polská pak v letech 1990, 1998, 2010. Konkrétní složení zastupitelstva obce dle národnosti, včetně procentuálního vyjádření znázorňuje tabulka číslo 12.

Tabulka 12 Národnostní struktura zvolených zastupitelů

rok	1990		1994		1998		2002		2006		2010		2014	
národnost		%		%		%		%		%		%		%
polská	8	53	4	44	8	53	7	47	7	47	8	53	6	40
ostatní	7	47	5	56	7	47	8	53	8	53	7	47	9	60

Zdroj: Data získána na základě odborného úsudku starosty obce – vlastní zpracování

Zastupitelé pak svým vyjednáváním rozhodli o složení rady s převahou české národnosti v letech 1990, 2002, 2006 a polské v letech 1994, 1998, 2010 a 2014, viz tabulka číslo 13. Funkci starosty pak vykonával občan hlásící se k české národnosti v letech 1998,

Tabulka 13 Národnostní struktura rady obce

rok	1990		1994		1998		2002		2006		2010		2014	
národnost/starosta		%		%		%		%		%		%		%
polská	2	S	7	S	3		2		2		3		3	
ostatní	3		2		2	S	3	S	3	S	2	S	2	S

Zdroj: Data získána na základě odborného úsudku starosty obce – vlastní zpracování

2002, 2006, 2010 a 2014. Jednalo se o Pavla Tomčalu a současného prvního muže radnice Roberta Borského. V letech 1990 a 1994 byl starostou Ing. Jan Kawulok za stranu Coexistentia.

6 Závěr

Při formulování cíle práce, byly položeny dvě hlavní výzkumné otázky. První řeší zařazení místního politického systému v obci Hrádek do kategorizace obcí, kterou formuloval Jüptner a stanovil hranice oddělení nejmenších obcí a obcí menší střední velikosti počtem 1700 obyvatel, dále pak druhem a počtem politických subjektů.¹⁴⁷

V Hrádku dle provedeného zkoumání sice není zastoupeno plné politické spektrum působící na národní úrovni, ale politická scéna se skládá výhradně z politických stran, do nichž výše jmenovaný autor započítává i organizovaná sdružení nezávislých kandidátů. Snaha kandidovat jednotlivě se v obci vyskytovala pouze ve volebních rocích 1994 a 1998. Tyto roky se vyznačovaly i nenaplněnými kandidátními listinami politických stran.

Počínaje volbami v roce 2002 kandidují výhradně politické strany a organizovaná sdružení nezávislých kandidátů. Aktivními politickými stranami v obci jsou strana národnostních menšin Coexistentia, která působí nepřetržitě od roku 1990 a Česká strana sociálně demokratická od voleb v roce 2006. V minulosti v obci fungovaly Občanské fórum, Komunistická strana Čech a Moravy, Politické hnutí členů zemědělských družstev a Věci veřejné. Každý z těchto politických subjektů pouze jedno volební období.

Místními politickými formacemi jsou Sdružení nezávislých kandidátů–Hrádek od roku 2002 a Hrádek náš domov od roku 2006, který však v posleních volbách působil pod hlavičkou politické strany Starostové a nezávislí. V minulosti místní politickou scénu obohatilo dalších pět uskupení nezávislých kandidátů s různým přivlastkem. Jejich členové však posléze přestoupili do jiných uskupení či stran, nebo veřejný život opustili a uskupení zanikla.

Dle teorie koalic byla v obci vždy vytvořena nadměrná ideově propojená koalice, když mimo radu „v opozici“ zůstávalo jedno či dvě politická uskupení. Politická vyjednávání po volbách byla vedena především snahou o obsazení míst v radě a volbou starosty. V rámci usnesení však vzastupitelé opozičních subjektů většinou hlasovali s vedením obce. Jediným případem, kdy v obci byla vytvořena všestranná koalice byl volební rok 1998, a to jako důsledek odstoupení bývalého starosty. Společným úsilím všech nových zastupitelů, bylo zmírnit dopad rozhodnutí bývalého vedení, souvisejícího s výstavbou dopravního koridoru vedeného středem obce. Zkoumaná obec je jednou z 1475¹⁴⁸ obcí, kde se volí rada obce.

¹⁴⁷ JÜPTNER, P.: Komunální koalice a politické modely. *Politologická revue* č. 2, 2004, s. 80-101.

¹⁴⁸ BALÍK, S., GONGALA, P., GREGOR, K.: *Dvacet let komunálních voleb v ČR* Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury Masarykova univerzita 2015. s. 77, ISBN 978-80-7325-381-3

Výjimku tvořil rok 1994, kdy bylo voleno pouze devítičlenné zastupitelstvo. Na základě zjištěných skutečností můžeme jednoznačně potvrdit platnost Jüptnerovy klasifikace na zkoumanou obec a zařadit jí nejen počtem obyvatel 1841,¹⁴⁹ ale i funkčním politickým systémem, do obcí menší střední velikosti.

K ověření učiněného závěru posoudíme obec Hrádek i dle kategorizace Perlína.¹⁵⁰ Tento autor pro vymezení venkovské obce zmiňuje tři přístupy. Prvním je počet obyvatel obce statisticky stanovený na hranici 2000 obyvatel. Druhým, i dle samotného autora zcela nevhodným kritériem, je vymezení venkovských obcí podle jejich správního statutu, tedy obec – městys – město. Třetím je systém evropského srovnání, kdy statistický úřad Evropské unie Eurostat používá ukazatele hustoty obyvatel podle jednotek NUTS III. Dle tohoto ukazatele je venkovskou obcí ta obec, kde žije méně než 150 obyvatel na km².

Z Perlínových přístupů nesplňuje zkoumaná obec první dva. Počtem obyvatel 1841 je pod stanovenou hranicí a současně nesplňuje druhý přístup, jelikož má status obce. Při použití ukazatele hustoty osídlení je obec Hrádek s 188,43 obyvateli na km² řazena mimo venkovský prostor.

V rámci dílčího cíle identifikace aktérů politického procesu jsme zkoumali, kdo z nich je nositelem iniciativy při rozhodování o významných tématech v obci v oblasti rozvoje a investic. Na podkladě rozhovorů se musíme jednoznačně přiklonit k autorům výzkumu v této oblasti¹⁵¹ a konstatovat, že i ve zkoumané obci to je jednoznačně její starosta. Ten však formou anonymního dotazníkového šetření pravidelně oslovuje místní obyvatele k získání širšího a komplexnějšího názorů.

Druhá výzkumná otázka byla zaměřena na unikum zkoumané obce, kterým je národnostní složení obyvatel a podíl jednotlivých národnostních skupin na činnosti samosprávy obce. Zkoumáním demografických údajů jsme zjistili, že o občanech obce hlásících se k polské národnosti, nemůžeme po celé období po roce 1989 hovořit jako o menšině. Na základě analýzy údajů Českého statistického úřadu, konkrétně sčítání lidu, domu a bytů v letech 1991, 2001 a 2011, byli občané obce hlásící se k polské národnosti, v roce 1991 většinovým obyvatelstvem s 48,63 %, následování občany národnosti české s 47,01 % a 4,36 % občanů uvedlo jinou národnost mimo tyto dvě dominující. V roce 2001 se při sčítání lidu přihlásilo k české národnosti 54,39 %, k polské 42,78 % a jinou národnost

¹⁴⁹ Český statistický úřad [Online]. [Citováno 2017-08-27]. Dostupné na: <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>

¹⁵⁰ PERLÍN, R.: *Vymezení venkovských obcí v Česku*. Deník veřejné správy 14. 7. 2009 [Online]. [Citováno 2017-11-13]. Dostupné na: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6384068>

¹⁵¹ KOPŘIVA, R., ČOPIK, J., ČMEJREK, J.: *Mechanismy rozhodování o investičních záměrech a rozpočtech obcí*. Praha 2017 Katedra humanitních věd, Provozně ekonomická fakulta, Česká zemědělská univerzita

uvedlo 2,83 % obyvatel. Od tohoto sčítání můžeme občany polské národnosti označit jako menšinu. Sčítáním v roce 2011 byla zjištěna tato data. K české národnosti se přihlásilo 47,34 % obyvatelstva, k polské 33,05 % obyvatelstva a 3,9 % obyvatel uvedlo národnost jinou. Toto sčítání lidu však poskytlo možnost se v otázce národnosti nevyhranit a tuto příležitost využilo 13,8 % obyvatel.

Jak bylo uvedeno dříve, historicky na území české republiky probíhaly polemiky především z důvodů rozvoje a v národnostně smíšených obcích se k rozvoji přidával i národnostní aspekt. V rámci dílčího cíle druhé výzkumné otázky jsme zjišťovali, jaký je vliv polské národnostní menšiny na činnost samosprávy obce. Výzkumem, který se zabýval obdobím od roku 1989 do voleb v roce 2014, bylo prokázáno, že příslušníci této skupiny jsou politicky velmi aktivní. Z celkového počtu kandidátů na zastupitele obce se z polské národnostní menšiny rekrutovalo 43 % - 58 %. Tuto národnost pak v témže období v kolektivním orgánu obce reprezentovalo 40 % - 53 % zastupitelů. Rada obce byla vždy složena v poměru 3:2 s převahou Poláků v letech 1998, 2010 a 2014 a Čechů v letech 1990, 2002, 2006. V roce 1994 rada nebyla vytvořena a v devítičlenném zastupitelstvu byl poměr 7:2 ve prospěch Poláků. Starostou byl zvolen občan polské národnosti v letech 1990 a 1994. V letech 1998, 2002, 2006, 2010 a 2014 je prvním mužem radnice Čech.

Z výše uvedeného shrnutí je zřejmé, že v národnostně smíšené obci Hrádek se na jejím chodu, rozvoji i strategickém směřování, rovnoměrně podílejí obě národnosti. Při hledání odpovědí, zda jsou v rámci tohoto směřování upřednostňovány tendence národnostní nebo rozvojové, jsme učinili závěr, že rozvojové. V obci sice na národnostní platformě můžeme nalézt příležitostné třenice o popisný název části obce v jazyce menšiny či rivalitu ve vedení národnostně smíšených spolků. Jedná se však v kontextu rozvoje obce o poměrně nepodstatné polemiky. Ve stěžejních záležitostech směřování obce panuje na úrovni zastupitelstva i rady shoda a hlasování a diskuse se vedou zásadně v oblasti financí. Stanovisko vedení obce je podpořeno i výsledky anonymních dotazníkových šetření. V roce 2013 se k otázce národnostního soužití vyjádřili pouze 4 respondenti z 526 a v roce 2017 to byli 2 respondenti z 91. Z těchto 6 názorů pak byly 2 pozitivní ve smyslu rovného přístupu vedení obce k občanům.

Starosta obce Robert Borski dále uvedl, že snahou obce je v občanech budovat místní patriotismus a eliminovat nacionalismus. Dále však uvedl, že současný stav, kdy obě národnosti spolupracují v zájmu blaha obce, se může změnit v případě vstupu populistické osobnosti do místní politiky.

7 Seznam použitých zdrojů

7.1 Monografie:

- BALÍK, S.: *Metodologie výzkumu komunální politiky*. In. Fiala, P. Strmiska, M. (Eds.) *Víceúrovňové vládnutí: teorie, přístupy, metody*. Brno: Institut pro srovnávací politologický výzkum Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity, 2005. ISBN 80-7325-074-8
- BALÍK, S.: *Komunální politika obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2908-4
- BALÍK, S., GONGALA, P., GREGOR, K.: *Dvacet let komunálních voleb v ČR* Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury Masarykova univerzita 2015. ISBN 978-80-7325-381-3
- BERNARD, J. – KOSTELECKÝ, T., - ILLNER, M., - VOBECKÁ, J.: *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. Praha: SLON, 2011. ISBN 978-80-7419-069-8
- BORSKI, R.: *Územní plán a rychlostní komunikace*, Hrádecké noviny 5–6/1998
- BROKL, L. a kol.: *Reprezentace zájmů v politickém systému České republiky*. 1.vyd, Praha: Sociologické nakladatelství, 1997. ISBN 80-85850-48-6
- ČMEJREK, J.: *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha: Alfa nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-87197-00-4
- ČMEJREK, J. - BUBENÍČEK, V. - ČOPIK, J.: *Demokracie v lokálním politickém prostoru: specifika politického života v obcích ČR*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3061-5
- ČMEJREK, J., KOPŘIVA, R.: *Základy veřejné správy* Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2008. ISBN 978-80-213-1626-3
- ČOPIK, J.: *Proměny a kontinuita české komunální politiky – územní samospráva v nové době (1850–2010), díl I. do roku 1945*. Praha: Scriptorium spolek pro nekomerční vydávání odborné literatury, 2014. ISBN 978-80-87271-89-6
- GAWRECKI, D., a kol.: *Dějiny Českého Slezska 1740-2000 I.-II*. Opava: Slezská univerzita, Filozoficko-přírodovědecká fakulta, Ústav historie a muzeologie, 2003. ISBN 80-7248-226-2
- Historický ústav AV ČR, V.V.I, Kongres Poláků v ČR: *Státní politika vůči polské menšině na Těšínsku 1945-1949 – výběrová edice dokumentů* 1. vyd. Praha-Český Těšín: Nakladatelství historického ústavu 2011. s. 12 ISBN 978-80-7286-194-1
- JÜPTNER, P.: *Komunální koalice a politické modely*. Politologická revue č. 2, 2004
- KOPŘIVA, R., ČOPIK, J., ČMEJREK, J.: *Mechanismy rozhodování o investičních záměrech a rozpočtech obcí*. Praha 2017 Katedra humanitních věd, Provozně ekonomická fakulta, Česká zemědělská univerzita
- KOUDELKA, Z.: *Samospráva*. Praha: Právnické a ekonomické nakladatelství a knihkupectví B. Hořínkové a J. Tuláčka, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5
- KOUDELKA, Z.: *První předpisy Samosprávy*. Praha: Právnické a ekonomické nakladatelství a knihkupectví B. Hořínkové a J. Tuláčka, 2008. ISBN 978-80-7201-690-7
- KOUDELKA, Z.: *Obecní samospráva Zákon o obcích v komentovaném znění*. Brno: Nakladatelství Doplněk, 2006. ISBN 80-7239-193-3

- KOPECKÝ, M.: *Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva*. Praha, 2. vydání: Wolters Kluwer ČR, 2017. ISBN 978-80-7552-719-6
- MALAST, J.: *Teoretická východiska obecní samosprávy v České republice* Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2016. ISBN 978-80-261-0657-9
- PETKOVÁ, J.: *Finance územní samosprávy*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN 978-80-7357-614-1
- REKTOŘÍK, J., ŠELEŠOVSKÝ, J., a kolektiv: *Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací*. Brno: Masarykova univerzita v Brně 1999, ISBN 80-210-2126-8
- ŠARADÍN, P. – OUTLÝ, J.: *Studie o volbách do zastupitelstev v obcích*. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 2004. ISBN 80-244-0798-1
- VANÍČEK, J.: *Lokální politika*. Opava: Slezská univerzita v Opavě, 2009. ISBN 978-80-7248-558-1

7.2 Internetové zdroje:

- Český statistický úřad Demografické údaje obcí [Online]. [Citováno 2017-08-27].
Dostupné na: <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>
- PERLÍN, R.: *Vymezení venkovských obcí v Česku*. Deník veřejné správy 14. 7. 2009 [Online]. [Citováno 2017-11-13]. Dostupné na: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6384068>
- Obec Hrádek – časová osa - [Online]. [Citováno 2017-11-07].
Dostupné na: <http://www.obchradek.cz/moje-obec/soucasnost/>
- Pojem samospráva, znaky a druhy [Online]. [Citováno 2017-09-01]. Dostupné na: <https://www.epravo.cz/top/clanky/pojem-samosprava-znaky-a-druhy-15446.html>
- Statistický lexikon obcí na Moravě a ve Slezsku, vydaný Ministerstvem vnitra a Státním úřadem statistickým na základě výsledků sčítání lidu z 15. února 1921, Praha 1924, knihkupectví Bursík a Kohout [Online]. [Citováno 2017-11-12]. Dostupné na: https://ia600403.us.archive.org/7/items/statisticky_lexikon-Morava-1924/statisticky_lexikon-Morava-1924.pdf
- Strýčice [Online]. [Citováno 2017-09-23]. Dostupné na: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Str%C3%BD%C4%8Dice>
- Reservations and Declarations for Treaty No.148 - European Charter for Regional or Minority Languages, stav k 1.10.2017 [Online]. [Citováno 2017-10-01]. Dostupné na: <http://www.coe.int/en/web/conventions/search-on-treaties/-/conventions/treaty/148/declarations>
- Obecná historie [Online]. [Citováno 2017-10-04]. Dostupné na: <http://www.obchradek.cz/moje-obec/historie/obecna-historie/>
- Demografické údaje obce Hrádek Český statistický úřad [Online]. [Citováno 2017-10-08].
Dostupné na: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf>
- Český statistický úřad – Sčítání lidu, domů a bytů 2011 v České republice [Online]. [Citováno 2017-10-08]. Dostupné na: <https://www.volby.cz/>
- CIA The World factbook *GDP - composition, by sector of origin* [Online]. [Citováno 2017-11-13]. Dostupné na: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/fields/2012.html>

Míra nezaměstnanosti, Český statistický úřad [Online]. [Citováno 2017-10-14]. Dostupné na: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=uziv-dotaz#k=5&pvokc=43&uroven=70&w=>

Církev bratrská v Hrádku [Online]. [Citováno 2017-10-14]. Dostupné na: <http://www.naskale.info/socialni-bydleni/>

Slezská církev evangelická - augsburského vyznání [Online]. [Citováno 2017-10-14]. Dostupné na: <http://www.sceav.cz/cs/historie/item/879-stru%C4%8Dn%C3%A1-historie-slezsk%C3%A9-c%C3%ADrkve-evangelick%C3%A9-a-v>

BORSKI, R.: *Hrádek slaví sto let hasičské organizace* Třinec: Týdeník Hutník 4. 8. 2008. [Online]. [Citováno 2017-10-15]. Dostupné na: <http://www.obechradek.cz/hradek-slavi-sto-let-hasicske-organizace-hutnik-4-6-2008--3562cz64/>

Místní Agenda [Online]. [Citováno 2017-10-16]. Dostupné na: <http://ma21.cenia.cz/cs-cz/oma21.aspx>

Úřad vlády pro národnostní menšiny [Online]. [Citováno 2017-11-13]. Dostupné na: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/yybory-samospravy/yybory-v-obcich/vybory-pojednotlivych-mensinach---nemecka--polska-a-romska-59036/>

Usnesení výboru pro národnostní menšiny v obci Hrádek č. 1/2007, 1/2015 a 2/2015 [Online]. [Citováno 2017-09-19]. Dostupné na: <https://www.obechradek.cz/obecni-urad/usneseni-mensinoveho-vyboru/>

Výše schválených odměn neuvolněných zastupitelů obce Hrádek s platností od 1. 4. 2017. [Online]. [Citováno 2017-09-19]. Dostupné na: <http://www.obechradek.cz/vypis-usneseni-z-18-zasedani-zastupitelstva-obce-hradek-8-3-2017--9003cz24/>

7.3 Zákony a nařízení:

Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. [Online]. [Citováno 2017-09-01]. Dostupné na <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=1~2F1993&rpp=15#seznam>

Zákon č. 75/1919 Sb. z. a n., kterým vydává se řád volení v obcích republiky Československé [Online]. [Citováno 2017-09-07]. Dostupné na: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzge4v6nzvfuya>

Zákon č. 76/1919 Sb. z. a n., kterým se mění a doplňují některá ustanovení dosavadních obecních zřízení a městských statutů v Československé republice. [Online]. [Citováno 2017-09-07]. Dostupné na: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzge4v6nzwfuya>

Zákon č. 299/1938 Sb. z. a n., o autonomii Slovenskej krajiny [Online]. [Citováno 2017-09-12]. Dostupné na: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzgm4f6mrzhewta>

Zákon č. 328/1938 Sb. z. a n., o autonomii Podkarpatské Rusi [Online]. [Citováno 2017-09-12]. Dostupné na: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzgm4f6mzshawta>

Ústavní dekret č. 11/1944 Úř. věst. čsl., o obnovení právního pořádku, republikován vyhláškou č. 30/1945 Sb.

Ústavní dekret č. 18/1944 Úř. věst. čsl., o národních výborech a prozatímním Národním shromáždění, republikován vyhláškou č. 43/1945 Sb.

Ústavní zákon č. 150/1948Sb., ústava Československé republiky [Online]. [Citováno 2017-09-17]. Dostupné na: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzgg4f6mjvgawta>

Ústavní zákon č. 100/1960 Sb., ústava Československé socialistické republiky [Online]. [Citováno 2017-09-17]. Dostupné na: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzgyyf6mjvgawta>

Ústavní zákon č. 144/1968 Sb., o postavení národností v Československé socialistické republice. Dostupné na: <https://www.dauc.cz/dokument/?modul=pr&cislo=31253>.

Ústavní zákon č. 14/1990 Sb., o odvolávání poslanců zastupitelských sborů a volbě nových poslanců národních výborů. Dostupné na: Automatizovaný systém právních informací stav k 17. 9. 2017 do částky 103/2017Sb.

Ústavní zákon č. 23/1991 Sb., kterým se uvozuje Listina základních práv a svobod jako ústavní zákon Federálního shromáždění České a Slovenské Federativní Republiky. Dostupné na: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-23>

Ústavní zákon 294/1990Sb., kterým se mění a doplňuje ústavní zákon č. 100/1960 Sb., Ústava Československé socialistické republiky, a ústavní zákon č. 143/1968 Sb., o československé federaci, a kterým se zkracuje volební období národních výborů Dostupné na: Automatizovaný systém právních informací stav k 17. 9. 2017 do částky 103/2017Sb.

Zákon České národní rady 367/1990Sb., o obcích (obecní zřízení) Dostupné na: Automatizovaný systém právních informací stav k 17. 9. 2017 do částky 103/2017Sb.

Zákon České národní rady 368/1990Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích Dostupné na: Automatizovaný systém právních informací stav k 17. 9. 2017 do částky 103/2017Sb.

Ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky [Online]. [Citováno 2017-09-20]. Dostupné na: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=347~2F1997&rpp=15#seznam>

Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje [Online]. [Citováno 2017-09-20]. Dostupné na: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=248~2F2000&rpp=15#seznam>

Zákon č. 147/2000 Sb., o okresních úřadech [Online]. [Citováno 2017-09-20]. Dostupné na: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqgayf6mjvg4wte>

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) [Online]. [Citováno 2017-09-20]. Dostupné na: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=128~2F2000&rpp=15#seznam>

Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze [Online]. [Citováno 2017-09-20]. Dostupné na: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=131~2F2000&rpp=15#seznam>

Zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon) [Online]. [Citováno 2017-09-23]. Dostupné na: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=256~2F2013&rpp=15#seznam>

Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 181/1999, Evropská charta místní samosprávy [Online]. [Citováno 2017-09-23]. Dostupné na: <http://myop.martinandco.eu/pdf/evropska.pdf>

Zákon č. 15/2015 Sb., o zrušení vojenského újezdu Brdy, o stanovení hranic vojenských újezdů, o změně hranic krajů a o změně souvisejících zákonů (zákon o hranicích vojenských

újezdů), [Online]. [Citováno 2017-09-23]. Dostupné na:

<https://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=15~2F2015&rpp=15#seznam>

Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů [Online]. [Citováno 2017-09-30]. Dostupné na:

<https://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=491~2F2001&rpp=15#seznam>

Zákon č. 22/2004 Sb., ze dne 11. prosince 2000, o místním referendu a o změně některých zákonů [Online]. [Citováno 2017-10-01]. Dostupné na:

<https://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=22~2F2004&rpp=15#seznam>

Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii [Online]. [Citováno 2017-10-02]. Dostupné na:

<https://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=553~2F1991&rpp=15#seznam>

Statistický lexikon obcí v zemi Moravskoslezské, vydaný Ministerstvem vnitra a Státním úřadem statistickým na základě výsledků sčítání lidu z 1. prosince, Praha 1935, nakladatelství Orbis

Nářízení vlády č. 37/2003 Sb. Nářízení vlády o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev [Online]. [Citováno 2017-10-21]. Dostupné na:

<https://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=37~2F2003&rpp=15#seznam>

8 Přílohy

Příloha 1 Obyvatelstvo podle národnosti podle výsledků sčítání lidu v letech 1921-2001.....	93
Příloha 2 Obyvatelstvo obce Hrádek podle religiozity podle výsledků sčítání lidu 2011.....	94
Příloha 3 Obyvatelstvo obce Hrádek podle národnosti podle výsledků sčítání lidu 2011.....	94
Příloha 4 Obyvatelstvo obce Hrádek podle rodinného stavu podle výsledků sčítání lidu 2011.....	94
Příloha 5 Obyvatelstvo obce ČR, moravskoslezského kraje a obce Hrádek podle nejvyššího ukončeného vzdělání podle výsledků sčítání lidu 2011.....	95
Příloha 6 Obyvatelstvo obce Hrádek podle oboru ekonomické aktivity podle výsledků sčítání lidu 2011.....	95
Příloha 7 Obyvatelstvo obce Hrádek podle ekonomické aktivity podle výsledků sčítání lidu 2011.....	95
Příloha 8 Obyvatelstvo obce Hrádek podle postavení osob v zaměstnání podle výsledků sčítání lidu 2011.....	96
Příloha 9 Obyvatelstvo obce Hrádek podle místa výkonu práce podle výsledků sčítání lidu 2011.....	96
Příloha 10 Závěrečný účet hospodaření Sdružení obcí Jablunkovska za 2016.....	97
Příloha 11 Projekty SOJ spolufinancované Moravskoslezským krajem.....	98
Příloha 12 Projekty SOJ spolufinancované EU.....	99
Příloha 13 Zastupitele obce v letech 1990-2017.....	100
Příloha 14 Historický přehled členů rady od roku 1990.....	101
Příloha 15 Schválený rozpočet obce Hrádek na rok 2017.....	102
Příloha 16 Dotazník pro občany obce.....	105
Příloha 17 Vytřízené odpovědi otázku, co v obci postrádám.....	107
Příloha 18 Vytřízené odpovědi otázku, kam směřovat obec v budoucnu.....	107
Příloha 19 Vytřízené odpovědi otázku, kde vidíte silné stránky obce.....	107
Příloha 20 Vytřízené odpovědi otázku, kde vidíte slabé stránky obce.....	108
Příloha 21 Kooptovaný MNV po osamostatnění obce komunálních voleb.....	108
Příloha 22 Komunální volby 1990 kandidáti, zastupitelé, rada.....	109
Příloha 23 Komunální volby 1994 kandidáti, zastupitelé,.....	109
Příloha 24 Komunální volby 1998 kandidáti, zastupitelé, rada.....	110
Příloha 25 Komunální volby 2002 kandidáti, zastupitelé, rada.....	111
Příloha 26 Komunální volby 2006 kandidáti, zastupitelé, rada.....	112
Příloha 27 Komunální volby 2010 kandidáti, zastupitelé, rada.....	113
Příloha 28 Komunální volby 2014 kandidáti, zastupitelé, rada.....	114

9 Seznam grafů

Graf 1a, 1b Rozložení půdního fondu.....	44
Graf 2a, 2b Vývoj počtu obyvatel za období od 1991 do 2016 a věkové složení populace.....	44
Graf 3a, 3b Náboženské a národnostní složení obyvatel obce	45
Graf 4a, 4b Složení obyvatel obce dle rodinného stavu a nejvyššího dosaženého vzdělání.....	46
Graf 5a, 5b Složení obyvatel obce dle ekonomické aktivity	46
Graf 6a, 6b Složení obyvatel obce dle postavení v zaměstnání a místa jeho výkonu	48
Graf 7 Výše neinvestiční podpory spolkům z rozpočtu obce v roce 2017 (v tis. Kč)	52
Graf 8 Počet absolvovaných zastupitelstev od roku 1990 do 2017	57
Graf 9 Počet zasedání zastupitelstva od roku 1990 dle volebních období)	57
Graf 10 Počet schůzí rady od roku 1990 do 2017.....	60
Graf 11a, 11b Věkové složení respondentů a jejich pesimisticko - optimistické tendence	62
Graf 12a, 12b Co obyvatelům obce chybí a jejich názor na směřování obce.....	62
Graf 13a, 13b Silné a slabé stránky obce dle respondentů	63
Graf 14a, 14b Rozdělení mandátů v zastupitelstvu vzešlém z voleb v roce 1990 a složení rady	65
Graf 15a, 15b Rozdělení mandátů v zastupitelstvu vzešlém z voleb v roce 1994 a složení zastupitelstva.....	67
Graf 16a, 16b Rozdělení mandátů v zastupitelstvu vzešlém z voleb v roce 1998 a složení rady	69
Graf 17a, 17b Rozdělení mandátů v zastupitelstvu vzešlém z voleb v roce 2002 a složení rady	70
Graf 18a, 18b Rozdělení mandátů v zastupitelstvu vzešlém z voleb v roce 2006 a složení rady	71
Graf 19a, 19b Rozdělení mandátů v zastupitelstvu vzešlém z voleb v roce 2010 a složení rady	73
Graf 20a, 20b Rozdělení mandátů v zastupitelstvu vzešlém z voleb v roce 2014 a složení rady	74
Graf 21a, 21b Volební účast v komunálních volbách 1990–2014 a srovnání s ČR	76
Graf 22a, 22b Poměr kandidátů na jeden mandát a počet kandidátů k počtu obyvatel obce	77
Graf 23 Věková struktura kandidátů, zastupitelů a podíl nováčků.....	78

10 Seznam tabulek

Tabulka 1 Podíl sektorů na celku hospodářství	47
Tabulka 2 Podíl nezaměstnaných v rámci území.....	47
Tabulka 3 Zaměstnanci zařazení do obecního úřadu.....	61
Tabulka 4 Počty kandidátů za politické subjekty ve volbách 1990	65
Tabulka 5 Počty kandidátů za politické subjekty ve volbách 1994	66
Tabulka 6 Počty kandidátů za politické subjekty ve volbách 1998	68
Tabulka 7 Počty kandidátů za politické subjekty ve volbách 2002	70
Tabulka 8 Volby v obci řazené dle procentuální účasti voličů.....	76
Tabulka 9 Věková struktura kandidátů a zastupitelů.....	77
Tabulka 10 Rozdělení mandátů zastupitelstva dle volebních období.....	78
Tabulka 11 Národnostní struktura kandidátů zastupitelstva.....	80
Tabulka 12 Národnostní struktura zvolených zastupitelů.....	80
Tabulka 13 Národnostní struktura rady obce.....	80

11 Seznam zkratk:

NSDAP -	Národně socialistická německá dělnická strana
NUTS -	Nomenklatura územních statistických jednotek
KSČ -	Komunistická strana Československa
MNV -	Místní národní výbor
ČSD -	Československé státní dráhy
PZKO -	Polský kulturně-osvětový svaz v České republice (polsky Polski Związek Kulturalno - Oświatowy w Republice Czeskiej)
ODS -	Občanská demokratická strana
ČSSD -	Česká strana sociálně demokratická
VV -	Věci veřejné

Seznam otázek k rozhovorům s radními obce.

Kdy jste vstoupil (kandidoval) do místní politiky a co Vás k tomu vedlo?

Co jste od této kandidatury očekával?

Jakým způsobem jste kandidoval (samostatný kandidát, člen politického uskupení).

Co Vás vedlo k tomuto typu kandidatury?

Probíhá v obci nějaká předvolební kampaň?

Jakým způsobem se po volbách rozdělují funkce? Je od počátku jasné, kdo bude starosta a radní?

Jak se připravujete na zasedání rady, zastupitelstva?

Jak hodnotíte atmosféru při zasedání? (napjatou, hádavou, konstruktivní, pocit nátlaku apod.)

Jak vnímáte národnostní složení rady a zastupitelstva?

Kdo je iniciátorem v nastavování rozvoje obce?

Objevují se občas nějaké polemiky? V jaké oblasti rozvoj – národnostní problémy?

Co považujete za největší přednost obce?

Co považujete za největší problém v obci?

Seznam doplňujících otázek pro starostu obce.

Víte, jak probíhalo referendum – petice o oddělení obce v roce 1990 od Jablunkova?

Jaké spolky v obci působí a podporuje je obec finančně?

Jaká je přeshraniční spolupráce obce? Kdo jsou její partnerské obce?

Jak probíhá spolupráce v rámci sdružení obcí Jablunkovska?

Kým je tvořen a jak často zasedá výbor pro národnostní menšiny?

Jak často se schází rada obce?

Jak často zasedá zastupitelstvo?

Jak je sestavován rozpočet?

S kým spolupracujete v přípravě dotačních projektů?

Kdy si dle Vás může obec dovolit uvolněného starostu (počet obyvatel)?

Převládá u občanů spíše paternalistická péče, nebo jsou občané aktivní?

Předjednáváte rozpočet s radou, zastupitelstvem na pracovních setkáních?

Jaký je Váš názor na přímou volbu starosty?

Jak vznikly části obce – jejich názvy?

Co se podle Vás současnému zastupitelstvu podařilo, co považujete za úspěch?

Co se podle Vás současnému zastupitelstvu nepodařilo, co považujete za neúspěch?

Co se v obci neřeší a mělo by se podle Vás řešit – v čem vidíte nedostatek?

Příloha 1 Obyvatelstvo podle národnosti podle výsledků sčítání lidu v letech 1921-2001

Population by nationality: as measured by 1921-2001 censuses

Rok sčítání Census year	Počet obyvatel celkem ¹⁾ Population, total ¹⁾	v tom národnost Nationality												
		česká Czech	moravská Moravian	slezská Silesian	slovenská Slovak	romská Romany	ukrajinská Ukrainian	ruská Russian	rusínská Ruthenian	polská Polish	maďarská Hungarian	německá German	jiná Other	nezjištěná Not identified
1921 ³⁾	10 005 734	6 758 983	.	.	15 732	103 521	7 049	3 061 369	59080 ²⁾	.
1930	10 674 386	7 304 588	.	.	44 451	92 689	11 427	3 149 820	65 692	5 719
1950	8 896 133	8 343 558	.	.	258 025	.	19 384		.	70 816	13 201	159 938	19 770	11 441
1961	9 571 531	9 023 501	.	.	275 997	.	19 549		.	66 540	15 152	134 143	26 554	10 095
1970	9 807 697	9 270 617	.	.	320 998	.	9 794	6 619	.	64 074	18 472	80 903	26 273	9 947
1980	10 291 927	9 733 925	.	.	359 370	.	10 271	5 051	.	66 123	19 676	58 211	18 264	21 036
1991	10 302 215	8 363 768	1 362 313	44 446	314 877	32 903	8 220	5 062	1 926	59 383	19 932	48 556	18 812	22 017
2001	10 230 060	9 249 777	380 474	10 878	193 190	11 746	22 112	12 369	1 106	51 968	14 672	39 106	69 835	172 827
Struktura v %														
%														
1921 ³⁾	100,0	67,5	x	x	0,2	x	x	x	x	1,0	0,1	30,6	0,6	x
1930	100,0	68,3	x	x	0,4	x	x	x	x	0,9	0,1	29,5	0,7	0,1
1950	100,0	93,9	x	x	2,9	x	0,2		x	0,8	0,1	1,8	0,2	0,1
1961	100,0	94,2	x	x	2,9	x	0,2		x	0,7	0,2	1,4	0,3	0,1
1970	100,0	94,4	x	x	3,3	x	0,1	0,1	x	0,7	0,2	0,8	0,3	0,1
1980	100,0	94,6	x	x	3,5	x	0,1	0,0	x	0,6	0,2	0,6	0,2	0,2
1991	100,0	81,2	13,2	0,4	3,1	0,3	0,1	0,0	0,0	0,6	0,2	0,5	0,2	0,2
2001	100,0	90,5	3,7	0,1	1,9	0,1	0,2	0,1	0,0	0,5	0,1	0,4	0,7	1,7

¹⁾ V letech 1921 - 1950 přítomné obyvatelstvo, od roku 1961 trvale bydlící obyvatelstvo

²⁾ Včetně nezjištěné národnosti

³⁾ Na území k datu sčítání

Zdroj: Český statistický úřad, Veřejná databáze

Příloha 2 Obyvatelstvo obce Hrádek podle religiozity podle výsledků sčítání lidu 2011

			Hrádek (okres Frýdek-Místek) [1]
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	celkem		1768
	náboženské vyznání	bez náboženské víry	200
		Věřící - hlásící se k církvi, nebo NS	829
		Věřící - nehlásící se k žádné církvi ani NS	91
		neuveдено	648

^[1] Období: 26. 03. 2011

Zdroj: Český statistický úřad, Veřejná databáze

Příloha 3 Obyvatelstvo obce Hrádek podle národnosti podle výsledků sčítání lidu 2011

			Hrádek (okres Frýdek-Místek) [1]
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	celkem		1 768
	národnost	česká	837
		polská	554
		moravská	14
		slovenská	15
		neuveдено	244
		slezská	34

^[1] Období: 26. 03. 2011

Zdroj: Český statistický úřad, Veřejná databáze

Příloha 4 Obyvatelstvo obce Hrádek podle rodinného stavu podle výsledků sčítání lidu 2011

			Česká republika [1]	Moravskoslezský kraj [1]	Hrádek (okres Frýdek-Místek) [1]
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	celkem		10 436 560	1 205 834	1 768
	rodinný stav	svobodný/svobodná	4 164 427	477 279	675
		ženatý/vdaná	4 409 474	506 331	868
		rozvedený/rozvedená	1 072 947	127 781	90
		vdovec/vdova	761 146	92 927	135
		nezjištěno	26 323	1 337	-
	muži		5 109 766	586 489	854
	rodinný stav muži	svobodný/svobodná	2 287 597	261 717	354
		ženatý/vdaná	2 211 579	253 422	437
		rozvedený/rozvedená	466 461	55 435	38
		vdovec/vdova	126 475	14 964	25
		nezjištěno	16 086	842	-
	ženy		5 326 794	619 345	914
	rodinný stav ženy	svobodný/svobodná	1 876 830	215 562	321
		ženatý/vdaná	2 197 895	252 909	431
rozvedený/rozvedená		606 486	72 346	52	
vdovec/vdova		634 671	77 963	110	
nezjištěno		10 237	495	-	

^[1] Období: 26. 03. 2011

Zdroj: Český statistický úřad, Veřejná databáze

Příloha 5 Obyvatelstvo obce ČR, moravskoslezského kraje a obce Hrádek podle nejvyššího ukončeného vzdělání podle výsledků sčítání lidu 2011

		Česká republika [1]		Moravskoslezský kraj [1]		Hrádek (okres Frýdek-Místek) [1]		
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	obyvatelstvo ve věku 15+	8 947 632	v %	1 032 341	v %	1 498	v %	
	nejvyšší ukončené vzdělání	bez vzdělání	42 384	0,47	5 888	0,57	1	0,07
		základní včetně neukončeného	1 571 602	17,56	201 832	19,55	320	21,36
		střední včetně vyučení bez maturity	2 952 112	32,99	362 120	35,08	514	34,31
		úplné střední vzdělání s maturitou	2 425 064	27,10	267 023	25,87	421	28,10
		vyšší odborné vzdělání	117 111	1,31	9 739	0,94	12	0,80
		nástavbové vzdělání	247 937	2,77	27 042	2,62	38	2,54
		vysokoškolské vzdělání včetně vědecké výchovy	1 114 731	12,46	116 072	11,24	155	10,35
		bakalářské vzdělání	179 355	0,00	20 588	0,00	30	0,00
		magisterské vzdělání	881 592	0,00	91 869	0,00	122	0,00
doktorské vzdělání	53 784	0,00	3 615	0,00	3	0,00		
	nezjištěno	476 691	5,33	42 625	4,13	37	2,47	

[1] Období: 26. 03. 2011

Zdroj: Český statistický úřad, Veřejná databáze

Příloha 6 Obyvatelstvo obce Hrádek podle oboru ekonomické aktivity podle výsledků sčítání lidu 2011

		Hrádek (okres Frýdek-Místek) [1]	
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	Zaměstnaní včetně pracujících studentů a učňů	782	
	z toho	zemědělství, lesnictví, rybářství	11
		průmysl	306
		stavebnictví	45
		velkoobchod a maloobchod	99
		doprava a skladování	38
		ubytování, stravování a pohostinství	24
		informační a komunikační činnosti	14
		peněžnictví a pojišťovnictví	8
		profesní a administrativní a podpůrné činnosti	28
		veřejná správa a obrana; vzdělávání	36
			24
zdravotní a sociální péče	53		

[1] Období: 26. 03. 2011

Zdroj: Český statistický úřad, Veřejná databáze

Příloha 7 Obyvatelstvo obce Hrádek podle ekonomické aktivity podle výsledků sčítání lidu 2011

		Hrádek (okres Frýdek-Místek) [1]	
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	celkem	1 768	
	ekonomická aktivita	zaměstnanci, zaměstnavatelé,	747
		pracující důchodci	14
		pracující studenti a učni	7
		ženy na mateřské dovolené	14
		nepracující důchodci	396
		ostatní s vlastním zdrojem obživy	34
		žáci, studenti, učni	308
		hledající první zaměstnání	15
		ostatní nezaměstnaní	40
		v domácnosti, děti do 6. let, závislé osoby	150
nezjištěno	43		

[1] Období: 26. 03. 2011

Zdroj: Český statistický úřad, Veřejná databáze

Příloha 8 Obyvatelstvo obce Hrádek podle postavení osob v zaměstnání podle výsledků sčítání lidu 2011

		Hrádek (okres Frýdek-Místek) [1]	
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	celkem	1 768	
	Zaměstnaní včetně pracujících studentů a učňů	782	
	z toho postavení osoby v zaměstnání	zaměstnanci	670
		zaměstnavatelé	30
		pomáhající rodinní příslušníci	3
		osoby pracující na vlastní účet	54
členové produkčních družstev	-		

[1] Období: 26. 03. 2011

Zdroj: Český statistický úřad, Veřejná databáze

Příloha 9 Obyvatelstvo obce Hrádek podle místa výkonu práce podle výsledků sčítání lidu 2011

		Hrádek (okres Frýdek-Místek) [1]	
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	Vyjíždějící celkem		627
	vyjíždějící do zaměstnání	v rámci obce	17
		do jiné obce okresu	352
		do jiného okresu kraje	52
		do jiného kraje	15
		zahraničí	11
	vyjíždějící do školy	celkem	180
		v rámci obce	24
		mimo obec	156

[1] Období: 26. 03. 2011

Zdroj: Český statistický úřad, Veřejná databáze

Příloha 10 Závěrečný účet hospodaření Sdružení obcí Jablunkovska za 2016

PRÍJMY

POLOŽKA	Schválený rozpočet 18.12.2015	Poslední úprava RO č. 4 22.12.2016	Stav k 31.12.2016	Plnění v %
Počáteční stav účtu	260 000,00	260 000,00	0,00	0,00
4121 Neinvestiční dotace od obcí	450 000,00	543 300,00	540 949,00	99,57
4122 Neinvestiční dotace MSK	0,00	50 000,00	50 000,00	100,00
2141 Příjmy z úroků	1 000,00	1 000,00	427,58	42,76
2324 Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady (CSS)	0,00	356 400,00	356 400,00	100,00
CELKEM	711 000,00 Kč	1 210 700,00 Kč	947 776,58 Kč	

VÝDAJE

POLOŽKA	Schválený rozpočet 18.12.2015	Poslední úprava RO č. 4 22.12.2016	Stav k 31.12.2016	Plnění v %
5011 Mzdy	0,00	177 400,00	177 290,00	99,94
5021 Ostatní osobní výdaje	45 000,00	52 000,00	52 000,00	100,00
5031 Povinné poj. na soc.zab.	0,00	44 400,00	44 323,00	99,83
5032 Povinné poj. na veřej. zdravotní poj.	0,00	16 000,00	15 958,00	99,74
5038 Povinné poj. na úraz poj.	0,00	800,00	355,00	44,38
5139 Nákup materiálu	20 000,00	20 000,00	10 506,00	52,54
5161 Služby pošt	3 000,00	3 000,00	1 654,00	55,13
5163 Služby peněžních ústavů	9 000,00	9 000,00	4 471,24	49,68
5164 Nájemné	0,00	3 000,00	3 000,00	100,00
5166 Konzultační, poradenské a právní služby	4 000,00	34 400,00	34 485,00	100,25
5168 Zpracování dat a služby	10 000,00	10 000,00	8 647,87	86,48
5169 Nákup ostatních služeb	294 000,00	280 000,00	266 953,00	95,34
5171 Opravy a udržování	10 000,00	10 000,00	0,00	0,00
5173 Cestovné	0,00	7 000,00	4 923,00	70,33
5175 Pohoštění	34 000,00	34 000,00	23 846,00	70,14
5194 Věcné dary	17 000,00	27 000,00	28 542,00	105,71
5229 Ostatní neinv. dotace	40 000,00	40 000,00	32 450,60	81,13
5339 Neinvestiční transfery cizím příspěvkovým o.	105 000,00	105 000,00	105 057,00	100,05
5362 Platby daní a poplatků	0,00	400,00	450,00	112,50
5492 Dary obyvatelstvu	0,00	20 000,00	20 000,00	100,00
5901 Nespecifikované rezervy	120 000,00	317 300,00		
CELKEM	711 000,00 Kč	1 210 700,00 Kč	834 915,71 Kč	

Počáteční stav k 1.1. 2016	294 916,13
Příjmy celkem	947 776,58
mezisoučet	1 242 692,71

Výdaje celkem	834 915,71
Konečný stav k 31.12.2016	407 777,00
mezisoučet	1 242 692,71

schváleno dne: 28. 5. 2017

Robert Borski, předseda Sdružení

Sdružení obcí Jablunkovska
739 91 Jablunkov

Příloha 11 Projekty SOJ spolufinancované Moravskoslezským krajem

1.	od r. 1996 každoročně Beskydská lyže.
2.	od r. 1996 každoročně Setkání na Trojmezí.
3.	1999-2000 Beskydomapy.
4.	2002 Podpora informačních služeb.
5.	2003 Silesion - slezsko-beskydský informační systém.
6.	2003 Budoucnost Trojmezí – strategie.
7.	2004 Budoucnost Trojmezí - projektová dokumentace.
8.	2004 Mikroregion Jablunkovsko na dlani - zvýšení propagace a informovanosti v mikroregionu Jablunkovsko.
9.	2004 Naučná cyklotrasa „Po stopách hutnictví“.
10.	od r. 2005 každoročně Mezinárodní dětský tábor na Trojmezí - střídavě na Slovensku (Čierne), v Polsku (Istebna) nebo Česku (Jablunkovsko).
11.	2006 Navigační systém Jablunkovského mikroregionu.
12.	2008-2009 Management mikroregionu Sdružení obcí Jablunkovska Program „Podpora obnovy a rozvoje venkova Moravskoslezského kraje 2008“.
13.	2009-2010 Spolupráce jablunkovských obcí: historie, současnost a budoucnost.
14.	2009-2010 Vybavení veřejných prostranství pro turisty.
15.	2014-2015 Kvalitní management - kvalitní mikroregion Sdružení obcí Jablunkovska Program "Podpora obnovy a rozvoje venkova Moravskoslezského kraje 2014".
16.	2015 Dofinancování publikace k 20. výročí založení SOJ.
17.	2016 Mezinárodní dětský tábor na Trojmezí aneb Olympijské klání tří národů.

Příloha 12 Projekty SOJ spolufinancované EU

1. 2006-2007 Partnerství k prosperitě – Strategický plán SOJ 2007-2013 a Akční plán SOJ 2008-2010 Společný regionální operační program.
2. 2007 Děti na trojmezí - propagace sportu a turistiky prostřednictvím dětí a mládeže česko-polského pohraničí OP Přeshraniční spolupráce Česká republika - Polská republika 2007-2013 INTERREG IIIA Fond mikroprojektů Euroregionu Těšínské Slezsko - Śląsk Cieszyński
3. 2007 Cyklistický výlet mládeže na Trojmezí a Gírovou
OP Přeshraniční spolupráce Česká republika - Polská republika 2007-2013 INTERREG IIIA Fond mikroprojektů Euroregionu Těšínské Slezsko - Śląsk Cieszyński
4. 2008-2009 Trojmezí - turistická mapa příhraničí; Trójstyk-mapka turystyczna pogranicza
OP Přeshraniční spolupráce Česká republika - Polská republika 2007-2013 INTERREG IIIA Fond mikroprojektů Euroregionu Těšínské Slezsko - Śląsk Cieszyński
5. 2008-2009 MTB Beskydy - BIKELAND GOROLIA
OP Přeshraniční spolupráce Česká republika - Polská republika 2007-2013 INTERREG IIIA Fond mikroprojektů Euroregionu Těšínské Slezsko - Śląsk Cieszyński
6. 2009 Trojmezí pro turisty
OP Přeshraniční spolupráce Česká republika - Polská republika 2007-2013 INTERREG IIIA Fond mikroprojektů Euroregionu Těšínské Slezsko - Śląsk Cieszyński
7. 2011 Trojmezí - to nás spojuje
OP Přeshraniční spolupráce Česká republika - Polská republika 2007-2013 INTERREG IIIA Fond mikroprojektů Euroregionu Těšínské Slezsko - Śląsk Cieszyński
8. 2013 Realizace kulturně-společenských a naučných aktivit regionu Trojmezí prostřednictvím nákupu stanu OP Přeshraniční spolupráce Česká republika - Polská republika 2007-2013 INTERREG IIIA Fond mikroprojektů Euroregionu Těšínské Slezsko - Śląsk Cieszyński
9. 2013 Euroregionem na kole - Jablunkovsko pro cyklisty
OP Přeshraniční spolupráce Česká republika - Polská republika 2007-2013 INTERREG IIIA Fond mikroprojektů Euroregionu Těšínské Slezsko - Śląsk Cieszyński
10. 2014 Krapkowice - Euroregionalne jarmarki świąteczne
11. Poznajmy się – projekt, v rámci kterého vzniknul společný průvodce z obou regionů a kuchařka
12. 2014 Výročí založení Krapkowického Powiatu a výročí partnerství SOJ a Powiatu Krapkowickiego - Festiwal czereśni
13. 2014 Sdružení obcí Jablunkovska – biologicky rozložitelný odpad
OP Životní prostředí
14. 2015 Sdružení obcí Jablunkovska – BRKO II.
OP Životní prostředí

Příloha 13 Zastupitele obce v letech 1990-2017

volební období	celkem	1990	1990-1994	1994-1998	1998-2002	2002-2006	2006-2010	2010-2014	2014-2017
Počet zasedání	205	2	21	40	41	22	35	25	19
Bronislav Walek	145		21	36	35	20	33		
Robert Borski	140				39	22	35	25	1
Pavel Tomčala	122			36	41	22	23		
Jindřich Drong	117	2	20		41	20	34		
Pavel Pilch	117				33	20	27	22	1
Josef Byrtus	105				38	20	27	20	
Ing. Dana Cieslarová	103	2	16			18	31	20	1
MVDr. Roman Polok	95					22	33	22	1
Ing. Martin Byrtus	76						33	25	1
Mgr. Jakub Kawulok	69						31	23	1
Ing. Jan Kawulok	67	2	21	27		17			
Bronislav Starzyk	63				34	21	8		
Ing. Stanislav Wolny	62				38			24	
Jana Targová	59	2	10				29	18	
Ing. Stanislav Raszka	56	2	15			22	17		
Olga Kubienová	56		17	39					
Jaroslav Zaremba	55						33	22	
Dana Mruzková	55		18	37					
Julie Mitrengová	54					21	31	2	
Jan Kaleta	53		19	34					
Rudolf Cieslar	50	2	17	31					
Ing. Radoslav Kušník	44				29	15			
Petr Dudys	41							23	1
Anna Kupiecová	41	2		39					
Bohuslav Czudek	39	1		9	29				
Ryszard Konderla	37						20	17	
Mgr. Rudolf Mičoch	35							19	1
volební období	celkem	1990	1990-1994	1994-1998	1998-2002	2002-2006	2006-2010	2010-2014	2014-2017
Počet zasedání	205	2	21	40	41	22	35	25	19
Josef Czudek	34			30	4				
Dalibor Otto	32				32				
Ing. Bronislav Cieslar	27				27				
Ing. Stanislav Czudek	26				26				
Ing. Karel Bocek, CSc.	25				25				
Petr Turoň	22					22			
Bohuslav Branc	19					19			
Roman Žabka	19								19
Pavel Malik	19								19
Jan Turoň	18		18						
Rudolf Dorda	18								18
Ing. Gustav Hofierka	17							17	
Pavel Benek	16								16
Eduard Kantor	15	2	13						
Jaroslav Dorda	15		15						
Lenka Palarczyková	14								14
Bc. Marta Czyžová	14								14
Kateřina Brancová	14								14
Karel Pilch	13		13						
Regina Hajduková	11								11
Ing. Lydie Kawuloková	11	2	9						
Ing. Robert Cieslar	8							8	
Irena Worková	5							5	
Anna Sztefková	3				3				
Bronislav Grochol	3		3						
Ing. Libor Kubienka	2							2	
Petr Palarczyk	1								1

Zdroj: Data poskytnutá starostou obce

Příloha 14 Historický přehled členů rady od roku 1990

	jméno	povolání	strana	část obce	1990 *	1990	1994	1998	2002	2006	2010	2014	délka mandátu v dnech	dosažená funkce
1.	Pavel Pilch	výpravčí	COEX.	Martynki				a	a	a	a	a	7 272	místostarosta
2.	Robert Borski	starosta obce	HND	Lyngi				a	a	a	a	a	6 892	starosta
3.	Pavel Tomčala	starosta obce	SNK H	Rovně			a	a	a				4 553	starosta
4.	Ing. Martin Byrtus	referent prodeje	HND	Lyngi						a	a	a	4 374	místostarosta
5.	Ing. Dana Cieslarová	technička	SZV	Dědina	a					a	a	a	3 901	předseda fin. komise
6.	Olga Kubienová	zaměstnanec MNV	OF	Dědina		a	a						2 911	místostarosta
7.	Jindřich Drong	technik	OF	Chodury-Samce				a	a				2 898	předseda fin. komise
8.	Josef Byrtus	soukromý podnikatel	SNK H	Lyngi				a	a				2 898	předseda stav. komise
9.	Ing. Jan Kawulok	starosta obce	COEX.	Chodury-Samce	a	a	a						2 846	starosta
10.	Mgr. Jakub Kawulok	místostarosta	ČSSD	Chodury-Samce						a	a		1 805	místostarosta
11.	Ing. Stanislav Raszka	technik	OF	Chodury-Samce	a	a							1 589	předseda komise ŽP
12.	Petr Dudys	důchodce	HND	Záplotí								a	1 462	
13.	Jana Targová	učitelka MŠ	OF	Pod Vilou	a	a							961	
14.	Eduard Kantor	zámečnick	OF	Dědina	a	a							961	místostarosta
15.	Bronislav Walek	elektromontér	SNK H	Pod Vilou		a							628	místostarosta
16.	Dana Mruzková	prodavačka	SNK D	Lyngi		a							628	předseda komise ŽP
17.	Ing. Robert Cieslar	asistent vedoucího	SNK H	Dědina						a			614	
18.	Ing. Karel Bocek, CSc.	ekonomický poradce	NK	Lyngi				a					380	předseda kont. komise
19.	Lydie Cieslarová	dělnice	KSCM	Polyniska	a								134	
20.	Ladislav Walach	učitel	ČSSD	Chodury-Samce	a								134	
21.	Ing. Lydie Kawuloková	zaměstnanec MNV	OF	Polyniska	a								134	předseda stavební komise
22.	Marcela Klusová	vedoucí šk. jídelny	NK	Lyngi	a								134	místopředseda MNV

Zdroj: Data poskytnutá starostou obce

Příloha 15 Schválený rozpočet obce Hrádek na rok 2017

OBEC HRÁDEK

SCHVÁLENÝ ROZPOČET NA ROK 2017

P Ř Í J M Y				
ř.	ODPA	POL	TEXT	NÁVRH
1		1111	Daň z příjmů FO ze závislé činnosti a funkčních požitků	4 000,0
2		1112	Daň z příjmů FO ze samostatné výdělečné činnosti	200,0
3		1113	Daň z příjmů FO z kapitálových výnosů	450,0
4		1121	Daň z příjmů právnických osob	4 500,0
5		1122	Daň z příjmů právnických osob za obce	200,0
6		1211	Daň z přidané hodnoty	8 900,0
7		1334	Odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu	3,0
8		1335	Odvody za odnětí půdy z lesního fondu	1,0
9		1340	Poplatek za likvidaci komunálního odpadu-občané	600,0
10		1340	ORJ 5-Poplatek za likvidaci komunálního odpadu-chaty	26,0
11		1341	Poplatek ze psů	35,0
12		1342	Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt	17,0
13		1345	Poplatek z ubytovací kapacity	13,0
14		1351	Odvod loterií a podobných her	80,0
15		1361	Správní poplatky	20,0
16		1511	Daň z nemovitostí	483,0
17		2420	ORG 6-CB Hrádek-Splácení půjčených prostř. od obecně prospěš.spol.	34,3
18		2460	ORJ 7-Splátky půjčených prostředků od obyvatelstva-FRB	193,0
19		2460	ORJ 2461-Splátky půjčených prostředků od obyvatelstva	16,8
20	1014	2111	Ozdravování hospodářských zvířat, polních a speciálních plodin	2,0
21	1032	2111	Podpora ostatních produkčních činností-Příjmy z poskyt.služeb a výrob.	100,0
22	2119	2343	Ostatní záležitosti těžebního průmyslu a energetiky	70,0
23	2212	2321	Silnice - Přijaté neinvestiční dary	40,0
24	2310	2139	Pitná voda-Ostatní příjmy z pronájmu majetku	25,0
25	3314	2111	Činnosti knihovnické-Příjmy z poskytování služeb a výrobků	3,0
26	3315	2111	Činnosti muzeí a galerií-Příjmy z poskytování služeb a výrobků	0,2
27	3330	2141	ORG 6-Církev Bratrská-Příjmy z úroků	6,9
28	3349	2111	Ostatní záležitosti sdělovacích prostředků-Příjmy z posk.služeb a výrob.	5,0
29	3419	2111	ORG 9-Ostatní tělovýchovná činnost-Příjmy z posk.služeb a výrobků	2,5
30	3419	2321	ORG 9-Ostatní tělovýchovná činnost- Přijaté neinvestiční dary	20,0
31	3421	2329	Využití volného času dětí a mládeže-Ostatní nedaňové příjmy j. n.	20,0
32	3611	2141	ORJ 7-Fond rozvoje bydlení-úroky-Příjmy z úroků	17,5
33	3612	2111	Bytové hospodářství-Příjmy z poskytování služeb a výrobků	25,0
34	3612	2132	Bytové hospodářství-Příjmy z pronájmu ost. nemovitostí a jejich částí	119,0
35	3613	2111	Nebytové hospodářství-Příjmy z poskytování služeb a výrobků	14,0
36	3613	2132	Nebytové hospodářství-Příjmy z pronájmu ost.nemovitostí a jejich částí	223,6
37	3632	2111	Pohřebnictví-Příjmy z poskytování služeb a výrobků	60,0
38	3639	2119	Komunální služby a územní rozvoj-Ostatní příjmy z vlastní činnosti	4,0
39	3639	2131	Komunální služby a územní rozvoj-Příjmy z pronájmu pozemků	78,4
40	3722	2111	Sběr a svoz komunálních odpadů-Příjmy z poskytování služeb a výrobků	40,0
41	3722	2112	Sběr a svoz komunálních odpadů-Příjmy z prodeje zboží	15,0
42	3723	2324	Sběr a svoz ostatních odpadů(jiných než nebezpečných a komunálních)	10,0
43	3725	2324	Využívání a zneškodňování KO-Přijaté nekapit.příspěvky a náhrady	250,0
44	3745	2111	Péče o vzhled obcí a veřejn.zeleň-Příjmy z poskytování služeb a výrobků	3,0
45	4359	2111	Ostatní služby a činnosti v oblasti sociální péče	30,0

ř.	ODPA	POL	TEXT	NÁVRH
46	6171	2111	Činnost místní správy-Příjmy z poskytování služeb a výrobků	1,0
47	6171	2112	Činnost místní správy-Příjmy z prodeje zboží	0,5
48	6171	2141	Činnost místní správy-Příjmy z úroků	1,5
49	6171	2329	Činnost místní správy-Ostatní nedaňové příjmy jinde nezařazené	2,0
50	6310	2141	Obecné příjmy a výdaje z finančních operací-Příjmy z úroků	0,2
51	6310	2141	ORJ 7-Obecné příjmy a výdaje z finančních operací-Příjmy z úroků	0,3
52		4112	Neinvest. přijaté transfery ze SR v rámci souhrnného dotačního vztahu	346,8
53		4222	ORJ 501 ORG 61 ÚZ 615-Investiční přijaté transfery od krajů	115,0
54		8115	Změna stavu krátkodobých prostředků na bankovních účtech	3 376,5
55			CELKEM PŘÍJMY	24 800,0
			V Ý D A J E	
ř.	ODPA		TEXT	NÁVRH
1	1014		Ozdravování hosp.zvřát, polních a speciálních plodin a zvlášt. veterinární péče	1,0
2	1032		Podpora ostatních produkčních činností	100,0
3	2212		Silnice	2 600,0
4	2219		Ostatní záležitosti pozemních komunikací	200,0
5	2221		Provoz veřejné silniční dopravy	150,0
6	2299		Ostatní záležitosti v dopravě	40,0
7	2310		Pitná voda	400,0
8	2321		Odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly	10,0
9	2349		Ostatní záležitosti vody v zemědělské krajině	200,0
10	2399		Ostatní záležitosti vodního hospodářství	150,0
11	3113		ORG 3-Základní školy	840,0
12	3113		ORG 4-Základní školy	710,0
13	3113		Základní školy-energie	300,0
14	3113		ORG 70-Základní školy-projekt	800,0
15	3314		Činnosti knihovnické	160,0
16	3315		Činnosti muzeí a galerií	70,0
17	3319		Ostatní záležitosti kultury	5,0
18	3326		Pořízení, zachování a obnova hodnot místního kulturního, národního povědomí	1,0
19	3349		Ostatní záležitosti sdělovacích prostředků	130,0
20	3399		Ostatní záležitosti kultury, církvi a sdělovacích prostředků	320,0
21	3419		Tělovýchovná činnost	752,0
22	3419		ORG 69-Tělovýchovná činnost-projekt	900,0
23	3421		Využití volného času dětí a mládeže	50,0
24	3429		Ostatní zájmová činnost a rekreace	850,0
25	3611		Podpora individuální bytové výstavby-FRB	200,0
26	3612		Bytové hospodářství	80,0
27	3613		Nebytové hospodářství	1 153,0
28	3631		Veřejné ovětlení	900,0
29	3632		Pohřebnictví	100,0
30	3635		Územní plánování	30,0
31	3639		Komunální služby a územní rozvoj	100,0
32	3721		Sběr a svoz nebezpečných odpadů	10,0
33	3722		Sběr a svoz komunálních odpadů	1 080,0
34	3723		Sběr a svoz ostatních odpadů (jiných než nebezpečných a komunálních)	300,0
35	3724		Využívání a zneškodňování nebezpečných odpadů	10,0
36	3745		Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň	1 390,0
37	3745		ORG 71-Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň-projekt	900,0

ř.	ODPA	TEXT	NÁVRH
38	4359	Ostatní služby a činnosti v oblasti sociální péče	350,0
39	4379	Ostatní služby a činnosti v oblasti sociální prevence	50,0
40	5212	Ochrana obyvatelstva	50,0
41	5512	Požární ochrana - dobrovolná část	70,0
42	6112	Zastupitelstva obcí	1 360,0
43	6171	Činnost místní správy	2 990,0
44	6171	ORG 72-Činnost místní správy-projekt	800,0
45	6310	Obecné příjmy a výdaje z finančních operací	100,0
46	6320	Pojištění funkčně nespecifikované	100,0
47	6399	Ostatní finanční operace	450,0
48	6409	Ostatní činnosti jinde nezařazené	931,0
49	8124	Uhrazené splátky dlouhodobých přijatých půjčených prostředků	1 557,0
50		CELKEM VÝDAJE	24 800,0

Rozpočet projednán a schválen na zastupitelstvu obce dne: **09.12.2016**,
číslo usnesení: **222/17/16**

Zpracovala:
Dordová Ž.

Robert Borski
starosta obce

Použité zkratky:

ORG	organizace
ORJ	organizační jednotka
FO	fyzické osoby
FRB	Fond rozvoje bydlení
ODPA	oddíl a paragraf
POL	položka
SF	sociální fond
KO	komunální odpad
SR	Státní rozpočet
j.n.	jinde nezařazené

Dotazník pro občany (anonymní a slosovatelný)

Vážení spoluobčané,

uplynuly přesně 4 roky, kdy jste nám v dotazníku sdělili, jaké jsou vaše představy o Hrádku a o jeho směřování v budoucnosti. Velmi nám záleží na tom, vědět jaký je váš náhled na stejnou situaci dnes. Vaše zvolená samospráva potřebuje zpětnou vazbu a není mnoho možností získat komplexnější pohled než skrze dotazník. Pro srovnání se situací v roce 2013 jsme ponechali dotazník v identickém znění. Na konci roku budeme aktualizovat akční plán rozvoje obce a velmi bychom uvítali vaše podněty a připomínky. Před čtyřmi roky odpovědělo na dotazník 525 dospělých občanů Hrádku, tj. 36%. Je to úctyhodné množství. Vážíme si toho. Chceme vás požádat o seriózní vyplnění dotazníku i tentokrát.

Dotazník je anonymní a slosovatelný. Před odevzdáním je třeba z dotazníku odstříhnout kupon s číslem a uschovat. Druhý kupon odstříhne pracovník obce a vhodí do osudí. Začátkem listopadu proběhne slosování a výsledky budou zveřejněny na úřední desce. Tři vylosování obdrží hodnotné ceny po předložení kuponu. Dotazník je nutno vyplnit do 31. 10. 2017 a odevzdat do poštovní schránky s názvem „zpětná vazba“, která je umístěna vedle nové úřední desky nebo do schránky v kanceláři obecního úřadu. Vyplněný dotazník je možno zaslat rovněž poštou nebo odevzdat do speciální schránky u voleb. V případě většího zájmu jsou náhradní dotazníky k dispozici na OÚ.

Děkujeme Vám za spolupráci.

R. Borský

❖ Úvodní informace:

- Věk: 15 – 25 26 – 45 46 – 65 66 a více let
- Pohlaví: žena muž

❖ Bydlíte v části Hrádku:

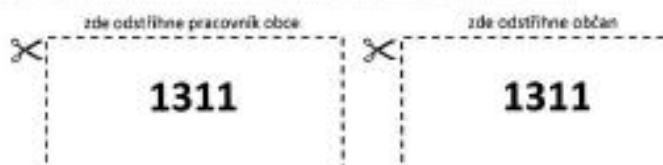
- Bařiny Chalupňoků – Haže Lyngl Rovně
- Dědina Chodury – Samce Martynki U Pily
- Gabryš Kempčice Pod Vilou Záplotí
- Gruň Křivá Polyniska

❖ Co je pro Vás život v obci nejcennější (označte maximálně 3 odpovědi)?

- hezké prostředí obce kulturní vyžití kontakty s obyvateli obce
- dostupné nebo příjemné bydlení dopravní dostupnost dobré nákupní možnosti
- možnost podnikání možnost rekreace sportovní vyžití
- bezpečnost v obci zdravotní a sociální péče
- jiné, prosím uveďte:

❖ Jaký by podle Vás měla mít obec v budoucnu charakter (označte maximálně 3 odpovědi)?

- klidná obec s potřebou setkávání se s ostatními obyvateli
- kulturně – společenská obec bezpečná obec
- obec sportu obec s rozvinutou sociální a zdravotní sítí
- zelená obec obec zaměřená na cestovní ruch
- jiné, prosím uveďte:

❖ Co podle Vás nejvíce zhoršuje kvalitu životního prostředí v obci a jejím okolí (označte maximálně 3 odpovědi)?

- nemám problémy s kvalitou životního prostředí v obci
- nedostatek kontejnerů na tříděný odpad
- nedostatečný a nepravdivý svoz odpadků
- lokální topeniště (spalování nevhodných paliv, emise škodlivých látek)
- neukázněnost občanů a nedostatečná ekologická osvěta
- automobilová doprava
- hluk v okolí
- jiné, prosím uveďte:

.....

❖ Cítíte se v obci bezpečně? Vyberte prosím z níže uvedených možností, co podle Vás ohrožuje bezpečnost v obci:

- v obci se cítím bezpečně
- výskyt problémových osob (nevhodné chování, vandalismus atd.)
- kriminalita páchaná v obci (krádeže majetku, násilná činnost atd.)
- nedostatečná činnost policie
- chybějící nebo nedostatečné pouliční osvětlení
- nedodržování povolené rychlosti automobilů v obci
- nedostatek retardérů a dopravních zrcadel
- jiné, prosím uveďte:

.....

❖ Uveďte prosím, které obecní infrastruktury a občanské vybavenosti (např. komunikace, parkovací plochy, obchody, restaurace, sociální a zdravotnická zařízení, nakládání s odpady, kanalizace, rozvody tepla, plynu a elektřiny, zeleň, kulturní či sportovní zařízení atd.) podle Vás v obci chybí nebo jsou v nevyhovujícím stavu (prosíme, uveďte konkrétní budovy či lokality)?

.....
.....

❖ Co považujete za největší přednost (silnou stránku) obce Hrádek?

.....
.....

❖ Co považujete za největší problém (slabou stránku) obce Hrádek?

.....
.....

Příloha 17 Vytřížené odpovědi otázky, co v obci postrádám

Co postrádám	2017		2016		rozdíl
kanalizace	28	31 %	122	23 %	8 %
sportoviště	11	12 %	101	19 %	-7 %
stav MK	3	3 %	63	12 %	-9 %
zdrav. zařízení	13	14 %	62	12 %	2 %
parkovací plochy			47	9 %	-9 %
obchody, služby	2	2 %	43	8 %	-6 %
kulturní zařízení			25	5 %	-5 %
sociální zařízení			17	3 %	-3 %
veřejné osvětlení	1	1 %	13	2 %	-1 %
brownfield			11	2 %	-2 %
odpady	1	1 %	9	2 %	-1 %
bez nedostatků	5	5 %	8	2 %	4 %
mládež. vč. aktivity	1	1 %	8	2 %	0 %
turistika, rekreace			8	2 %	-2 %
zeleň			7	1 %	-1 %
zimní údržba			6	1 %	-1 %
mobilniář			5	1 %	-1 %
jiné	14	15 %	47	9 %	6 %

Zdroj: Dotazníková šetření v obci - vlastní zpracování

Příloha 18 Vytřížené odpovědi otázky, kam směřovat obec v budoucnu

směr v budoucnu	2017		2013		rozdíl
bezpečná	65	71 %	364	69 %	2 %
klidná	33	36 %	235	45 %	-8 %
zelená	51	56 %	223	42 %	14 %
soc. zdrav. síť	30	33 %	159	30 %	3 %
společenská	24	26 %	155	29 %	-3 %
obec sportu	18	20 %	91	17 %	2 %
cestovní ruch	6	7 %	25	5 %	2 %
jiné			17	3 %	-3 %

Zdroj: Dotazníková šetření v obci - vlastní zpracování

Příloha 19 Vytřížené odpovědi otázky, kde vidíte silné stránky obce

silné stránky	2017		2013		rozdíl
vedení obce, prac.	19	17 %	90	17 %	0 %
hezké prostředí	22	20 %	68	13 %	7 %
dopravní dostupnost	14	13 %	64	12 %	0 %
parčík, dětské hřiště	6	5 %	41	8 %	-2 %
klid	3	3 %	33	6 %	-4 %
příroda	5	4 %	32	6 %	-2 %
údržba a čistota obce	9	8 %	23	4 %	4 %
infrastruktura, MK	4	4 %	17	3 %	0 %
opravené budovy			16	3 %	-3 %
geografická poloha	2	2 %	16	3 %	-1 %
soužití, aktiv. občanů	3	3 %	14	3 %	0 %
kulturní akce	1	1 %	13	2 %	-2 %
rozvoj a zveleb. obce	3	3 %	13	2 %	0 %
obchody, služby	5	4 %	11	2 %	2 %
informovanost			11	2 %	-2 %
bezpečnost	3	3 %	9	2 %	1 %
turismus	1	1 %	7	1 %	0 %
školsství	1	1 %	7	1 %	0 %

Zdroj: Dotazníková šetření v obci - vlastní zpracování

Příloha 20 Vytržené odpovědi otázku, kde vidíte slabé stránky obce

slabé stránky	2017		2013		rozdíl
lidé			66	13 %	-13 %
koridor	4	4 %	54	10 %	-6 %
hluk	5	5 %	49	9 %	-4 %
kanalizace	23	25 %	40	8 %	18 %
sport. zařízení	1	1 %	29	6 %	-4 %
málo obch. a služeb			23	4 %	-4 %
rozdělení obce	3	3 %	22	4 %	-1 %
bez slab. stránek	14	15 %	20	4 %	12 %
zimní údržba			13	2 %	-2 %
zdrav. zařízení	1	1 %	12	2 %	-1 %
málo parkovišť			7	1 %	-1 %
málo kultury			7	1 %	-1 %
aktivity mládeže			5	1 %	-1 %
jiné	14	15 %	85	16 %	-1 %

Zdroj: Dotazníková šetření v obci - vlastní zpracování

Příloha 21 Kooptovaný MNV po osamostatnění obce

		jméno	věk	povolání	funkce v zastupitelstvu
místní národní výbor od 1. 7. 1990 - 23. 11. 1990	rada MNV	1. Ing. Jan Kawulok	50	zaměstnanec MNV	předseda MNV
		2. Eduard Kantor	41	zámečník	tajemník
		3. Marcela Kluzová	31	vedoucí jídelny	místopředseda MNV
		4. Ing. Dana Cieslarová	32	technička	předseda finanční komise
		5. Ing. Lydie Kawuloková	31	zaměstnanec MNV	předseda stavební komise
		6. Ing. Stanislav Raszka	44	technik	předseda zemědělské komise
		7. Vladislav Walach	47		předseda přestupkové komise
		8. Lydie Cieslarová	48	dělnice	předseda SPOZ
		9. Jana Targová	28	učitelka MŠ	předseda komise pro obchod
	10. Anna Kupiecová	44	v domácnosti		
	11. Anna Pilchová	49	dělnice		
	12. Bohuslav Czudek	30	elektromontér		
	13. František Grochol	41			
	14. Ing. Karel Mrózek	35	technik		
	15. Ing. Marian Sztula	40			
	16. Jan Dorda	33			
	17. Jindřich Drong	41	technik		
	18. Karel Czudek	40			
	19. Karel Lubojacki	36	dělník		
	20. Pavel Branc	59			
	21. Pavel Sikora	41			
	22. Rudolf Cieslar	45	valcář		
	23. Václav Bičánek	27			

Zdroj: Data poskytnutá starostou obce

Příloha 22 Komunální volby 1990 kandidáti, zastupitelé, rada

		jméno	věk	povolání	strana	poč.hl.
obecní zastupitelstvo	obecní rada	1. Ing. Jan Kawulok	50	zaměstnanec MNV	OF	603
		2. Eduard Kantor	41	zámečnick	OF	544
		3. Ing. Stanislav Raszka	45	technik	OF	594
		4. Olga Kubienová	50	zaměstnanec MNV	OF	568
		5. Jana Targová	28	učitelka MŠ	OF	424
	obecní zastupitelstvo	6. Jan Kaleta	68	důchodce	OF	664
		7. Rudolf Cieslar	46	valcář	OF	599
		8. Jindřich Drong	41	technik	OF	596
		9. Jan Turoň	61	důchodce	OF	538
		10. Ing. Lydie Kawuloková	31	zaměstnanec MNV	OF	510
		11. Ing. Dana Cieslarová	33	technička	PHČZD	445
		12. Dana Mruzková	30	vedoucí prodejny	OF	415
		13. Karel Pilch	51	valcář	COEX.	409
		14. Bronislav Walek	33	elektromontér	OF	344
		15. Jaroslav Dorda	38	dělník	KSČM	198
nezvolení kandidáti	16. Bronislav Grochol	32	zámečnick	OF	405	
	17. Jan Hezcko	37	zámečnick	OF	395	
	18. Anna Morcinková	31	dělnice	PHČZD	391	
	19. Oldřich Hanák	40	strojník	OF	236	
	20. Karel Lubojacki	36	dělník	KSČM	195	
	21. Zdeněk Lipka	43	dělník	KSČM	167	
	22. Lydie Cieslarová	48	dělnice	KSČM	125	

vysvětlivky: OF - občanské fórum
 COEX. - Coexistencia
 KSČM - Komunistická strana Čech a Moravy
 PHČZD - Politické hnutí členů zem. družstev

Zdroj: Data poskytnutá starostou obce

Příloha 23 Komunální volby 1994 kandidáti, zastupitelé,

		jméno	věk	povolání	strana	poč.hl.
obecní zastupitelstvo	1. Ing. Jan Kawulok	54	starosta obce	COEX.	634	
	2. Olga Kubienová	54	ved.tech. služeb	COEX.	530	
	3. Josef Czudek	32	Soukr. podnikatel	COEX.	593	
	4. Jan Kaleta	72	důchodce	COEX.	568	
	5. Dana Mruzková	34	prodavačka	COEX.	491	
	6. Bronislav Walek	37	elektromontér	NK	466	
	7. Pavel Tomčala	54	soukr. podnikatel	COEX.	464	
	8. Rudolf Cieslar	50	valcář	VIVIT	330	
	9. Anna Kupiecová	48	v domácnosti	VIVIT	248	
nezvolení kandidáti	10. Bohuslav Czudek	34	elektromontér	COEX.	561	
	11. Ing. Stanislav Raszka	49	technik	COEX.	514	
	12. Eva Macoszková	52	dělnice	COEX.	397	
	13. Jiřina Kantorová	29	soukr. podnikatelka	NK	287	
	14. Jan Turoň	44	strojvedoucí	NK	262	
	15. Jan Striha	60	důchodce	VIVIT	243	
	16. Vladislav Rusz	44	dělník	VIVIT	184	
	17. Jan Lisztwan	67	důchodce	VIVIT	183	
	18. Adolf Kaleta	69	důchodce	VIVIT	177	
	19. Karel Pyzko	64	důchodce	VIVIT	170	

vysvětlivky: NK - jednotliví nezávislí kandidáti
 COEX. - Coexistencia
 VIVIT - sdružení nezávislých kandidátů

Zdroj: Data poskytnutá starostou obce

Příloha 24 Komunální volby 1998 kandidáti, zastupitelé, rada

		jméno	věk	povolání	strana	poč.hl.
obecní zastupitelstvo	obecní rada	1. Pavel Tomčala	58	starosta obce	SNK	585
		2. Pavel Pilch	38	výpravčí	COEX.	322
		3. Jindřich Drong	49	technik	SNK	424
		4. Josef Byrtus	45	soukr. podnikatel	SNK	382
		5. Ing. Karel Bocek, CSc.	64	ekon. poradce	NK	342
		6. Dalibor Otto	39	státní zaměstnanec	SNK	374
		7. Josef Czudek	36	soukr. podnikatel	SNK	368
		8. Bohuslav Czudek	38	elektromontér	SNK	359
		9. Robert Borski	27	nákupčí	NK	344
		10. Bronislav Walek	41	elektromontér	NK	313
		11. Ing. Radoslav Kušnír	21	ved. prodeje aut	SNK	307
		12. Ing. Stanislav Czudek	44	soukr. podnikatel	NK	307
		13. Bronislav Starzyk	43	mistr u dopravy	SNK	302
		14. Ing. Stanislav Wolny	41	technik	COEX.	250
		15. Ing. Bronislav Cieslar	45	technik	COEX.	198
nezvolení kandidáti	16. Ing. Stanislav Raszka	53	technik	SNK	319	
	17. Stanislav Kupiec	46	před.OS KOVO	NK	287	
	18. Bronislav Pav	34	dělník	SNK	283	
	19. Marcela Klusová	39	ved. školní jídelny	NK	281	
	20. Olga Kubienová	58	místostarostka	SNK	263	
	21. Ing. Daniel Sztokowski	24	civilní služba	NK	254	
	22. Roman Mitrenga	33	hutní operátor	NK	248	
	23. Dana Mruzková	38	vedoucí prodejny	NK	233	
	24. Ing. Boleslav Kopecký	51	ved. řízení jakosti	NK	227	
	25. Anna Sztefková	38	prodavačka	COEX.	227	
	26. Ing. Karel Czepczor	51	soukr. podnikatel	NK	215	
	27. Anna Kupiecová	52	v domácnosti	SNK	205	
	28. Zdeňka Labajová	35	soukr. podnikatelka	NK	203	
	29. Jan Sztefka	39	řezník	SNK	195	
	30. Eva Macoszková	56	důchodkyně	COEX.	181	
	31. Anna Morcinková	39	technička	COEX.	180	
	32. Adolf Kaleta	73	důchodce	NK	170	
	33. Lydie Kluzová	39	v domácnosti	COEX.	145	

vysvětlivky: NK *- jednotliví nezávislí kandidáti
COEX. *- Coexistencia
SNK *- sdružení nezávislých kandidátů

Zdroj: Data poskytnutá starostou obce

Příloha 25 Komunální volby 2002 kandidáti, zastupitelé, rada

		jméno	věk	povolání	strana	poč.hl.
obecní zastupitelstvo	obecní rada	1. Pavel Tomčala	62	starosta obce	SNK H	669
		2. Robert Borski	31	obchodník	SNK H	551
		3. Josef Byrtus	49	podnikatel	SNK H	505
		4. Jindřich Drong	53	technik	SNK H	500
		5. Pavel Pilch	42	výpravčí	COEX.	314
		6. Julie Mitrengová	37	ředitelka MŠ	SNK H	537
		7. Bronislav Walek	45	elektromontér	SNK H	515
		8. Ing. Stanislav Raszka	57	technik	SNK H	460
		9. Bronislav Starzyk	47	mistr u dopravy	SNK H	442
		10. Ing. Radoslav Kušnír	25	vedoucí prodejny aut	SNK H	416
		11. MVDr. Roman Polok	30	veterinář	COEX.	313
		12. Ing. Dana Cieslarová	45	ekonomka	COEX.	244
		13. Ing. Libor Kubienka	37	policista	SNK 1	215
		14. Ing. Jan Kawulok	62	důchodce	SNK 1	210
		15. Petr Turoň	29	strojní zámečnick	SNK 1	195
nezvolení kandidáti	16. Ing. Robert Cieslar	24	asistent vedoucího	SNK H	450	
	17. Bohuslav Czudek	42	podnikatel	SNK H	396	
	18. Josef Czudek	40	podnikatel	SNK H	391	
	19. Ing. Boleslav Kopecký	55	technik	SNK H	381	
	20. Irena Worková	35	pojišťovací poradce	SNK H	369	
	21. Bronislav Pav	38	ocelář	SNK H	360	
	22. Rudolf Cieslar	58	valcář	COEX.	237	
	23. Ing. Stanislav Wolný	45	technik	COEX.	221	
	24. Ing. Jan Raszka	50	technik	COEX.	219	
	25. Anna Sztefková	42	prodavačka	COEX.	188	
	26. Bohuslav Branc	46	policista	SNK 1	177	
	27. Jiřina Kantorová	37	podnikatelka	SNK 1	170	
	28. Pavla Kawuloková	56	stavební technik	SNK 1	164	
	29. Robert Drong	30	strojník	COEX.	153	
	30. Monika Turoňová	22	katechetka	SNK 1	145	
	31. Stanislav Kantor	33	tesař	COEX.	144	
	32. Roman Pilch	39	zámečnick	COEX.	142	
	33. Josef Pavlík	50	podnikatel	SNK 1	140	
	34. Marta Czyžová	37	v domácnosti	SNK 1	139	
	35. Jan Kantor	49	elektromontér	COEX.	128	
	36. Petr Janeczek	35	státní zaměstnanec	COEX.	125	
	37. Ing. Marie Turoňová	66	důchodkyně	COEX.	125	
	38. Ota Kantor	39	podnikatel	SNK 1	123	
	39. Danuše Dudysová	41	zaměstnanec PČR	SNK 1	122	
	40. Jan Ferenc	44	zámečnick	SNK 1	121	
	41. Ing. Jan Micza	43	stavební inženýr	COEX.	111	
	42. Pavel Sikora	53	důchodce	SNK 1	106	
	43. Jan Heczko	49	zámečnick	COEX.	102	
	44. Lydie Kluzová	43	nezaměstnaná	COEX.	72	

vysvětlivky: SNK H - sdružení nezávislých kandidátů Hrádek

COEX. - Coexistencia

SNK I - sdružení nezávislých kandidátů č. 1

Zdroj: Data poskytnutá starostou obce

Příloha 26 Komunální volby 2006 kandidáti, zastupitelé, rada

		jméno	věk	povolání	strana	poč.hl.
obecní zastupitelstvo	obecní rada	1. Pavel Tomčala	66	starosta obce	SNK H	363
		2. Robert Borski	35	obchodní ředitel	HND	272
		3. Ing. Robert Ciešlar	28	zástupce vedoucího	SNK H	247
		4. Ing. Martin Byrtus	49	referent prodeje	HND	181
		5. Pavel Pilch	46	výpravčí	COEX.	204
	nezvolení kandidáti	6. MVDr. Roman Polok	34	veterinář	COEX.	299
		7. Jaroslav Zaremba	39	instalatér	H 2006	288
		8. Jana Targová	44	učitelka MŠ	H 2006	274
		9. Julie Mitrengová	41	učitelka MŠ	HND	229
		10. Josef Byrtus	53	soukromý podnikatel	H 2006	229
		11. Ing. Dana Ciešlarová	49	ekonomka	COEX.	228
		12. Bronislav Walek	49	elektromontér	SNK H	217
		13. Jindřich Drong	57	technik	SNK H	201
		14. Jakub Kawulok	24	student práv	ČSSD	154
		15. Ryszard Konderla	25	student ekonomie	ČSSD	140
16. Mgr. Rudolf Mičoch	41	středoškolský učitel	H 2006	198		
17. Ing. Stanislav Raszka	60	technik	SNK H	197		
18. Pavel Malik	47	hutník	H 2006	186		
19. Ing. Gustav Hofierka	47	technik	COEX.	178		
20. Ing. Stanislav Wolny	49	technik	COEX.	174		
21. Josef Czudek	44	soukromý podnikatel	SNK H	171		
22. Bronislav Starzyk	51	mistr u dopravy	SNK H	169		
22. Stanislav Kantor	37	tesař	COEX.	169		
24. Irena Worková	39	pojišťovací poradce	SNK H	168		
24. Ing. Lydie Kawuloková	47	stavební referent	H 2006	168		
26. Marcela Klusová	47	vedoucí školní jídelny	H 2006	167		
27. Robert Drong	34	strojník	COEX.	164		
28. Bohuslav Czudek	46	podnikatel	COEX.	163		
29. Petr Turoň	33	pecař	SNK H	152		
29. Stanislav Kaleta	52	profesionální řidič	SNK H	152		
29. Marta Czyžová	41	v domácnosti	HND	152		
32. Anna Sztefková	46	prodavačka	COEX.	150		
33. Jaroslav Czudek	38	mechanik	HND	148		
34. Petr Palarczyk	39	projektant	SNK H	138		
34. Ladislav Walach	63	důchodce	ČSSD	138		
34. Ing. Jan Raszka	54	technik	COEX.	138		
37. Dana Mruzková	46	vedoucí prodejny	HND	136		
38. Ing. Jan Kawulok	66	důchodce	NK	133		
39. Bronislav Pav	42	slévač	H 2006	132		
40. Karel Hazuka	52	elektromontér	H 2006	130		
41. Pavel Kajfosz	29	hutní tvářec	HND	130		
42. Marian Sztula	50	soukromý podnikatel	SNK H	126		
43. Ing. Michal Adamik	46	technolog	H 2006	124		
43. Česlav Kawulok	42	soukromý podnikatel	H 2006	124		

		jméno	věk	povolání	strana	poč.hl.
nezvolení kandidáti	43. Rudolf Dorda	55	technik	HND	124	
	46. Česlav Heczko	41	valcář	H 2006	121	
	46. Rudolf Ciešlar	62	důchodce	COEX.	121	
	48. Henryk Konderla	37	tesař	HND	120	
	49. Pavel Benek	29	zam. stavební firmy	HND	119	
	50. Bohumil Turoň	41	valcář	H 2006	117	
	51. Jiřina Pszczolková	56	dělník	SNK H	115	
	51. Roman Pilch	43	zámečník	COEX.	115	
	53. Roman Žabka	37	dělník v TŽ	HND	113	
	54. Ing. Antonín Martynek	41	obchodní konzultant	HND	112	
	54. MVDr. Jan Bojko	54	veterinární lékař	ČSSD	112	
	56. Jindřich Heczko	38	strojvedoucí	HND	110	
	57. Konrád Czyž	50	výpravčí	HND	109	
	58. Bohuslav Branc	50	přísluš. cizin. policie	ČSSD	107	
	58. Monika Martynková	32	účetní	COEX.	107	
	60. Jan Sztefka	21	soukromý podnikatel	H 2006	104	
	60. Jan Jursa	24	manager	ČSSD	104	
	62. René Trombík	31	elektrikář	HND	102	
	63. Ing. Jan Mícza	47	stavbyvedoucí	ČSSD	100	
	64. Bronislav Grochol	48	živnostník	SNK H	98	
	64. Miroslav Klus	40	automechanik	H 2006	98	
	66. Marian Klus	33	obráběč kovů	ČSSD	92	
	66. Jan Ciešlar	49	elektromontér	COEX.	92	
	68. Petr Janeczek	39	operátor NC strojů	ČSSD	91	
	69. Petr Lubowiecki	33	řidič z povolání	ČSSD	89	
	70. Václav Borski	68	důchodce	ČSSD	83	
71. Ing. Roman Nádvorník	43	soukromý podnikatel	SNK H	81		
72. Helena Konieczná	50	v domácnosti	ČSSD	75		
73. Václav Bičánek	44	strojírenský dělník	ČSSD	72		
73. Libuše Kantorová	37	podnikatelka	COEX.	72		
75. Božena Raszková	41	prodavačka	ČSSD	71		
76. Ota Kantor	43	OSVČ	ČSSD	60		

vysvětlivky: **ČSSD** Česká strana sociálně demokratická
COEX. Coexistencia
H2006 Sdružení nezávislých kandidátů Hrádek 2006
HND Sdružení nezávislých kandid. Hrádek - náš domov
SNK H sdružení nezávislých kandidátů Hrádek
NK nezávislý kandidát

Příloha 27 Komunální volby 2010 kandidáti, zastupitelé, rada

		jméno	věk	povolání	strana	hlasů
obecní zastupitelstvo	obecní rada	1. Robert Borski	39	starosta obce	HND	402
		2. Mgr. Jakub Kawulok	28	místostarosta	ČSSD	276
		3. Ing. Martin Byrtus	43	referent prodeje	HND	247
		4. Ing. Dana Cieslarová	53	ekonom	COEX.	239
		5. Pavel Pilch	50	výpravčí	COEX.	238
	nezvolení kandidáti	6. MVDr. Roman Polok	38	veterinář	COEX.	287
		7. Julie Mitrengová	45	učitelka MŠ	HND	249
		8. Jana Targová	48	učitelka	VV	240
		9. Jaroslav Zarembo	53	mistr Energ.Třinec	VV	235
		10. Petr Dudys	57	důchodce	HND	211
		11. Josef Byrtus	56	soukromý podnikatel	H 2010	194
		12. Ryszard Konderla	29	inv. zprostředkovatel	ČSSD	183
		13. Ing. Stanislav Wolny	53	technik	COEX.	177
		14. Ing. Gustav Hofierka	51	ved. odb. út. TŽ	VV	176
		15. Mgr. Rudolf Mlčoch	45	středoškolský učitel	H 2010	163
nezvolení kandidáti	16. Pavel Kajfosz	33	mistr ve výrobě	HND	232	
	17. Marta Czyžová	45	sl. diakonie	HND	219	
	18. Henryk Konderla	41	tesař	HND	203	
	19. Kateřina Brancová	36	zdravotní sestra	HND	197	
	20. Petr Palarczyk	43	projektant	HND	193	
	21. Robert Drong	38	strojník	COEX.	192	
	22. Irena Medková	44	prodavačka	COEX.	191	
	23. Stanislav Kantor	41	řidič	COEX.	190	
	24. Bohuslav Czudek	50	podnikatel	COEX.	190	
	25. Roman Žabka	41	hutník	HND	189	
	26. Regina Hajduková	34	zdravotní sestra	HND	186	
	27. Ing. Daniel Szołkowski	36	vedoucí střediska	COEX.	186	
	28. Petr Lipowski	39	strojní zámečnick	HND	183	
	29. Jana Kawuloková	46	mzdová účetní	HND	180	
	30. Irena Worková	43	finanční poradce	COEX.	174	
	31. Ing. Jan Raszka	58	technik	COEX.	174	
	32. Konrád Czyž	54	dozorčí dopravy	HND	174	
	33. Rudolf Dorda	59	elektromontér	HND	171	
	34. Jan Targa	54	celník	VV	163	
	35. Anna Sztefková	50	ošetřovatelka	COEX.	162	
	36. Pavel Benek	33	mistr stavební firmy	VV	160	
	37. Marcela Klusová	51	vedoucí školní jídelny	H 2010	150	
	38. Pavel Malík	51	hutník	H 2010	148	
	39. Anna Szkanderová	50	staniční	COEX.	143	
	40. Lenka Palarczyková	44	učitelka v MŠ	ČSSD	142	
	41. Bronislav Starzyk	55	technik	ČSSD	141	

		jméno	věk	povolání	strana	hlasů
nezvolení kandidáti	42. Ladislav Walach	67	učitel v důchodu	ČSSD	137	
	43. Mgr. Roman Raszka	27	provozní vintotéky	ČSSD	137	
	44. Helena Martynková	37	strážník	COEX.	133	
	45. Pavla Kawuloková	64	v důchodu	ČSSD	128	
	46. Petr Turoň	37	pecař	ČSSD	125	
	47. Ing. M. Śniegoňová	41	ved. odb. dopr. MěÚ	VV	119	
	48. Dagmar Marynioková	30	recepční	VV	116	
	49. Bohumil Turoň	45	operátor	VV	115	
	50. Jan Bocek	34	živnostník	VV	112	
	51. Jiří Lacek	48	podnikatel	COEX.	109	
	52. Ing. Michal Adamik	50	technolog	H 2010	107	
	53. Zdeňka Bičánková	44	dělník	ČSSD	107	
	54. Martin Brudny	26	strojník	ČSSD	107	
	55. Monika Husová	39	pracovnice obch. odd.	VV	103	
	56. Marek Vodák	36	OSVČ	VV	103	
	57. Jolana Kupiecová	28	ekonomka	ČSSD	102	
	58. MVDr. Jan Bojko	58	veterinární lékař	H 2010	101	
	59. Michaela Samcová	38	asistentka ředitele	VV	101	
	60. Zbigniew Grochol	40	elektrikář	ČSSD	101	
	61. Bohuslav Branc	54	zaměstnanec firmy	ČSSD	100	
	62. René Trombík	35	elektromechanik	VV	99	
	63. Jaroslav Pezda	58	mistr	H 2010	95	
	64. Rostislav Klus	46	hutní operátor	H 2010	94	
	65. Libor Szturc	30	technik	VV	94	
	66. Barbora Mamulová	34	v domácnosti	VV	93	
	67. Miroslav Klus	44	mistr	H 2010	87	
	68. Darina Heczková	21	sekretářka	H 2010	82	
	69. Karel Hazuka	56	elektromontér	H 2010	81	
	70. Marian Klus	37	programátor	ČSSD	80	
	71. Radek Dorda	25	operátor TŽ	H 2010	78	
	72. Jan Sztefka	25	soukromý podnikatel	H 2010	76	
	73. Marian Sztefek	29	dělník	ČSSD	75	
	74. Petr Szołkowski	40	soukromý podnikatel	H 2010	65	
	75. Roman Husar	31	soustružník	H 2010	59	

vsvětlivky: **ČSSD** Česká strana sociálně demokratická
COEX. Coexistencia
H2010 Sdružení nezávislých kandidátů Hrádek 2006
HND Sdružení nezávislých kandid. Hrádek - náš domov
VV Věci veřejné

Zdroj: Data poskytnutá starostou obce

Příloha 28 Komunální volby 2014 kandidáti, zastupitelé, rada

	jméno	věk	povolání	strana	hlasů	
obecní zastupitelstvo	obecní rada	1. Robert Borski	43	starosta obce	HND	641
		2. Ing. Martin Byrtus	47	referent prodeje	HND	503
		3. Petr Dudys	61	důchodce	HND	467
		4. Ing. Dana Cieslarová	57	ekonom	COEX.	210
		5. Pavel Pilch	54	výpravčí	COEX.	211
	6. Mgr. Rudolf Mičoch	49	středoškolský učitel	HND	478	
	7. Mgr. Jakub Kawulok	32	právník	ČSSD	264	
	8. Kateřina Brancová	40	zdravotní sestra	HND	436	
	9. Bc. Marta Czyžová	49	vícekurátorka církve	HND	436	
	10. Roman Žabka	45	hutník	HND	431	
	11. Rudolf Dorda	63	důchodce	HND	412	
	12. MVDr. Roman Polok	42	veterinář	COEX.	257	
	13. Pavel Benek	37	zaměst. stav. firmy	SNKH	177	
	14. Pavel Malik	55	dělník TŽ	SNKH	139	
	15. Lenka Palarczyková	48	učitelka MŠ	ČSSD	134	
nezvolení kandidáti	16. Pavel Kajfosz	37	mistr ve výrobě	HND	449	
	17. Bronislav Walek	57	elektromontér	HND	417	
	18. Konrád Czyž	58	dozorčí dopravy	HND	378	
	19. Petr Lipowski	43	strojní zámečnick	HND	373	
	20. Jana Kawuloková	50	účetní	HND	365	
	21. Stanislav Kaleta	60	řidič	HND	350	
	22. Marian Martynek	41	hutník	HND	307	
	23. Irena Medková	48	OSVČ	COEX.	173	
	24. Ing. Stanislav Wolny	57	technik	COEX.	164	
	25. Robert Drong	42	strojník	COEX.	164	
	26. MDDr. Mar. Starzyk	33	zubní lékař	COEX.	163	
	27. Ing. Jan Raszka	62	technik	COEX.	137	
	28. Stanislav Kantor	45	řidič	COEX.	136	
	29. Mgr. Pavel Kawulok	34	právník	ČSSD	128	
	30. Ryszard Konderla	33	OSVČ	ČSSD	127	
	31. Robert Grochol	35	OSVČ	SNKH	127	
	32. Ing. Bohdan Pyszko	38	zástupce ved. provozu	COEX.	127	
	33. Bohuslav Czudek	54	podnikatel	COEX.	126	
	34. Anna Sztefková	54	prodavačka	COEX.	125	

	jméno	věk	povolání	strana	hlasů
nezvolení kandidáti	35. Josef Byrtus	60	soukromý podnikatel	SNKH	119
	36. PhDr. Iva Slovákova	32	bankovní manažer	SNKH	118
	37. Bronislav Starzyk	59	technik	ČSSD	116
	38. Lucie Maliková	31	na mateřské dovolené	SNKH	113
	39. Miroslav Klus	48	dispečer dopravy	SNKH	113
	40. Štěpánka Heczková	46	zdravotní sestra	SNKH	111
	41. Jan Bocek	38	strojník TŽ	SNKH	111
	42. Irena Worková	47	finanční poradce	COEX.	108
	43. Alex. Piechaczek	37	realitní makléř	ČSSD	105
	44. René Trombík	39	elektromechanik	SNKH	100
	45. Jakub Pav	29	strojník	SNKH	99
	46. Jiří Lacek	52	podnikatel	COEX.	98
	47. Mgr. Roman Raszka	31	adm.pracovník	ČSSD	97
	48. Jiřina Kantorová	49	OSVČ	ČSSD	93
	49. Marian Sztetek	33	dělník	ČSSD	91
	50. Petr Lubowiecki	41	dělník TŽ	SNKH	88
	51. Radek Dorda	29	zámečnick TŽ	SNKH	85
	52. Zdeňka Bičánková	48	dělník	ČSSD	84
	53. Marek Malik	26	zam. Dongwon	SNKH	83
	54. Eva Hamrozi	25	kadeřnice	SNKH	81
	55. Jolana Kupiecova	32	účetní	ČSSD	80
	56. Anna Szkanderová	54	staniční	COEX.	79
	57. Petr Turoň	41	pecař	ČSSD	72
	58. Michal Pilch	31	kuchař	ČSSD	64
	59. Jan Kaleta	30	OSVČ	ČSSD	60
	60. Martin Brudný	30	OSVČ	ČSSD	58

vysvětlivky: **ČSSD** Česká strana sociálně demokratická
COEX. Coexistentia
SNKH Sdružení nezávislých kandidátů Hrádek
HND Sdružení nezávislých kandid. Hrádek - náš domov

